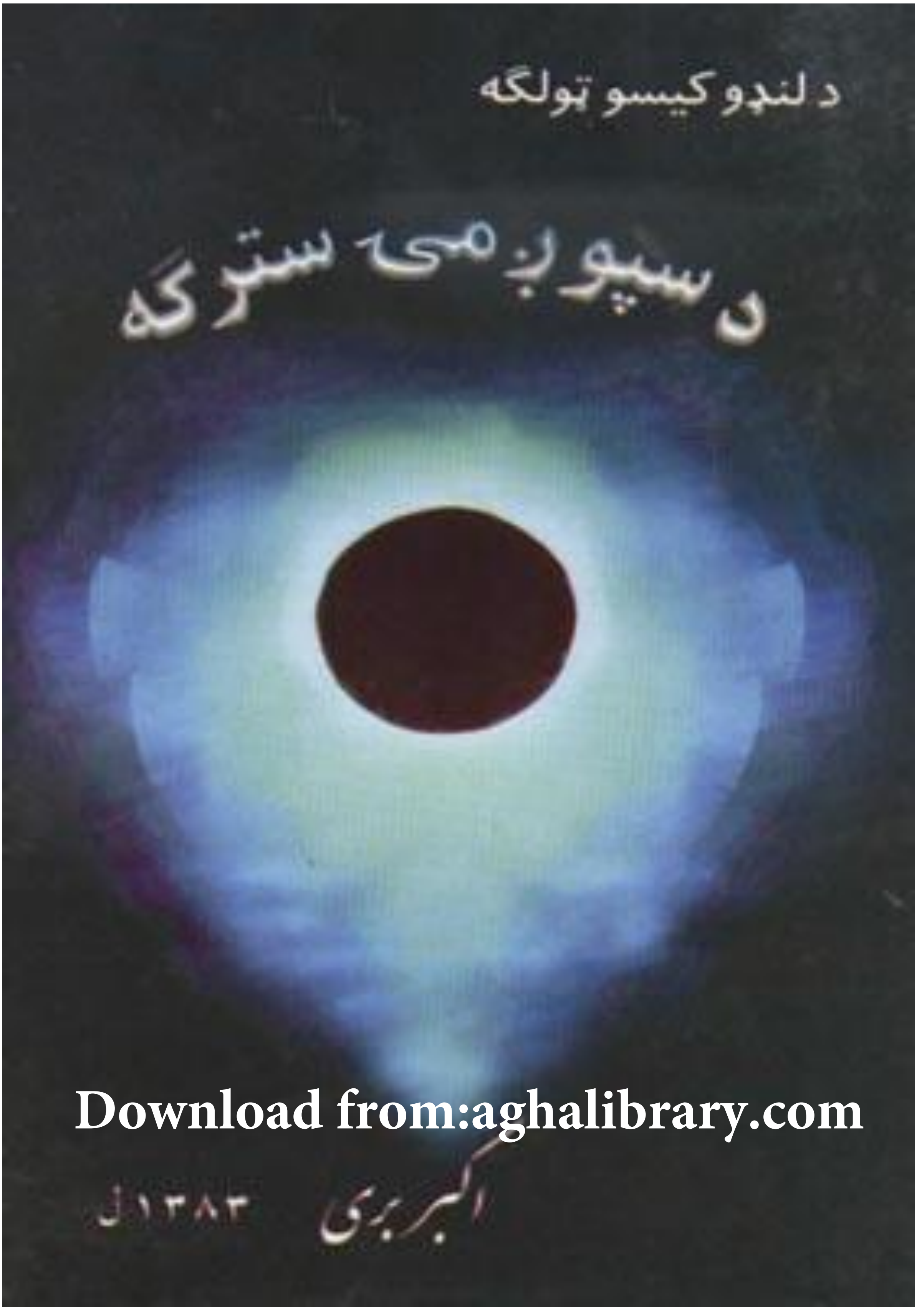

Download from:aghalibrary.com

بسم الله الرحمن الرحيم

د کتاب پېژندنه

||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||||

د کتاب نوم ::: د سپوږمۍ سترګه

لیکوال ::: اکبر بری

خپرندوی ::: په خپله لیکوال

چاپچاري ::: بېنوا فرهنګي ټولنه

چاپکال ::: 1383ل/ 2004م کال

چاپشمېر ::: (1000) ټوکه

چاپځی ::: یونایټېډ پرېس- کوټه

د پښتې انځور ::: لېمه ځاروان

کمپیوټر چاري ::: د هوسۍ مجلې اداره

کمپوز/ ډیزاین :: صالح محمد صالح

سگرټ پلورونکی

د فلم پیل ته لا ښه وخت پاتې و، چې سگرټ پلورونکی سینما ته راورسېد. د سینما مخ زیچ له خلکو ډك و. زښته ډېر خلك: نر، ښځې، زاړه، ځوانان، لکه ټول ښار چې د فلم لیدو ته راغلي وي. ان د سینما له مخې پر لړ رادېخوا میدان لا ډلي ډلي خلك ولاړ وو .

سگرټ پلورونکي خبرو چې فلم نوی لگول شوی، ده ته دا هم ورمالومه وه، چې پر هر نوي فلم د خلکو ډېره گڼه گوڼه وي او د دې فلم خوږې سندرې خو ده خپله هم له څو میاشتو راهیسې د ښار له نژدې هر رستورانه اورېدلې وې. خو د دومره ډېرو خلکو د ورته راتلو گومان یې بیا هم نه شو کولای. ناباوره یې له ځان سره وویل: ".. دومره ډېر خلك؟ په دې ساړه ژمي کې؟..." او خوږې هیلې یې په زړه کې راوټوکېدې. ده فکر وکړ چې په دومره ډېرو خلکو کې به ضرور ښه ډېر سگرټ وپلورلای شي. له خپل فکره یې خوند واخیست. خوشاله یې د سینما دواړو غاړو ته د ټکټ پلورلو غرفو ته وروکتل. دلته خو بیا بېخي بد حال جوړ و، خلك د مچیو د ځالې غوندې یو د بل پر اوږو ورختل او په نه درېدونکي شورماشور او ټېل ماټېل کې یې همدا هڅه کوله، چې کوم ټکټ ترلاسه کړي. د سینما مخې ته پر لړ رادېخوا میدان هم ټکټونه خرڅېدل. خو هغه د تور بازار په بیه وو، چې د اصلي بیې څلور پنځه چنده پیسې پرې اخیستل کېدې او دا بیه پرې کول د هر چا د وسې کار نه و. سره له دې د ټکټونو تور بازار هم خدای شته ښه تود و .

سگرټ پلورونکی دغسې پر خپل ځای ولاړ و، څو شېبې یې په تعجب او خوشاله زړه د سینما مخې ته گڼه گوڼه وڅارله. بیا یې خپل واړه خیرن لاسونه خولې ته ونیول، څو ځله یې ساه پرې وروکښه، چې نرۍ گوتې یې لږ سره تودې غوندې شوې، د زړې کورتۍ جېب ته یې لاس ننویست. یو د سگرټو تیار خلاص کړی ډبلی یې ترې راوایست. د ډبلي خوله یې پرانیستله، یو دوه سگرټه یې نیمایي په ډبلي کې نیمایي دباندې ترې راوایستل او بیا نو مخامخ د خلکو په گڼه گوڼه ورگډ شو.

هرځای چې د خلکو ډله په مخه ورتله، ورته وبه درېد، سگرټ به یې مخې ته ورته ونیول، په نري ماشومانه ږغ به یې وویل:

_سگرټ، سگرټ... دغه دی تازه سگرټ، پیلتر (فلتر) داره سگرټ، مزه دار سگرټ.

که به یې کومه دانه سگرټ وپلورل، خوشاله به یې پیسې له سگرټ پېرونکي څخه واخیستې، د کورتۍ په بغل جېب کې به یې واچولې، بېرته به وخوځېد، د خلکو بلې ډلې ته به ترې ورغی، بیا به یې نارې کړې:

_سگرېټ، سگرېټ... دغه دي تازه سگرېټ... پیلترداره سگرېټ، مزه داره سگرېټ... واخلئ سگرېټ...

سگرټ پلورونکی همداسې د ولاړو خلکو له یوې ډلې څه بلې ته ورته، هرڅای یې د سګرټو د خرڅلاو هڅه کوله او چې فلم پیلېده، نو اتکل یې رښتیا هم سم ختلی و. ښایسته ډېر سګرټ یې پلورلي وو. هاغه لومړی خلاص ډبلی ټول خرڅ شوی و. د دویم ډبلي سګرټ یې هم تر نیمايي زیات پلورلي وو. سګرټ پلورونکي له دې امله خوشاله و، خو یوڅه ستړی شوی هم و او لنډه نرۍ پزه یې سرو تکه سره وراړولې وه. چې خلك سینما ته ننوتل، دی هم د سینما دالان ته ورغی. زړه یې و چې هلته لومړی ځان یوڅه تود کړي. بیا به د ورپاتې سګرټو د پلورلو فکر هم وکړي. د سینما دالان ښه تود و. اوس دومره خلك نه وو پکې. فلم څو شېبې مخکې پیل شوی و. ږغ یې دلته هم ښه هوسا اورېدل کېده .

سگرټ پلورونکی د دالان په یوه گوښه گوټ کې ودرېد. دواړه لاسونه یې په تخرګونو کې ونیول، چې له سړو کرختې گوتې یې تودې شي. د دالان تودوخې یې نور بدن هم ورو ورو غوړاوه. اوس یې ژامه دومره نه رېږدېدله. ده له دې تودوخې خوند اخیست. خوشاله یې لږ بړوتې راوتلې سترګې د سینما په دالان کې وغړولې. دالان ټول د پخوانیو او نویو راتلونکو فلمونو له پوسترونو ډك و. راز راز لوی اواړه پوسترونه. په هر یوه کې د یوه بېل فلم کیسه. په هر یوه کې د یوې بېلې صحنې انځور .

دلته چا یوه ښایسته نجلۍ په غېږ کې نیولې وه، په مینه ورو سترګو یې یو بل ته سره کتل. هلته د چا غښتلي ځوان ماشینګڼ په لاس کې مخامخ یې پر ورته ولاړو کسانو برید ورووړ او تر دغو ورهورې بیا د فلم یو "هلك" په زنځیرونو تړلی څو نیزه لرونکو کسانو خدازده کومې خوا ته کشاوه. سګرټ پلورونکی همداسې له یوه پوستره بل ته ورکتل. هر یوه ته به لنډه شېبه ځیر شو، بیا به یې آبل پوستر ته سترګې ترې واړولې. خو په یوه پوستر کې یې سترګې ښخې پاتې شوې، په دې پوستر کې هم ژمی و. مځکه تکو سپینو واورو پوښلې وه. ان د ونو پر څانګو لا دومره واوره پنډ وه، چې ځینې یې لاندې راکږې کړې وې او د پوستر په منځ کې د فلم "هلك" او "نجلۍ" یو بل د واورو په غونډارو سره ویشتل. دواړه خوشاله وو. د دواړو خولې په خندا خلاصې وې او دواړو ښه تاوده کالي اغوستي وو. هم د فلم هلك، هم د فلم نجلۍ ښه پنډ بالاپوښونه په ځان او نوي نزي موزې یې په پښو وې. د فلم نجلۍ خو آن یو ښکلی مفلر لا له غاړې راتاو کړی و، د هغوی دې تودو جامو ته د سګرټ پلورونکي زړه هوس وکړ. ځان ته یې وویل چې کاشکې ده هم داسې پنډ بالاپوښ او تودې موزې درلودای. بیا خو به یې نه سړو داسې هډونه ورکرختول او نه د ژمي ختې چیکړې، د زړو بوټونو له سوریو پښو ته ورتلې، بیا خو به یې ضرور ښه ډېر سګرټ پلورلای شوای او ښې ډېرې پیسې به یې ګټلې. دومره ډېرې چې ان خپلې مور او کشر ورور ته به یې لا بالاپوښونه او موزې پرې اخیستې وای .

له دې سره یې خپله کورنۍ سترګو ته ودرېده. څه باندې یو کال مخکې یې پلار مړ شوی و. له هغې ورځې راهیسې د کور ټول بار د ده د مور او ده پر اوږو لوېدلی و. خو دوی همت نه و بایللی، چې د پلار له ښخولو او ماتمه راخلاص شول، لستوڼي یې رابډوهل، په کلکه یې د ژوند بار ته اوږه ورکړه. مور یې د خلکو کالي مینځل پیل کړل او ده څو

اونۍ وروسته همدا سګرټ پلورل، دی هره ورځ ښار ته راته. هلته يې پر دوی له یوه مهربان دوکانداره د سګرټو ځو ډبليه اخيستل، هغه يې په دانه يي ډول پر خلکو پلورل. په دانه يي ډول د سګرټو د خرڅلاو او پر یوه ځای د بشپړ ډبلي د خرڅولو د بيې ترمنځ یو څه توپير و او همدا د بيو د توپير چې څه پيسې کېدې هغه د سګرټ پلورونکي ګټه خته .

سګرټ پلورونکی به له همدې امله هره ورځ تر مازديګره د ښار ګوټ- ګوټ د سګګرټ پلورلو په هيله تر پښو لاندې کړ. مازديګر چې به کور ته د تلو وخت شو، سګرټ پلورونکی به لومړی دوکاندار ته ورغی. هغه ته به يې ورپاتې سګرټ او د پلورل شويو سګرټو پيسې ورکړې او چې کومې پيسې به ده ته پاتې شوې، هغه به يې مخامخ کور ته ورسره يووړې. په دا بله ورځ به همدا وضعيت بېرته له سره پيل شو .

دا، د کور په خرڅ کې د ده ونډه وه. که څه هم اکثره وخت دومره لويه ونډه نه وه، په تېره بيا په هغو ورځو کې چې مور يې هم کار کاوه. خو اوس چې يې مور له يوې اونۍ راهيسې په کور کې ناروغه ورته پرته وه، د ټول کور خرڅ بايد له همدې پيسو پوره شوي وای. اوس يې هم د مور، هم د کشر ورور سترګې يوازې ده ته وراوښتې او دې کار د ده پر اوږو بار لاوردرناوه. همدغه نن سهار ورياد شو. مور يې سخته ټوخېده، ورور يې ښار ته له تلو مخکې ورته ويلي وو:

ـــچې بازال ته لالي، لږ خو زی هم دل سله لاوله. (چې بازار ته لاړې، لږ خوږې هم درسره راوړه).

پر ده د هغه دا خبره دومره ښه نه وه لګېدلې. مور يې خدازده ولې ورور داسې په خوږو ورته اموخته کړی و، چې اوس يې له ده څخه هم خوږې غوښتې. سره له دې يې منت نه و ورباندې کړی. مازې يې ورته "ښه" کړې وه. بې له دې چې خپله يې هم د خپلې ژمنې پوره کېدل زړه ته لوېدلي وي. خو اوس چې يې د خپلې نن ورځې سودا ته کتل. دا هيله ورکې راولټېده چې ښايي نن د خپل ورور غوښتنه هم ترسره کړای شي. نن يې کار و بار ښه و، تر اوسه لا مازديګر ته ښايسته وخت پاتې و او ده، دا و ښه ډېر سګرټ پلورلي وو، دې فکر د رضايت او غرور خوندور احساس ورکې وځغلاوه. سګرټ پلورونکی په همدې چورتونو کې ډوب و، چې يوه برېزن ږغ يې د فکرونو لړۍ وشلوله:

ـــدلته چې شی (څه شی) کيې (کوې)؟

سګرټ پلورونکي وارخطا د سينما کارکوونکي ته وکتل، چې نابېره يې مخې ته شين شوی و. تلولی يې ورغبرګه کړه:

ـــهېڅ.

او چې د هغه سترګې يې بيا هم دغسې نېغې ورکتونکې وليدې، پرې ورزياته يې کړه:

ـــمازې لږ ځان تودوم، بېرته ځم... دباندې ډېر ساده دي.

د سینما کارکوونکي په ملنډو وویل:

ـځان تودوې؟... دا څه حمام دی، چې ځان پکې تودوې؟ څه ووزه!... لنډه غره.

سګرټ پلورونکي ته د کارکوونکي وروستی لوز خوند ورنه کړ. خو څه یې ونه ویل، د سر په خوځولو یې ورته "ښه" کړه. دغسې غلی د سینما له دالانه ووت .

دباندې هوا هماغسې سړه وه. خو سګرټ پلورونکی اوس ښایسته ډېر تود شوی و. له ځان سره یې فکر وکړ، چې د فلم د تفریح تر وخته په ښار کې څه سګرټ وپلوري. بیا چې د فلم د تفریح وخت شي، بېرته سینما ته راشي. په همدې نیت مخامخ د سینما اړخ ته پر دوکانونو وررهي شو. هلته یې هم هرځای چې پر خلکو ورپېښېده، د سګرټو ډبلی مخې ته ورته نیوه، هماغه هر وختنۍ خبر یې ورته تکراروله:

ـسګرېټ، سګرېټ... دغه دي تازه سګرېټ... پیلترداره سګرېټ... مزه داره سګرېټ... واخلئ تازه سګرېټ....

سګرټ پلورونکی ښایسته ډېر په ښکار کې وګرځېده، چې د فلم د تفریح وخت یې رارسېدونکی وګاڼه، راتاو شو، بېرته یې د سینما لار په مخ کې واچوله، هغه اوس لا خوشاله و. بخت یې رښتیا هم نن یاري ورسره وکړې وه. د سګرټو دویم ډبلی یې غونډ پلورلی و. له درېیم ډبلي څخه یې لا څو دانې پلورلي وو، د دې ډبلي ټولې پیسې د ده برخه کېدې. دې فکر یې نرۍ موسکا پر شونډو وغوړوله. ځان ته یې وویل د فلم د تفریح پر وخت به دغه پاتې سګرټ هم په منډه وپلوري، بیا به نو کاله ته له خیره ځي. یو ځل خو یې خدازده ولې زړه ته دا هم ورتېره شوه، چې کاشکې یې نن لږ څه ډېر سګرټ ورسره رااخیستي وای. په داسې ښه ورځ یې ښایي هغه هم پلورلي وای. خو بېرته یې ځان په دې قانع کړ، چې همدا پیسې یې هم تر تېرو ورځو ښې دي. دی اوس ډاډه و چې ښایي نن ورور ته څه خوږې وپېرلای شي. ګامونه یې لا پسې چابك کړل. په لار کې یې په احتیاط ګامونه اخیستل. هرځای چې څه ختې چیکړې په مخه ورتلې لار یې ترې چپوله. سره له دې یې پښې بیا هم لندې شوې وې، خو ده اوس دومره ری نه په کې واهه .

دغسې د سګرټو ډبلی په لاس کې ګرندی او راضي وړاندې ته. چې د سینما مخې ته تېرېدونکي سړك ته ورتاو شو، غاړه یې لږ اوږده کړه، په ځیر یې مخامخ وکتل. هلته لیرې یې سینما تر سترګو شوه. تر اوسه لا د خلکو ګڼه ګوڼه نه پرې مالومېده. خوشاله یې ځان ته وویل: "څه شکر، لکه چې ښه وخت ورته راورسېدم" او پرې وررهي شو. په همدې وخت کې یې له څنګ ته خامه سړکه یوه موټر ته پام شو چې د ده پر لوري پاخه سړك ته رادرومي. موټر نور هم وړاندې راغی. سګرټ پلورونکی د سړك څنډې ته پر خپل ځای ودرېد. فکر یې وکړ هسې نه چې موټر یې څنګ ته د تېرېدو پر وخت د سړك اوبلنې چیکړې جامو ته وروشیندي ځکه یې ښه وګڼله چې لومړی موټر پاخه سړك ته ورننوتو ته پرېږدي، بیا به د سړك ابلې غاړې ته ورواوړي. خو موټر لا پاخه سړك ته نه و رارسېدلی، چې هلته پنځه شپږ ګامه وړاندې پر هماغه خامه سړك ورته ودرېد. سګرټ پلورونکی لږ حیران غوندې شو. ګونځې ټنډه یې په ځیر

موټر ته ورروکتل. ښایستوکی تك سور موټر و. د مخ په سیټ کې دوه همدا شل پنځه ویشت کلن ځوانان ناست وو. د شا سیټ یې هم ډك مالومېده. سګرټ پلورونکي همداسې دوی ته ورکتل، چې موټرچلوونکي د لاس په اشاره ځان ته وروغوښت. سګرټ پلورونکي شا و خوا وکتل، هسې نه چې بل چا ته یې اشاره کړې وي. خو چې موټرچلوونکي بیا لاس ورته وښوراوه، دی هم نور ماتل نه شو. په بیړه د موټر خوا ته ورغی، د موټرچلوونکي کړکۍ ته ودرېد. موټر چلوونکي کړکۍ خلاصه کړه. ده دننه موټر ته وروکتل. د شا په سیټ کې هم درې تنه ناست وو. ټول همدا د موټرچلوونکي په منګ. ټولو سرې ځلنده سترګې دغسې جینګه خوله ده ته ورکتل .

موټر چلوونکي وپوښتل:

ــنوم دې چګې شی دی؟

ده وویل:

ــسیپودین (سیف الدین).

موټر چلوونکي تکرار کړه:

ــسیپودین؟

او له دې سره ټولو په کړس وخندل. سګرټ پلورونکی د دوی د خندا په مطلب پوه نه شو. په تعجب یې زړه ته ورتېره شوه چې په دې کې نو د خندا څه خبره ده، خو څه یې ګونه ویل. دغسې پر خپل ځای ولاړ یې دوی ته ورکتل. موټرچلوونکي بیا ده ته مخ ورواړاوه. سر تر پایه یې له نظره تېر کړ، پسې وې پوښتل:

ــڅو کلن یې؟

ــلس کلن.

موټرچلوونکي بیا تکرار کړه:

ــلس کلن؟

او بې له دې چې د ده ځواب ته ماتل شي، پرې ورزیاته یې کړه:

ــبیا خو نو غټ سړی یې... واده دې کړی؟

دا وخت بیا د ټولو خندا کړس وهل. داسې په تاو یې ورباندې وخندل چې له زوره یې د یو دوو تنو په سترګو کې اوښکي راټولي شوې. سګرټ پلورونکی پوه شو چې دا خلك خوشي ملنډې ورباندې وهي. نور یې دلته خپل پاتې

کېدل بې گټې وګڼل. د بېرته ترې تلو تابيا يې وکړه. خو دی لا نه و ترې خوځېدلی، چې موټرچلوونکي يې د سګرټو ډبلي ته وکتل:

ـپه دې سګريټو څه کيې؟

ـخرڅوم يې.

د موټر د شا له سيټه يوه ټنډمخي ځوان په مانادارە لهجه ورغبرګه کړه:

ـښه؟... ماسکه ويلي خپله يې څکوې.

او له ورسره ناست ځوان سره يې په کټکي وربانديې وخندل. سګرټ پلورونکی تريو هغوی ته وروکتل. د هغوی دا هر واري خندلو خلق ورتنګ کړی و. له ځان سره يې بې اختياره وويل چې په دې خلکو خدازده څه شوي، چې هسې په خوښې او بېځايه خبرو خاندي. په همدې وخت کې يې موټرچلوونکي د فکرونو لړۍ پرې کړه:

ـنو بيا ولې داسې نېغ راته ولاړ يې. راکه يو کوتی (قوطي) سګرټ چې ورځ مو همدلته تېره شوه .

سګرټ پلورونکي هغه ته مخ وروااړاوه، حيران يې وويل:

ـيو کوتی؟

چې هغه وويل :

ـهو کنه.

سرګردانه يې پرې ورزياته کړه:

ـيو پوره کوتی خو نه لرم .

دې ځواب موټر چلوونکي ته خوند ورنه کړ. بې حوصلې يې وويل:

ـنو څومره سګرېټ لرې؟

ده د سګرټو خلاص ډبلی ورته ونيو:

ـمازې دغه.

موټر چلوونکي ناراضه سترګې سره تاو راتاو کړې. بيا يې قارجن غوندې ده ته وروکتل، ويې ويل:

ـراکه همدغه.

سګرټ پلورونکی وروړاندې شو. د سګرټو ډبلی یې لومړی د موټر چلوونکي بیا د آنورو مخې ته ونیو. له دې سره یې د هغوی له خولو څخه د سرکې غوندې یو تېز بوی هم تر سوږمو شو. پر سګرټ پلورونکي دا بوی ښه ونه لګېد، چې هغوی هر یوه یو یو دانه سګرټ ترې واخیست، ده هم تریو تندی ځان ژر بېرته د دوی له خولو څخه رالیرې کړ. ټولو سګرټونه ولګول. موټرچلوونکي ښه غټ کش له سګرټو وکړ، په ځنګ یې ده ته وروکتل. په داسې حال کې چې د دود لوخړه یې پرمخ ورپو کوله، وې ویل:

څه داسې رړ رړ راګورې؟

سګرټ پلورونکي وویل:

ــ پیسې!

او چې موټرچلوونکي وپوښتل:

ــ د څه شي پیسې؟

د سګرټ پلورونکي زړه "شرق" ورته ولوېد. حیران یې له ځان سره یې وویل څنګه د څه شي پیسې، وارخطا یې لاړې تېرې کړې ورغبرګه یې کړه:

ــ د سګرېټو پیسې.

موټرچلوونکي په کش داره لهجه تکرار کړه:

ــ د سیګ... ری... ټو.. پیسې؟!

او مانداره یې خپلو انډیوالانو ته وکتل. هغوی هم مانداره موسکا په شونډو یو بل ته سره وکتل. څنګ ته ناست ځوان یې وویل:

ــ رښتیا وایې کنه.. ورکه پیسې.

ده په نرمه هغه ته "ښه" کړه، ده ته یې وویل:

ــ راشه!

سګرټ پلورونکي د پیسو په تمه وروړاندې شو. خو موټرچلوونکي نابېره له جاغور راونیو، په زوره یې ځان ته راکش کړ. بیا یې په داسې حال کې چې تېرې سترګې د هغه ډارېدلو سترګو ته نیولې وې، وویل:

ــ واخله!

او په تاو يې بېرته له ځانه پورې واهه. سګرټ پلورونکی شا په تخته د سړك په خټو کې ولوېد. يوه سوې درد يې په ملا کې څړيکه کړه. په خټو لوند خيشت پړنګ په ژړا شو. د هغه د ژړا سوی ږغ د دوی د خندا له کړس سره په سړه هوا کې خپور شو. خو په شدت د موټر د خوځېدلو غرهار دا دواړه ږغونه په ځان کې ومروړل.

28/2/1358هـ ل کال

کابل- افغانستان

نه راستنېدونکی مدن لال

د ډاکټر مدن لال ټوکې په ټول روغتون کې مشهورې وې. د داخله ناروغیو په برخه کې خو بیا داسې څوك نه و، چې د ډاکټر مدن لال نوم ورواخلې او د ده خوله ځای په ځای پرې ویړه نه شي. چې هر چا ته به دې یې نوم ورواخیست، موسکی شونډې به یې سر درته وڅانېده، له لنډې خندا سره به یې وویل:

ـ خوشې ریشخند د خدای دی .

او دا خبره بېخي پرځای وه. بس سهار چې به په روغتون راننووت، بیا به نو تر مازدیگره پورې دی و، ټوکې ټکالې به وې او په هر چا او هر شي پورې ملنډې او "ریشخند بازۍ" به وې. عجیبه یې لا دا چې هغه ته خدای څېره هم دغسې ریشخند غوندې یو شی ورکړې وه: بې ډوله غټ پړسېدلی مخ، چې له لنډو وروځو پرته به یې ټول پاك خریيلی و او مدام به د کوم مستري یا قصاب د مخ غوندې تور غړیچن برېښېده. په دې مخ کې یې بیا د کونګرې غوندې تورې ګردۍ سترګې، لنډه، خو پراخه پزه، نری سنت او اوږده لږ سره لیرې غاښونه، چې د پاسنۍ شونډې د لنډوالي له امله به تل د باندې راوتلې وو، داسې ښکارېدل چې تا به ویلي خوشې پېښې درته کوي. سر یې تر څګټه پورې پاك سخر و، چې د لنډې غاړې له امله یې امانت په اوږو سپور مالومېده او ان له لیرې به د یوې غټې تناکې په شان روڼ ځلېده. ونه یې ټیټه وه، پښې یې هم نرۍ او لنډې وې. خو په همدې پښو یې بیا داسې یوه غټه خېټه وربار وه چې سړی به حیران ورته پاتې شو چې څنګه یې لا وړای شي. ښایي له همدې امله داسې واز واز پر لارې ته، لکه غولنګونه چې یې شوړېدلي وي او د هر ګام په اخیستو یې زخمونه ورته سوځي.

په دې قد او قواره که ډاکټر مدن لال په ښار کې په مخه درغلی وای، د بل هر چا ګومان به دې پرې کړی و، نه د کوم ډاکټر. خو دلته په روغتون کې یې، نه یوازې دا چې په ډاکټرتوب کې چا شك نه شو کولای، بلکې ټول په دې قانع هم وو، چې هغه په خپل کار پوه او تکړه ډاکټر دی. له همدې امله هم ناروغانو او هم همکارانو د یو ډول احترام په سترګه ورته کتل. ده هم نور، تر خپلې وسې پورې د هر چا خیال ساته. خو یوازې د ټوکې په وخت به خبره نوره شوه. په دې برخه کې یې په هېچا او هېڅ شي کې ری نه واهه. سره له دې چې ځینې وخت به یې ټوکې لږ "بې سُره" غوندې شوې، خو بیا به یې هم چې پر هرچا ټوکه وربرابره شوه، بې پروا او نېغ په نېغه به یې پرې وکړه .

یوه ورځ د داخله ناروغیو ډاکټران، ټول د سر طبیب په کوټه کې مجلس ته راټول وو، مجلس، د هر وخت په شان د روغتون د کار په بهیر پیل شو او په دې برخه کې د ستونزو او د هغوی د لیرې کولو په وړاندیزونو وړاندې لاړ. او په پای کې یې هم سرطبیب په هره برخه کې خپلې لازمې لارښوونې او مشورې ورکړې. چې مجلس خلاص شو، سرطبیب په خپل لګښت راغوښتی کوکاکولا پر ټولو وویشله او په دې ډول یې خبر له "رسمیاتو" څخه "شخصیاتو" ته کړه، داکټران هم خوشاله پر ځای ناست پاتې شول او د کولا بوتلونه په لاس یې ورو ورو له یو بل سره خپلې مرکې پیل کړې. خدازده څومره وخت تېر و، چې سرطبیب موسکی شونډې مدن لال ته وروکتل، وې ویل:

ـډاکټر صېب؟

ـصیب.

چې ټول چپ شول، سرطبیب غلی دوی ته سترګه ووهله، وړاندې لاړ:

ـپه دې یوه شي هېڅکله پوه نه شوم .

مدن لال، په داسې حال کې چې سترګې یې هماغسې د کولا بوتل ته نیولې وې، وپوښتل:

ـپه څه شي صېب؟

او سرطبیب ویره خوله پسې زیاته کړه:

ـویم ته ګوره... دا زه چې هرڅومره وریجې غوښې خورم. هرڅومره غوړې ښورواوې ورته وهم، بیا مې هم نس وچ کلك راپورې نښتی دی.. او ته له دال او چپاتۍ پرته بل شی خورې هم نه. خو چې خېټې ته دې ګورم... د میندوارې ښځې غوندې، نام خدا ورځ په ورځ برو ته پسې راوزي... چې په دې کې یې لا څه حکمت دی؟

ډاکټر مدن لال مضر غوندې وموسل، وې ویل:

ـحکمت خو یې ډېر ساده دی صېب.

او چې سرطبیب وویل:

ـوایه کنه، چې موږ هم پوه شو .

ده هم ځای په ځای ورغبرګه کړه:

ـکه تاسې هم ډېر بادونه خوشې نه کړئ صېب، خېټه به مو همدغسې بروته راووزي.

دا وخت چې ډاکټرانو هرڅه وکړل، د خپلې خندا مخه یې ونه نیولای شوه. لومړی یې ورو او بیا یې په ټولو په کړس وخندل. سرطبیب هم پیکه خوله او ژېړې سترګې وویل:

ـیره، خو ډېر بې حیا سړی یې.

او ناچاره له دوی سره په خندا ورګډ شو.

یوه بله ورځ هم د روغتون تحویلدار عین الدین خان ته، چې ډېر لمونځ ګذاره سړی و او مدام به یې تسبې په لاس شونډې په ذکر رپېدې، خدازده څه چورت ورغلی و چې په دالېز کې ډاکټر مدن لال ته ورتاو شو، ورته وې ویل:

ـډاکټر صېب؟

ـها؟

ـیوه خبره درته وکم، خپه کېږې خو به نه؟

مدن لال حیران ورسره ولاړ و، همکارانو ته وکتل وې ویل:

ـنه، تاویلدار صېب، وایه څه خبر؟

عین الدین خان پر ږیره لاس راوکیښ، وې ویل:

ـویم کشکې مو سولمان وشې .

او چې ده هماغسې حیران وپوښتل:

ـولې؟

تحویلدار هم په هماغه مهربانه لهجه، پسې زیاته کړه:

ـته گوره ډاکټر صېب، داسې ښه سړی یې... هرڅه دې شکور ښه دي.. دا دونیا خو دې شکور ښخې ښه ده. کشکې ایمان راوړې، چې اخیرت دې هم سم شي. جنت ته به لاړ شې، که خدای کول... که مې رینښتیا پوښتې، د دوزخ اور مې ولاکه درباندې لورېږي.

له دې سره د مدن لال سترگو خپله خاصه ځلا وکړه. همکاران یې پوه شول چې بیا ټوکه ورغله، وې خندل، وې ویل:

ـهی، هی، تاویلدار صېب... چې هېڅکله په خبر پوه نه شوې.

تحویلدار په تعجب وروکتل، خو مخکې له دې چې څه وویلای شي، ډاکټر مدن لال هماغسې ورزیاته کړه:

ـدوزخ ته به نه نوزه ولې ځم زوروره؟.. دوزخ ته خو به ته خوارکی روان یې چې دلته دې هم له لمانځه او اوداسه پرته نور څه ونه کړل. څه پکر که یې چې جنت یې تا غوندې ناشوقو ته جوړ کړی دی، ها؟.. ته سکه وایې هلته به هم دغسې تسپې په لاس او جای نماز پر اوږه ورته گرځې، ها؟...

او خپله یې په خپل ځواب کې وویل:

ـولاکه یې مخ لا وویني!.. تې (ته یې) خپله پکر وکه.. ستا دا شین کټی سر او ببره ږیره که د جنت حورې ووینې نو څه شی به وکې، ها؟.. ویم په خدای چې په چغو چغو خو هرې خوا ته درنه وتښتي!.. ته سکه وایې دا دومره ښایسته حورې خدای دې ته پیدا کړې چې بیا یې ستا په سر او ږیره وډاروې، ها؟...

دا وخت يې د همكارانو خندا خبر ورغوځه كړه. د تحويلدار خوله هم پرې جينګه شوه. او مدن لال د دوی په خندا كې ښېرته وړاندې لاړ:

_ويم كه زما منې، نو راځه سړيه ته هم له خيره راهندو شه... هم به په دې دونيا موږ غوندې خپلې سندرې ورته وايې، اتېونه به ورته كوې، هم دې هغه دونيا د مرچو له قراره بوله... كه څنګه؟

او د همكارانو خندا يې بيا په كې وركړس وهل. د ډاكټر نصيري خو ښېخي اوښكې په غومبورې راوبهېدې. په داسې حال كې چې لمدې سترګې يې په ورغوي پاكولې، ويره خوله يې عين الدين خان ته وروكتل، وې ويل:

څنګه شوې، تاويلدار صېب؟.... ښه يې كړې، كه نورڅه هم غواړې.

او تحويلدار ته چې پوره خړ شوی و. بله هېڅ چاره ورپاتې نه شوه، بې له دې چې سر وښندېدې وواېي:

_دا كاپر ولاكه د خدای لارې ته راولې .

او دغسې د ټولو په خندا كې ترې رهې شي.

خو له دې ټولو بې سُره غوندې ټوكو سره- سره، ډاكټر مدن لال بيا هم پر ټولو ګران و. هېڅا څه خاصه مدعا يا خدای مه كه دښمني نه ورسره درلوده. ټول پوهېدل چې هغه كه له خولې يوڅه خوشې دی، نو هغومره يې بيا زړه پاك او بې غرضه دی. هغومره يې ښه هر چا ته رسي او په دې خبره، ان د لابراتوار تكنېشن سليم جان لا قانع و، چې ډاكټر مدن لال تر بل هرچا ډېرې ټوكې ورباندې كولې. هغه ليدل چې ډاكټر مدن لال كه له يوې خوا ټوكې ورباندې كوې، نو له بلې خوا يې هغومره نازوي هم، هغومره ځان د ځينو نورو غوندې ورباندې ډاكټر ډاكټر كوي هم نه. پر دې سربېره، داسې نه وه چې ډاكټر مدن لال نو ګنې يوازې په ده باندې خپلې ټوكې كولې. نه، هغه د ده هره ټوكه هم په ورين تندي زغملې وه او مدام يې د يوه انډيوال غوندې چلند ورسره كړی و. او دا هغه څه وو چې سليم جان تر اوسه په وار وار ترې ليدلي وو او هر وخت يې له دې امله ښه ترې راغلي و.

په دې ډول، د دوی ژوند دغسې راضي او خوشاله په وړاندې روان و، چې يوه ورځ يوناڅاپه خلقيانو كودتا وكړه او ټول شيان بل ډول شول. بس چې د "انقلاب" د هغو لومړيو ورځو ولولې كښېناستې، نو هر لور "انقلابي بدلونونه" هم پيل شول. ښكاره خبره ده چې د دوی روغتون هم له دې پېښو خوندي پاتې نه شو. دلته هم د "ثور انقلاب" خپل "انقلابي چلند" رواخيست. تر ټولو دمخه عين الدين خان تحويلدار د اخواني په نامه ونيول شو، چې بيا يې نه د مړي پته ولګېده، نه د ژوندي. بيا دروغتون سرطبيب "له ښه مرغه" مازې له كاره پسې واخيستل شو او پرځای يې "انقلابي سرطبيب" له "خلقي روحيې" او "انقلابي ولولو" سره راغی. په دې پسې څو نور ډاكټران او د روغتون كاركوونكي هم، څوك په دغه څوك په هغه نامه، ترې تم شول او پاتې كسان د "ګوندي ملګرو" له خوا تر "انقلابي څارنې" لاندې ونيول شول. بس په څو ورځو كې ډار او وارخطايي هر لور خوره شوه. هر چا ته چې دې كتل، له خپل

سیوري په تېښه کې وه. ټول پر ټولو شکمن وو او هر چا له هرچا ځان ساته. په تېره بیا دی نوی راغلی د اداري مامور، سمیع الله خان همدرد، خو د ټولو په هېڅو ساړه ورننویستل. دا د خدای بنده، سره له دې چې مازې د مامور په حیث روغتون ته راغلی و، بیا هم داسې په هر چا ورخلقي خلقي کېده، لکه دا ټول روغتون چې یې د پلار په قواله وي. په هرچا چې به یې خوله ورخلاصه شوه، ځای پر ځای به یې هم د "ارتجاع گوډاگی" ترې جوړ کړ، هم "د امپریالیزم". اوس نو کوم و هغه د نر زوی، چې ترې خلاص یې کړي .

له همدې امله ټولو په دې امین کړه چې دا سړی "بې څه" نه دی. په دې وړه څوکۍ داسې په هر چا ورتېره تېره کېدل، خوشې او وړیا نه شي کېدای. ضرور کومه "غټه پایه" لري. ځکه خو ټول لیرې ترې گرځېدل. د ده هم خدای شته له هېچا سره چندان جوړه نه وه. یوازې له تکنېشن سلیم جان سره یې وضعیت یو څه سم و، هغه هم په لومړي سر کې نه، هسې یې وروسته وروسته لکه چې طبع ورسره ولگېده .

طبیعي ده چې دا ټولې خبرې د دې سبب شوې، چې هرڅوك ځان له نویو انقلابي شرایطو سره "عیار" کړي او په خپلو خبرو او کړو وړو کې بدلون راولي. خو ډاکټر مدن لال بیا هم تر ډېره حده هماغه سړی پاتې و. نه یې له خپلو ټوکو چندان لاس اخیستی و، نه یې هم نور کړه وړه له نویو شرایطو سره په لازمه اندازه عیار کړي وو او دا کار یې د نژدې انډیوالانو د اندېښنې سبب و. ځینې ځینې خو یې له دې امله ورته په قار لا وو، سره له دې یې په خوله لاس ایښی و، که گوندې خپله واوړي. خو چې دی بیا هم سم نه شو، نو اخر د دوی حوصله هم ورته تمامه شوه. هماغه و، چې ډاکټر افضلي یوه ورځ له ځان سره گوښه کړ او وار د واره یې ورته وویل:

ــمدن لاله! دې خولې ته دې لږ پام کوه .

او چې ده حیران وروکتل، نو هماغسې په کلکه وړاندې پسې لاړ .

ــگوره سړیه!.. دا هغه وختونه نه دي، چې هرڅه دې زړه غواړي، ویې ویلای شې، دا د خلقیانو حکومت دی، د سرو خلقیانو!.. پوه شوې؟

خو ډاکټر مدن لال بیا هم خبر په ټوکه واړوله:

ــپوېږم چې د خلقیانو حکومت دی،. مگر دا په ما پورې څه اړه لري؟

ــڅنگه په تا پورې اړه لري؟

ــرښتیا وایم.. د خلقیانو یې له ما سره څه؟

او مخکې له دې چې ډاکټر افضلي څه وویلای شي، هماغسې په ټوکه وړاندې لاړ:

ــزه خو شکر هندو یم کنه.. تاسې غونډې مسلمان خو نه یم چې خپل دین راته جنجال شي.. زما یې ستاسې په کمونیستۍ او اخواني توب څه، ها؟...

ډاکټر افضلي چې ښکاره بې حوصلې شوی و، په قار ورغوڅه کړه:

ــدا خوشې چټیات مه وایه سړیه... دا خلقیان دي، خلقیان!.. په دې خبرو دې نه دي ویشتلي، چې هر چا ته یې زړه تنګ شي چاره یې ورکوي .

او ډاکټر مدن لال، چې خدازده ولې د ډاکټر افضلي بې حوصلې توب خوند ورکاوه، بیا هم هماغسې موسکی شونډې وویل:

ــویم که خلقیان هم دي، د هندو او مسلمان تمیز خو به کوي کنه.. دومره خو به دوی هم پوهېږي چې یو هندو اخواني کېدای نه شي. که څنګه؟

ډاکټر افضلي ته لا قار ورغی، په ملنډو یې تکرار کړه:

" ــد هندو او مسلمان تمیز خو به کوي!" هه... دا دومره خلك یې ټول په مسلمانۍ ونیول، ها؟.. دا ټول اخوانیان وه؟

او په داسې حال کې چې تریو تندی یې نېغ د ډاکټر مدن لال سترګو ته کتل، پسې زیاته یې کړه:

ــهسې خدای کوه چې ګوتو ته ورنه شې.. که یې یو وار شکنجو ته ورکړې، بیا به دغه ته هندو په جار جار چغې وهې، چې تر تا بل غټ اخوانی نه شته!... پوه شوې، که دې اوس هم سر نه دی خلاص؟

دا ځل مدن لال هم ټوکې پرېښودې، مهربانه یې ډاکټر افضلي ته وکتل، وې ویل:

ــپوه شوم انډیواله، ښخي پوه شوم... دوخته لا پوهېدم.

او له لنډې چوپتیا وروسته په اندېښمنه لهجه وړاندې لاړ:

ــګوره ډاکټره! ما ته دا ټولې خبرې رامالومې دي، خو بیا هم... ته ښه خبر یې چې زه د دې ګوند او ګوندبازیو سړی نه یم... نه مې د چا له دولت سره غرض شته، نه له سیاست سره... ډاکټر سړی یم خپله ډاکټري ورته کوم، په دې کې به لا څوك څه راسره لري؟.

له دې سره ډاکټر افضلي هم نرم شو، وې ویل:

ــموږ هم نه دي ویلي چې سیاسي سړی یې... ما ته ګوره، په هېڅ ګوند کې نه یم. بیا مې هم له ډاره میرګي نیسي... پوهېږې؟، دا بل ډول خلك دي.. خدای دې په ګیر مه ورکوه. که یې یو وار ګیر کړې، بیا دې څو ګوندي

توب او نه ګونډي توب مالومېږي. د وخته به يې لا څرمن درنه کښلی وي... دا خلك سړی اول له تېغه تېروي، بيا يې پوښتنه کوي چې ملامت و که نه.

ډاکټر مدن لال خدازده ولې بې حوصلې شو چې په لږ لوړ ږغ يې ورغبرګه کړه:

ــښه، نو څه شی وکم، ها؟

ــهېڅ، خپلې خولې ته دې پام کوه، چې يوه بېځايه خبر ونه کې.

ــنه مې ده کړې، سړيه.. يوه بېځايه خبره مې هم نه ده کړې، که مې کړې وي هم، مازې ټوکه به مې کړې وي. هغه هم ونه کم؟

ــهوکنه... اصلي خبره همدا ده چې ټوکو ته دې پام کوه. هسې نه چې په کومه بده بلا ترې واوړې.

مدن لال چې نور هم بې حوصلې شوی و، لالهانده وچونګېده:

ــتر دې خو نو سم راته ووايه چې مړ شه.

او دې ځواب يې د ډاکټر افضلي حوصله هم ختمه کړه. تېره يې وروکتل په ګواښ يې وويل:

ــډېر بحث ته حاجت نه شه. ته پوه شته او کار دې... چې زړه دې غواړي هغسې وکه، خو دومره درته وايم چې ما، دا دی د ټولو په نمايندګي غاړې دربانديې خلاصې کړې، بيا ونه وايې چې چا نه وو راته ويلي.

او چټك له کوټې څخه د وتو په نيت وخوځېد، خو وره ته يې لا نه و رسېدلی، چې مدن لال پسې ږغ کړه:

ډاکټره!

او چې ډاکټر افضلي ودرېد، ورغی، ټينګ يې په غېږ کې ونيو، وې ويل:

ــخير يوسئ، چې دومره غم مې درسره دی .

ډاکټر افضلي په خواخوږۍ ورته وموسل. بيا يې د ډاکټر مدن لال سترګو ته وکتل چې اوښکې په کې راټولې وې، نرم يې په اوږه کښېکښېود او دغسې چوپه خوله ترې ووت.

له ډاکټر افضلي سره ږغېدو د ډاکټر مدن لال په وضع کې يو څه نور بدلون هم راوست، هسې خو يې پخوا هم د خلقيانو له راتلو سره ټوکې لږې کړې وې، خو اوس يې هغه د چا خبره هر کار په اوداسه کاوه. سره له دې چې سړی له ورايه پرې پوهېده چې څومره له دې کبله ځورېږي، بيا يې هم انډيوالانو په خوښۍ سره ليدل، چې ډاکټر مدن لال اوس په لا ډېر زيار خپلې خولې ته پام ساتي. مازې وخت ناوخته به بيا هم کومه بې سوره غونډې ټوکه ترې

وشوه. خو دا کار به یې یوازې هغه وخت وکړ، چې لومړی به یې هېڅ طاقت ونه شو او دویم به ښه ډاډه و، چې په نژدې شا و خوا کې له "خلقي ملګرو" څخه څوك نه شته. او ښځې ټوکې پرېښودل یې د یوې "تاکتیکي محاسبې" له مخې خپله هم نه غوښتل ده باور درلود، چې که یو دم له ټوکو لاس واخلي او یومخ بل سړی شي، نو ارو مرو به خلقیان پرې شکمن شي چې دا سړی ولې داسې یو دم چوپ شو؟ ضرور کوم پسات په کې شته! له همدې امله یې له ځان سره پتیېلې وه، چې ورو ورو او په تدریج سره دا کار وکړي، هم به یې خپل زړه له خپګانه نه وي چودلی، هم به هرڅه ټولو ته عادي او نورمال برېښېدلي وي. خپل دا فکر یې څو ورځې مخکې ډاکټر نصرت ته هم بیان کړی و، د هغه هم ورسره خوښ شوی و، مازې دومره یې په پای کې ورته ویلي وو، چې بیا هم له احتیاطه کار واخلئ.

په دې ډول کارونه ورو ورو مخ په سمه روانېدونکي وو، چې اخر هغه سهار وختي هم راورسېد. ډاکټر مدن لال د هر وخت په شان د ناروغانو د ناروغیو رپوټونه په لاس، کوټه په کوټه ګرځېده. دومره ناروغان یې لا نه وو لیدلي، چې د اداري سرکاتب عبدالصبور خان مخې ته ورغی. تریو تندی او نیولې څېره یې ګېډه ټینګه په منګولو کې نیولې وه. د خوږو له زوره یو مخ ستمېده، چې ده ته راورسېد، دستي یې ترې وپوښتل:

ــڅه پېښه ده صبور خانه!... څنګه داسې تاو وپېچ کېږې؟

عبدالصبور خان منګولې لا په ګېډه ټینګې کړې، زهیر وچونګېده:

ــپوښتنه یې مه کوه ډاکټر صېب... له پښو ولوېدم .

ــولې؟ ... خیر خو دی؟

ــنس مې ډېر راته خوږېږي.. درسته شپه په عذاب وم، له نیمې شپې راهیسې مې سترګې نه دي ورغلي.

ډاکټر مدن لال په خواخوږۍ سر ورته وخوځاوه، د سرکاتب ګېګډې ته یې وکتل، وې ویل:

ــحتماً به څه شی بد دربادنې لګېدلی وي.. بېګا دې څه شی وخوړل؟

ــنه پوېږم صېب... چېرته مېلمه وم، خدازده څه زهر او زقوم مې وخوړل چې داسې مې په خېټه کې کانې شول، هېڅ نه هضمېږي.

او بیا له درده وستمېده، خو ډاکټر مدن لال په کټکي پرې وخندل:

ــزوروره! ډوډۍ که د بل وه نس خو دې خپل و کنه... چې ډوډۍ وړیا شي، سړی به ځان پې وژني؟

بیا یې د عبدالصبور خان ګېډه څو ځایه کښیکښوده، وې ویل:

ــراځه!

او مخکې شو، سرکاتب هم دغسې ناارمه ورپسې وخوځېد، چې لا براتوار ته ورسېدل. مدن لال په کيڼ ګوټ کې ولاړې الماری ته ورغی. دوه د تابليتو پاکټونه يې ترې راوويستل، بېرته ده ته راغی، وې ويل:

ــواخله!... دغه د هضميت ګولۍ دي، دا نورې هم د خوږو لپاره دي... يوه يوه دانه يې همدا اوس دستي وخوره، که يې فايده ونه کړه، يو سات پس ته يوه بله د هضميت ګولۍ هم وخوره... او ګوره.. باديګر د بل په ډوډۍ ځان مه وژنه. پوه شوې؟... څه زياتې.

عبدالصبور خان زهير ورته وموسل، دوه تابليته يې په هماغه لابراتوار کې له ستوني تېر کړل. وروسته له هغه يې له ډاکټر مدن لال څخه مننه وکړه. بېرته ترې رهي شو. شېبه پس دی هم دالېز ته پسې راووت، چې له ليرې يې سرکاتب بيا هم دغسې په عذاب روان وليد، په زوره يې وررېغ کړه:

ــګوره صبور خانه! تا ته وايم!

او چې هغه تر شا وروکتل، هماغسې په لوړ اواز يې پسې زياته کړه:

ــچې دباندې ووتې، يو څو نه راستنېدونکي تېزونه هم واچوه... روغ رمټ به شې.!

له دې سره په دالېز او نژدې شا و خوا کوټو کې خلکو وخندل. سرکاتب هم په زحمت خوله جينګه کړه، له څو واره سر ځنډلو وروسته بېرته رهي شو.

ورځ د معمول په شان تېره شوه. خو په دا بله ورځ ډاکټر مدن لال بې له کومې مخکېنۍ خبرتيا کار ته رانه غی. نه يې د ناروغۍ پاڼه راولېږله، نه يې د عادت پرخلاف د خپل نه راتګ چا ته څه ويلي وو. همکاران يې لږ حيران شول خو دومره ری يې په کې نه واهه، ځانونه يې په دې قانع کړل چې ښايي کوم ناڅاپي کار ورپېښ شوی وي او دی يې د احوال ورکولو ته نه وي پرې ايښی. خو چې په دا بله ورځ يې بيا هم درك نه شو مالوم، نو ورو ورو دوی ته هم اندېښنې ورپيدا شوې. په اوسنيو شرايطو کې داسې ترې تم کېدل؟... څه داسې خبر نه وه چې سړی په کراره پرېږدي. هماغه وو چې د دوی زړونو هم بې اختياره بدې ګواهۍ پيل کړي، چا و چا خو لا خدازده څه څه خوبونه ورته وليدل. غرمه مهال اخر د ډاکټر افضلي طاقت ونه شو، دې نورو ته يې وويل چې که ډاکټر مدن لال نن هم روغتون ته رانه غی، ضرور به يې مازديګر کاله ته ورځي او درك به يې مالوموي. خو دوی لا په همدې چورتونو کې وو، چې مدن لال يو ناڅاپه راپيدا شو، هغه هم روغ رمټ. تر ټولو مخکې ډاکټر نصيري وليد. وارخطا وروړاندې شو چې پوښتنه ترې وکړي، خو ډاکټر مدن لال مازې ترخه ورته وموسل. دغسې چوپه خوله د سرطبيب کوټې ته ترې ننووت. چې بېرته راووت، هم ورته نه ودرېد. بس دومره يې ورته وويل چې:

ــاوس نه.. بيا پس ته.

او هك حيران ډاكټر نصيري يې پر خپل ځاى ولاړ پرېښود. پاتې ورځ يې هم په كار مشغوله تېره كړه. رخصتي ته ايله نيم ساعت پاتې و، چې د ډاكټر نصرت په كوټه كې سره يوازې شول، دوى هم سمدستي ترې وپوښتل.

ـخير خو و ډاكټره... څنګه داسې يو دم ورك شوى؟

مدن لال پيكه خوله ټولو ته وكتل، وې ويل:

ـږغ مه لره چې بلا وه بركت يې نه و... هسې خداى بچ كړه.

او په لنډ ډول يې ټوله كيسه ورته وكړه، چې څنګه ورمه شپه د اګسا خلكو (د انقلاب د ګټو ساتندويه اداره، يا د نور محمد تره كې استخبارات) له كاله ويستلى او له ځان سره بېولى و او بيا يې هلته څنګه او څومره په ټولو ډبولى و. له دې سره يې لمن پورته كړه، ملا او ډډې يې دو ته وروښودې چې يومخ تغمې تغمې وې، پسې وې ويل:

ـكوناټې او لينګي مې تر دې لا بتره دي.

ډاكټر نصيري بې اختياره وپوښتل:

ـنو وې نه ويل چې ولې؟

ډاكټر مدن لال ترخه ورته وخندل:

ـويلي يې د ثور پرتمين انقلاب ته مې سپكاوى كړى.

او چې دوى حيران وويل:

ـهن؟!

د خپلې خبرې په روښانتيا كې يې پسې زياته كړه:

ـابله ورځ سركاتب صبور خان راغى ډېر په عذاب و نس يې خوږېده. ګولۍ مې وركړې، ورته ومې ويل چې يو څو نه راستنېدونكي تيزونه هم واچوي. بس همدا خبره يې راته بانه كړه .

دې خبرې ټول بې اختياره وموسول. خو ډاكټر افضلي بېرته تندى تريو كړ، په منت ناكه لهجه يې وويل:

رښتيا وايې كنه... نه راستنېدونكى خو دوى د ثور انقلاب ته وايي. تا بيا په تيز باندې څنګه دا نوم ايښوده؟

ډاكټر مدن لال، لكه ملامت ماشوم، ځوړند سر ورغبرګه كړه:

ـخوشې مې خولې ته راغله.. زه څه خبر وم چې ټوكه به راته متاكه شي؟

ډاکټر نصرت وپوښتل:

ــچې څنګه يې بېرته راخوشې کړی؟

مدن لال وويل:

ــهسې خدای فضل راباندې وکه... ويلې يې، موږ خبر يو چې له انقلاب ضد بانډونو سره تړاو نه لرې، ځکه مو دا ځل مازې غوږونه درتاو کړل، چې باديګر داسې رذالتونه ونه کې، خو که درپوه شوو چې نور پسات هم درکې شته، بيا به دې نو موږ هم ښه سم خوش شو!

او د دې نورو غوندې په چورتونو کې ډوب شو. اخر ډاکټر افضلي چوپتيا ماته کړه. هماغسې قارجن يې مدن لال ته بيا منت پيل کړ:

ــپه خوله مې درته وويل چې دې خولې سره دې پام کوه، پام کوه... خو نه، هېڅ اثر يې درباندې ونه که. لکه دېوال ته چې مې ويلي وي.. اوس دې وليدل چې څه يې دروکړه؟

بيا چوپ شو، چې قار يې سره کښېناست، نرم او د نصحيت په دود وړاندې لاړ:

ــخير.. دا ځل خو بچ شوې، په اينده کې پام کوه.

بيا يې دې نورو ته مخ ور واړاوه پسې زياته يې کړه:

ــبايد ټول له احتياطه کار واخلو. دا وخت د بېځايه خبرو نه دی، خدای مه که په داسې بلا به اوښتي يو، چې بيا به خپله هم ورته حيران يو.

ډاکټر نصيري سر وګراوه، سرګردانه يې لکه له ځان سره چې بړغېږي، وويل:

ــچې دا به د چا پسات وي؟

ډاکټر افضلي ورغبرګه کړه:

ــنو بل به يې لا څوك وي سړيه... زه خو يې د همدې سمېع الله خان کار بولم .

چې ټولو ورسره ومنله، ډاکټر نصرت بيا قارجن پرې ورزياته کړه:

ــاها... اوس رامالومه شوه چې دا د خنزير بچی ولې داسې په هر چا وربرګ برګ کېږي.

ده ته هم ټولو سر وخوځاوه، هماغه وو چې په يوه سلا يې پرېکړه وکړه، چې سبا به کار ته له راتلو سره سم، خپل ټول باوري انډيوالان د سمېع الله همدرد د اګسا له غږيتوبه خبروي او ترې غواړي به چې ليري دې ترې ګرځي. يو بل

کار هم وشو. هغه دا چې، ډاکټر مدن لال هم له دغې ورځې وروسته په نژدې انډیوالانو کې په "نه راستنېدونکي مدن لال" مشهور شو .

په دا بله ورځ چې روغتون ته راغلل، نو رښتیا یې هم سملاسي د خپلې پرونۍ پرېکړې په عملي کولو لاس پورې کړل، هر چا ته چې یې هر باوري انډوال یوازې په ګیر ورغی، د سمېع الله همدرد په باب یې خبرداری ورکړ او ترې وې غوښتل چې پام دې ورسره کوي. ډاکټر مدن لال خپله لابراتوار ته ورغی. چې له تکنېشن سلیم جان سره یوازې شو، لومړی یې د هغه د پوښتنې په ځواب کې خپله ټوله کیسه ورته وکړه، بیا یې ترې وغوښتل چې د اداري څانګې له سمېع الله خان همدرد څخه دې ځان ژغوري ځکه چې د اګسا غړی دی او د ټولو په باور دی هم، هغه په ګیر ورکړي. سلیم جان لکه هېڅ چې یې زړه ته نه وي لوېدلي، حیران وویل:

ـ څه و..ا..یې!.. سمېع الله خان؟!

او چې ده ورته "هو" کړه، نو ډېره مننه یې ترې وکړه، چې دی یې هم پرې خبر کړ. بیا یې ټینګه وعده ورکړه چې ضرور به ځان ترې ساتي. خو چې مدن لال ترې ووت، په ارامه یې اوږده ساه وکښه او راضي یې له ځان سره وموسل، چې راز یې تر اوسه لا چا ته نه و رسوا شوی .

لفبرا، انګلستان

1999/3/17م کال

د لاس بیه

نه پوهېږم ولي ځینې خلك داسې دي چې په هغه اول نظر دې لا بد ترې راځي. برناحقه، بې موجبه بې له دې چې خپله یې هم په علت پوه شې. او ځینې نور یې بیا همداسې بې له کوم خاص دلیله ښه دربانديې لگي .

غني، له ښه مرغه په دې دويمه ډله کې راته. سره له دې چې نه یې خوی خاصیت رامالوم و، نه یې نور کړه وړه او څېره د څه خاصې پاملرنې وړ وه، بیا مې هم خدای شته په هغه لومړي ځل لیدو ښه ترې راغلل؛ او دا، اوړی یو ښایستوکی سهار و. زه د هر وخت په شان دفتر ته روان وم. له ښایسته ډېرو اشنا کورونو او واټونو دغسې بې خیاله تېر شوم. اخر هغې نوې جوړېدونکې ودانۍ ته ورورسېدم چې له پسرلي راهیسې بیا کار پرې کېده. د ودانۍ کار ښه پرمخ تللی و. استاکاران یې اوس د چت په پوښلو لگیا وو. له عادت سره سم مې نن هم دغسې په تلو تلو کې وروکتل. لا سم نه وم ترې تېر، چې غني مې ولید وچ کلك د منځوی ونې خاوند ځوانکی و، له اوږدې نرۍ غاړې او تېره لمر وهلي مخ سره د ختې ډکه کاسه پر سر له اوگیرې څخه د ودانۍ خوا ته رهي و چې ما ته راورسېد، خدازده څنگه مې وروکتل چې لنډ ودرېد، راته وې موسل. ما هم نرم ورته وموسل، ترې تېر شوم. مازدیگر چې بېرته تلم، هم تقدیری بیا په مخه راغی او یو بل ته له بیا موسلو وروسته هر یو په خپله لاره لاړو.

دوه ورځې همداسې تېرې شوې. په دې دوو ورځو کې مې هغه څو ځله نور هم ولید. هرځل هماغسې په مازې موسلو له یو بل څخه تېر شوو، بې له دې چې څوك خوله په خبر خلاصه کړو، خو د درېیمې ورځې په مازدیگر غني بیا وار راڅخه دمخه کړ او د لومړي ځل لپاره یې سلام راواچاوه. خوشاله مې د سلام ځواب ورکړ. لنډ ورتم شوم او د کار ستړې مشې مې ورته وویله. په دغه ورځ مې یې د نامه پوښتنه هم وکړه. ښکاره ده چې زموږ خبر وروسته له دې په همدې ځای ختمه نه شوه. ورو ورو له یو بل سره وږغېدو او د ورځو په تېرېدو مو تر یوه حده سره وپېژندل. زه اوس خبر وم چې غني د مور و پلار مشر اولاد دی، تر اتم ټولگي پورې ښوونځي ته تللی، دوه وروڼه او یوه خور لري، چې اوس هم ښوونځي ته ځي. مور یې ژوندۍ ده او په کاله کې د خلکو جامې په مزدورۍ مينځي. پلار یې درې نیم کاله مخکې په حق رسېدلی او تر مړینې پورې یې ښایسته ډېر کلونه د ښار په ښوونځي کې چپړاسي توب کړی و. سره له دې چې لیك لوست یې نه وو زده، د روښانه فکر خاوند و او د ژوند تر ټولو لویه هیله یې دا وه چې ماشومان یې د ده غوندې نازده کړې پاتې نه شي. غوښتل یې ټول ښوونځی ووایي، د پوهې او کمال او ښو څوکیو او معاشونو خاوندان شي. خو دپلار له مړینې وروسته یې د غني په هکله ارمان نیمگړی پاتې شوی و. دوی ډېر ژر لیدلي وو چې یوازې د مور په مزدورۍ یې گوزاره نه کېږي او د پلار د تقاعدۍ لپاره چې دولت څه روپۍ ورکړې، هغه یې ایله د پلار د گور کفن او خیر و خیرات او نورو وربانديې پورونو د خلاصولو شوی. بس لنډو گنډ د چا خبره سپېره کندو ته کنېناستلي وو. هماغه وو چې غني ښوونځی پرې ایښی و، خوارۍ او مزدورۍ یې پیل کړې وې او دا و تر دا اوسه یې شپه ورځ همدا هڅه کوله چې لږ تر لږه یې د ورپاتي یتیمانو په برخه کې د پلار ارمان پوره کړي .

په دې ډول زما او غني ترمنځ یوه ګلالۍ انډیوالي پیل شوه. سره له دې چې دا یو عجیب شانته انډیوالي وه، ځکه موږ مازې د غني د کار په ځای کې سره لیدل، بیا هم د وخت په تېرېدو خدای شته ډېر سره ګران شوو او د یو بل د لیدو شوق له یوې ورځې بلې ته راکې زیاتېده. زه اوس هر سهار لږ وختي کار ته تلم، چې له غني سره لږ ډېره شپېه ودرېدای شم. او مازدیګر به مې هم په لوی لاس لږ راباندې ناوخته کړه، ترڅو سم د غني د رخصتۍ په وخت ودانۍ ته ورورسېږم او بیا نو هلته لږ په ارامه د زړه خواله ورسره وکړای شم. د غني له ما سره خبرې خوښېدې. تر اوسه یې څو ځله دا خبره راته کړې وه او زما یې تر دې لا هم غیرت، همت او مدام داسې په زیار او اخلاص کار کول خوښېدل. ډېر زیارکښه ځوان و. هر وخت به یې داسې تکړه کار کاوه، چې تا به وې د رستم زور یې په متو کې دی. لکه هېڅ ستړیا چې نه پېژني. ښه مې په یاد دي، یوه ورځ مې په خبرو خبرو کې په ستاینه ورته وویل:

ــیره غني جانه! دې یوه شي ته هر وخت حیران یم.

ــڅه شي ته صېب؟

ــویم ته ګوره... داسې په ځان خوار یې. خو چې کار ته دې ګورم، حیران پاتې شم چې دې سړي په دې متو کې دومره زور له کومه کړ؟

غني په یوه عجیب خواشیني نظر راوکتل، وې ویل:

ــڅه وکم مامور صېب. چاره څه ده؟... یوه لپه یتیمان راله غاړې دي... که زه دې سختیو ته ځان ورنه کم، د هغو به څه حال وي؟

او له یوه ساړه اسوېلي سره یې پسې زیاته کړه:

ــنه دې دي اورېدلي چې وایي "مجبور ته مه وایه زوروره"؟

دې ځواب یې داسې سخت تاثیر راباندې وکړ، چې نور مې هېڅ وته نه ویلای شول. په داسې حال کې چې زړه مې له درده څړیکې کولې، دغسې خواشینی ترې لاړم او خدای شته ساعتونه ساعتونه یې په کاله کې هم په کراره پرې نه ښودم. په دا بله ورځ چې ورسره مخامخ شوم، نو یو څه د ډاډګیرنې هڅه مې یې وکړه او کوښښ مې وکړ چې د راتلونکي لپاره یې هیله من کړم، خو ده، لکه هېڅ چې یې زما خبرو ته پام نه وي، نرم وموسل وې ویل:

ــپرون مې لکه چې ډېر خپه کړې.

ما هېڅ ځواب ورنه کړ او دې هماغسې موسکی شونډې وړاندې لاړ.

ــښښه غواړم... بیا به هېڅکله داسې خواشینې کوونکې خبره راڅه وانه ورې.

ما، مازې وویلای شوه:

ـــنه،نه...

او غوښتل مې نورڅه هم ووایم، چې دی په خبر کې راولوېد او په هسې خوښې ټوکو کولو یې زما د خندولو هڅې پیل کړې او چې ترې تلم، نو رښتیا مې هم ښایسته ډېر خندلي وو .

شپې ورځې پر له پسې تېرېدې، زموږ لیده کاته د پخوا په شان روان وو. او موږ دواړه له دې امله راضي او خوشاله له ژوند سره په وړاندې تلو، چې یو مازدیګر مې غني نابېره په خپل کارځای کې ونه لید. عجیبه وه دغه نن سهار مې لا ورسره لیدلي وو او اوس یې هېڅ پته نه لګېده. دې کار یو څه حیران کړم، مګر بیا مې هم دومره اندېښنه ورته ونه کړه. ځان مې په دې قانع کړ چې ښایي کوم ضروري کار ورپېښ شوی وي او دی یې لږ وختي د کار پرېښودلو ته اړ ایستلی وي، خو چې په دویمه او درېیمه ورځ یې بیا هم درك نه شو مالوم، نو زما په زړه هم ناارامتیا منګولې ښخې کړې. په څلورمه ورځ خو مې زیاتي طاقت تمام و. هماغه و چې مازدیګر له کاره د راتلو په وخت، ودانۍ ته له وررسېدو سره مخامخ بام ته وروختم او په کار لګیا استاکار، ګل استاد، مې له سترپې مشې وروسته وپوښته:

ـــاستازه، دا څو ورځې وشوې چې ستاسو یو کارکوونکی، غني خان په خپل کار نه مالومېږي... چې دا ولې؟

ګل استاد خواشیني پاس راوکتل، وې ویل:

ـــهو مامور صېب!... غني جان زیاتي کار ته نه راځي.

ـــولي، خیر خو دی؟.. خپله یې کار پرېښود، که تاسې له کاره پسې واخیست؟

ـــنه صېب، نه یې خپله کار پرېښود، نه بل چا له کاره پسې واخیست.. هغه غریب زیاتي د کار کولو له ښې ووت.

دې ځواب یې یو دم ټکان راکړ، وارخطا مې وویل:

ـــچګي شی (څه شی)؟~

ګل استاد په تعجب وویل:

ـــنه یې خبر؟!

او چې ما ورته "نه" کړه، ده هم په لنډ ډول کیسه راته وکړه، چې څنګه تېره یکشنبه ودانۍ ته د راختو په وخت، د غني سر څرخېدلی او له بامه لاندې رالوېدلی و.

او پسې وې ویل:

ـــدستي مو شپاخانې (روغتون) ته یوور. هلته مالومه شوه چې درې پوښتۍ او ښې لاس یې مات دی. دا وخت حاجي صګیب (د ودانۍ څښتن) هم راورسېد. خیر دې یوسي، مخامخ ډاکټرانو ته ورغی، ورته وې ویل چې په روپیو

کې چورت مه وهئ، هرڅومره روپۍ چې پرې لګېږي زه ورته ولاړ یم. تاسې د سړې چاره وکئ... خو ډاکټرانو ورته وویل چې د پوښتیو ایلاج (علاج) به یې لا وشي. منګر (مګر) د لاس چاره یې نه کېږي.. هډوکي یې جزغۍ جزغۍ دي... هماغه وو چې په بند کې یې غوټ ورپرې کړ.

دې خبرو داسې وبوږنولم، لکه پر سر او مخ چې مې د غومبسو ځاله رالوېدلې وي. هېښ پېښ پر خپل ځای ولاړ وم. دغسې لالهاده مې استاکار ته ورکتل، چې د ودانۍ د څښتن په ستایلو سر شو:

ــله حاجي صېب سره دې خدای ښه وکي، ډېر نېك سړی دی... د غني جان د ایلاج ټول لګښت یې په غاړه اخیستی... هر وخت پوښتنې ته ورځي، هر ځل څه مېوه، څه خواړه ورسره وړي.

او په یوه له ویاړ او احسانه ډکه لهجه یې پسې زیاته کړه:

ــپنځه زره روپۍ یې نورې هم، دغسې ورکړې!

په ما باندې خدازده ولې، د قار څپې راودانګل. بې اختیار وګُرېدم:

ــپنځه زره روپۍ، پنځه زره!.. هه... چې دا روپۍ خلاصې شي، نو بیا؟... د هغه لاس بیه، چې د چا په کار کې غوڅ شي، بس همدومره ده؟ !

ګل استاد څو شېبې دغسې هك حیران راوکتل، خو هېڅ یې ونه ویل. او زه، هماغسې قارجن د روغتون په لور ترې وخوځېدم.

8/3/1357ل کال

کابل

بدکاره

کريم جان د غلام سخي د دوکان مخې ته پر وړه څوکۍ ناست و. د چايو ډکه پياله په لاس نرم نرم ورسره ږغېده، چې مخامخ ښځې يې پام ځان ته ورواړاوه. ښځه له کيڼ لاس ته پرتې کوڅې راوتلې وه. پيکه شنه بوغره (چادري) پر سر، نرۍ جګه ښځه وه. هماغلته وړاندې پاخه سړک ته پر وروتلې لار ودرېده. تلولی غوندې يې شا و خوا وکتل چې پر ده يې سترګې ولګېدې، خدازده ولې لږ پرې راتاو شانتې شوه، څو شېبې يې نېغ نېغ وروکتل. دې کار د کريم جان پر تندي د حيرانتيا ګونځې جوړې کړې، څو ګډوډ فکرونه سر ته ورغلل. لا سر ته د ورغليو فکرونو په سره سمولو لګيا و چې ښځې بېرته مخ ترې واړاوه، وړاندې د بازار په منځ کې د تېر شوي پاخه سړک پر لوري وخوځېده. خو څو ګامه پس بېرته ودرېده، بيا يې ده ته تر شا وروکتل. بيا بېرته يو څو ګامه وړاندې لاړه، بيا بېرته ودرېده، ده ته يې تر شا وروکتل او چې کريم جان يې بيا هم هماغسې خوا ته ورکتونکی وموند، دا هم راتاو شوه، دغسې ورو ورو او زړه نازړه پرې رارهي شوه. د کريم جان زړه دربا پيل کړه، وارخطا يې يو دوه ګړندي غوړپه له چايو وکړل، يو ګونګ شانته ګومان ورپيدا شوه. ښځې هماغسې ده ته کتل، وار په وار دوکان ته رانيږدې کېده. چې ور ورسېده، پرې ورتاوه شوه، د ده مخې ته غلام سخي ته مخامخ ودرېده. کريم جان، وچ حلق، ښځه له نيږدې، له نظره تېره کړه. دلته له نژدې دومره جګه ورته ونه اېسېده، خو نرۍ او ډنګره اوس هم وه. بوغره يې ښايسته ډېره زړه وه، څو ځايه يې شلېدلې وو، چې په بېلابېلو تارونو بدرنګه ګنډل شوي وو. نورې جامې يې هم خواري، خو پاکې وې. ښځې داسې وښووده لکه له دوکانه چې يې کوم شی په کار وي. د بېلابېلو شيانو پوښتنې يې له غلام سخي څخه وکړې او چې هر وار به د هغه پام د شيانو په پلټلو پسې پر بله شو، دی به بيا کريم جان ته په ځنګ وروکتل. کريم جان هم شرمندوکې موسکا پر شونډو څو ځله سترګې ورسره وجنګولې او هر وار يې خواږه خوندور شوقونه ورکې حس کړل .

ښځې اخر هېڅ شی هم ونه پېرل. بېرته رهي شوه. او چې له لږ وړاندې ځايه يې بيا هم ده ته تر شا وروکتل، نو د کريم جان ګومان هم په يقين بدل شو. زياتي نو دلته کښېناستو ارام نه ورکاوه، ژر يې تشه پياله پر خپل ځای کښېښوده، غلام سخي ته يې وويل:

ــزه دستي بېرته راځم.

او پاڅېد. ښځه د پاخه سړک پر خوا روانه وه. دی هم پسې رهي شو. ښځه د سړک پر غاړه ښي لاس ته تاو شوه. دی هم بازار ته له وررسېدو سره ښي لاس ته پسې تا شو. خو د خلکو په ګڼه ګوڼه کې يې ښځه ونه ليدلای شوه. وارخطا د ګوتو پر سر ودرېد، غاړه يې د هغې د موندلو په تمه اوږده کړه، چې بيا يې هم ونه ليده، لا يې ګام پسې چابک کړ، تلولی رهي شو. له ښه مرغه يې څو ګامه پس بېرته سترګې پرې ولګېدې. د يوه پلورنځي مخې ته ولاړه وه. ځان يې د هغې د لويو ښيښه يي کړکيو شا ته د ايښو توکو په ننداره اخته کړی و. کريم جان خوشاله وموسل، په زړه کې يې وويل: "شاباس د نور لوري. ماسکه ويل رانه ورکه شوې، خو ته دلته راته ماتل وې...او پرې وررهي شو، چې شېبه

پس هغې هم ولید، ننداره یې پرېښوده، بېرته رهي شوه. کریم جان ځان ورورساوه، ځو ګامه دغسې چوپه خوله ځنګ په ځنګ ورسره لاړ، چې لږ سره یوازې غونډې شول، هماغسې په تلو تلو کې یې ورته وویل:

_سلام، چېرته داسې له خیره روانه یې؟

ښځې بې له دې چې وروګوري، وویل:

_هېچېرته نه، کورته ځم.

پسې وې پوښتل:

_او ته؟

کریم جان لنډ وخندل:

_زه؟... نه پوهېږم، هرځای چې ته وایې.

دی غلی په ځنګ وروکتل، څه یې ونه ویل. خو کریم جان وړاندې لاړ:

_ځنګه؟ ما هم درسره بیایې؟

ښځې ځان ناګومانه واچاوه:

_چېرته؟

_ستا کور ته کنه.

ښځې بیا په ځنګ وروکتل، مانادراه یې وویل:

_هلته به نو څه وکو؟

او چې کریم جان په خندا وویل:

_هېڅ، یو سات به سره کېنو.

دې هم لنډ وخندل، وې پوښتل:

_پیسې لرې؟

_هو کنه.

_څومره؟

کريم جان وياړلي وويل:

ــدغومره خو شته چې ستا چاره پې وشي.

او مخکې له دې چې ښځه څه ووايي، ترې وې پوښتل:

ــوايه، څو روپۍ غواړې؟

ښځې ورغبرګه کړه:

ــيو نيم سل.

کريم جان بې اختياره تکرار کړه:

ــيونيم سل اوغانۍ؟

ښځې وويل:

ــهو. يونيم سل اوغانۍ، لرې يې که نه؟

کريم جان ناارامه ځېټ وګراوه، وچونګېد:

ــخود يې لرم... خو دا پيسې لږ ډېرې نه دي؟

ــنه. پې ارزم.

کريم جان څه ونه ويل، دغسې چورتي څو ګامه ورسره لاړ، ښځې وپوښتل:

ــڅنګه، خوښه دې ده که نه؟

کريم جان ناراضه څه وګونېد، خبر يې واړوله:

ــنوم دې چګي شی دی؟

ــڅې کيې؟

ــهېڅ دغسې،

ښځې وويل:

ــمهمه نه ده.

پسې وې پوښتل:

ـڅنګه. یونیم سل اوغانۍ. سمه ده؟

ـکریم جان بیا خبر واړوله، په اعتراض یې وویل:

ـنو لږ تر لږه دې دا عمر خو راته ووایه کنه چې درګرده همدا یونیم سل، یو نیم سل اوغانۍ کیږي... ځوانه یې؟

ـهو.

ـڅوکلنه؟

شپږویشت.

ـښایسته یې؟

ـهو!

کریم جان په خندا وویل:

ـته کوم چې مخ دې وګورم؟

ښځې ته قار ورغی، وغوربده:

ـدلته نه، په کور کې.

او چې کریم جان بیا هم سرګردانه تکرار کړه:

ـیونیم سل اوغانۍ.

د ښځې خلق هم ورته تنګ شو. بې حوصلې یې ورغبرګه کړه:

ـډېرو خبرو ته حاجت نه شته. یو نیم سل اوغانۍ، ځې که نه؟

کریم جان پوه شو، چې ښځه له خپلې خبرې نه اوړي. که خبر ډېره ورسره وشني، دغسې به یې پر خپل ځای پرېږدي. ځکه یې ویره خوله په خوشامند ورته وویل:

ـدا دومره بې حوصله کېږې ولې؟ ... خود به درسره لاړ شم خو په یوه شرط، که مې خوښه نه شوې، بېرته درنه ځم. سمه ده؟

ښځې وویل:

ــسمه ده.

پسې زياته يې کړه:

ــزه اوس درنه مخکې کېږم. ته تر شا راپسې راځې... چې ورك نه شې. ښه؟

کريم جان د سر په خوځولو ورته "ښه" کړه. خو ښځه لا نه وه ترې رهي شوې، چې وې پوښتل:

ــګوره، څوك مېږه، مېږه خو به نه لرې، چې بتره به په جنجال ورسره ککړ يو .

ښځې وويل:

ــچې مېږه مې ژوندی وای، اوس به تا سره تلم؟

او ګامونه يې پسې چټك کړل. کريم جان هم يو مناسب واټن ترمنځ تر شا ورپسې رهي شو. ښځه ښايسته ډېره لار دغسې مخامخ وړاندې لاړه، چې دوکانونه لږ سره رنګړي شول، ښي لاس ته يوه تنګ سړك ته ورتاو شوه. هلته لا ډېره لاره نه وه تللې، چې بيا ښي لاس ته يوې نرۍ کوڅې ته وروګرځېده. ښځې د کوڅې په خوله کې پښه ونيوله. په ده پسې يې وکتل او چې دی يې له ليرې د دې خوا ته راروان وليد، سر يې کښته واچاوه، سيخه په کوڅه ننوته. کريم جان هم ګام ورچټك کړ. وچ حلق او دربېدونکي زړه يې کوڅې ته ځان وررورساوه، نېغ ورننوت. څو ګامه وړاندې يې ښځه وليده چې دغسې ځوړند سر ورو ورو په تنګه باريکه کوڅه کې وړاندې ځي. کوڅه تشه وه. مازې خال خال به څوك په کې راڅرګند شو، چې خدازده په کومو چورتونو کې ورك يې خپله لار وهله. کريم جان همداسې په تلو تلو کې د کوڅې دواړو غاړو ته ولاړ کورونه له نظره تېر کړل، ټول بې ډوله په يو بل پورې نښتي، کاږه واږه او خواره بشکي وو. بيا يې د هغې په منځ کې نرۍ بهېدونکې بيالې ته ورکتل، چې د شا و خوا کورونو خاورو خځلو په کې لامبل. ترې راپاڅېدونکی خوسا بوی يې زړه وروهسکاوه. بېرته يې ښځې ته سترګې ترې واړولې، هماغسې ځوړند سر وړاندې تله. ښځه له څو نورو کورونو هم تېره شوه. اخر کيڼ لاس ته د يوه واړه کور په خړ وره ورننوته. کريم جان هم په بيړه ځان وررورساوه، چې وره ته وررسېد، ژر يې شا و خوا وکتل، سيخ پرې ورننوت. د وره شا ته يې په يوه نسبتاً تياره دالان کې ځان ومومند چې ابل سره يې سرای ته ورووت. دی لا دغسې پکر پر خپل ځای ولاړ و او له تيارې سره يې د خپلو سترګو د اشنا کولو هڅه کوله چې څنګ ته لږ وړاندې يې د ښځې غلی بږغ واورېد:

ــراځه کنه.

ده ژر د بږغ لور ته وروکتل. هلته يې ښځه وليده چې کيڼ لاس ته د يوې کوټې وره ته ولاړه وه. ښځې ور پرانيست پسې زياته يې کړه:

ــراځه دلته، دې کوټې ته.

دی وړاندې ورغی، کوټې ته ورننوت. وړه کوټه وه یوه زړه توشکه یې په یوه ګوټ کې اواره وه یو وړوکي بالښت هم ورباندې ایښی و. نور ډېر څه نه وو په کې. خو په ښه سلیقه جوړه او پاکه ستره مالومېده. د دالان غوندې تیاره هم نه وه، سرای ته ورخلاصې یوې وړې کړکۍ د تېر مازدیګر پسته رڼا په کې خوروله، ده لا دغسې په کې کتل، چې ښځې وویل:

_هلته په توشکه کېنه.!

کریم جان بې له دې چې څه ووایي، بوټونه وویستل، پر توشکه کښېناست. او چې له هغه ځایه یې بېرته دې ته وروکتل نو د لومړي ځل لپاره یې سترګې د ښځې پر لوڅ مخ ولګېدې. د کریم جان سترګې دغسې وچې کلکې پکې پاتې شوې، ښځه رښتیا هم ځوانه وه، د همدې پنځه ویشت شپږ ویشت کالو. په څېره هم بده نه وه. غټې تورې سترګې، ښایستوکې نرۍ پزه او راکښونکې خوله او شونډې. مازې ډنګر مخ او غومبورو یې لږ ژېړه لمبه کوله. خو نور یې هرڅه ښه وو، کریم جان خپله پرېکړه کړې وه، خوشاله یې سترګې وځلېدې، نرۍ موسکا یې پر شونډو وغوړېده. او چې ښځې وپوښتل:

_څنګه، ځې که پاتې کېږې؟

هماغسې موسکی شونډې یې وویل:

_پاتې کېږم.

دا ځواب یې پر ښځې هم ښه ولګېد. ویره خوله پرې راوړاندې شوه وې ویل:

_سمه ده. نو راکه، اول پیسې راکه.

کریم جان لاس کړ، یو سلګون او یو پنځوس ګون یې ښځې ته ورکړ. بیا یې څنګ ته د هغې کښېناستو ته ځای خوشې کړ. خو ښځې هماغسې پر خپل ځای ولاړ وویل:

_دستي. زه اوس مازې ابلې کوټې ته ځم، دستي بېرته راځم. ښه؟

او څو کریم جان څه ویلو ته خوله راسموله، ښځه بیا له کوټې وتلې وه. ښځه په بیړه د سرای په ابل سر کې پرتې کوټې ته ورغله، چې یوه وړه نجلۍ په کې ویده وه. یو زوړ بوډا یې څنګ ته ناست و. بوډا خواشینی او ناارامه مالومېده. د دې په ورننوتو یې اندېښمن پاس وروکتل، ښځې په ځای کې د پرتې نجلۍ پر تندي لاس کښېښود، وې ویل:

_څنګه ده نجلۍ؟ تبه یې لا نه ده شلېدلې؟

بوډا سر وښانده:

ـــنه لورې، هماغسې سره تبې ده.

ښځې د نجلۍ پر خولې جن سر لاس راوکيښ، غلی يې پر تاوده غومبوري مچ کړه. بيا يې بوډا ته کړه:

ـــهه، دا پيسې واخله، دستي بازار ته لاړ شه... څه دوا موا ورته واخله.. که پيسې پاتې شوې، لږ خواږه هم درسره راوړه، ښه؟

بوډا د سر په ورته خوځولو پيسې ترې واخيستې. بيا يې زړه کلوشه په پښه کړه، لرګينه خيرنه لکړه يې تخرګ ته واچوله، په احتياط له کوټې ووت. ښځې څو ځلې نور هم د نجلۍ پر مخ او سر لاس راوکيښ، پر مخ او تندي يې مچ کړه. وروسته له هغه پاڅېده، لمدې سترګې يې په ورغويو پاکې کړې، آبلې کوټې ته ورغله.

17/7/1356ل کال

کابل

د سپوږمۍ سترګه

زما د نیا راتلو ته به ټول کور خوشاله و. زما خوښي خو بیا تر ټولو ډېره وه. علت یې هم ښکاره و. زه پوهېدم چې د هغې له راتلو سره زما د ژوند تر ټولو خوږې شپې ورځې پیلېږي. د نازونو او نازولو شپې ورځې، د مور و پلار له منته بېغمه د شوخیو او سات تېریو شپې ورځې، او دا ورځې په تودو شپو کې پر بام د ویدېدلو، د نیا پر ورانه باندې سر ایښی له ستورو ډک اسمان ته د ورکتلو او د شپې تر ناوخته د هغې د خوږو کیسو د اورېدو شپې ورځې.

هسې خو مې نیا په نور کال کې هم وخت ناوخته راپېښېده، خو دا راتګ به یې مازې د دوو، درو شپو و، چې هغه به یې هم اکثره زما له مور سره په خپلو ضروري خبرو تېر کړ. خو د توتو ټولولو پر وخت به دوه درې شپې نه، بلکې بشپړې پنځه- شپږ اونۍ راکره راغله. دا وخت به زموږ په باغ کې کار ډېر و. دومره ډېر چې ان مور به مې لا له ابا سره باغ ته تله، چې تر تیاره ماښامه توت ورسره ټول کړي. ښکاره ده چې زه او زما وړوکی ورور یې په کور کې یوازې نه شوو پرېښودلای. باغ ته یې هم نه ورسره بېولو، چې بیا مو د دوی خبره له کاره ایستل. هماغه وو چې نیا به یې زموږ پالنې ته راوغوښته، هغې هم له خدایه همدا غوښتل، ځکه په دې ډول به هغې ته هم له موږ سره د څو اونیو تېرولو موکه برابره شوه.

دغه کال هم همداسې وشول. چې د تولو ټولولو وخت راورسېد، نیا ته مې یې احوال ورکړ. دوې ورځې پس هغه هم مازدیګر قضا مهال راورسېده. تر هرڅا دمخه یې ما ږغ واورېد. له هماغه دباندې ځایه یې رانارې کړې:

ــلال بسی، وه لال بسی...!!

له دې سره ما هم بې اختیاره چغې کړې:

ــانۍ!، انۍ!... انۍ مې راغله.!

او خوشاله مې له سرایه وروځغستل. چې وروړسېدم، ټینګ مې یې ډنګر لینګي په غېږ کې ونیول، دومره مې دېخوا اېخوا وځنګوله، چې نژدې مې "درب!" پر مځکه راغورځولې وه. انۍ مې وارخطا لاس دېوال ته تکیه کړ. په خندا یې وویل:

ــمه کوه زویه چې غوځاره دې کړم .

او ویره خوله راټیټه شوه "چړپ!... چړپ!" یې دواړه غومبورې په پسته کنډاسه خوله رامچ کړل. بیا یې د لاس غوټه پر مځکه کښېښووده. ټینګ یې په غېږ کې ونیولم. په همدې ترڅ کې مې مور و پلار هم راورسېدل. د سترې مشې له ور سره کولو وروسته ټول، په داسې حال کې چې ابا مې یې غوټه ورسره رااخیستې وه، کاله ته ننوتو. په کوټه کې یې د پخوا په شان څنګ ته کښېناستم .

نیا مې له مور و پلار څخه د حال احوال پوښتنه وکړ. بیا یې، په داسګې حال کې چې ورو ورو زما پر سر لاس راکښود، ځو شېبې نورې هم په دېخوا اېخوا خبرو ورسره تېرې کړې. وروسته له هغه یې زما له مور څخه وغوښتل چې غوټه یې ورته راواخلي. خو مور مې لا له ځایه نه وه خوځېدلې، چې ما ټوپ کړل، د کوټې له کونجه مې یې ښایستوکې غوټه ورته راوړه او له تمو ډکې سترګې مې نېغې ورته ونیولې. نیا مې راپوه شوه. په کټکي یې وخندل، سم د لاسه د غوټې په خلاصولو لګیا شوه. چې خلاصه یې کړه، زما د زړه درزا هم زور واخیست. نه، ګومان مې نه و غلط. نیا مې دا ځل هم ښایسته ډېرې نینې او سرې او سپینې او ژېړې او شنې پتاسې ورسره راوړې وې! لا مې دغسې سراښې (حریصې) سترګې هغو ته نیولې وې، چې نیا مې یو ډك موټ په لمن کې ترې راواچول. خو زه په دومره نه وم قانع، خپل موټ مې هم ترې راډك کړ او بیا نو دغسې په تراټ، زما د مور په منت او د نیا او ابا د خندا په کړس کې، له کوټې ووتم .

ماخوستن چې ځایونه پر بام هوار شول او ټول په خپلو ځایونو کې ورته وغځېدو، زما هم ډېر طاقت ونه شو، په شوق د نیا ځای ته وروځکېدم، ومې ویل:

ــانۍ.... وه انۍ!

ــڅه وایې زویه؟

ــکیسه... یوه کیسه.

نیا مې مهربانه راته "ښه" کړه، پسې وې پوښتل:

ــد څه شي کیسه؟

او چې ما وویل:

ــد ښاپېریو کیسه.

دې هم له لږ سوچ وروسته د یوې داسې ښکلې ښاپېرۍ کیسه راته پیل کړه، چې له ډېرې ښکلا یې د اوبو څاڅکي په مرۍ کې مالومېدل.

زما د نیا زښته ډېرې کیسې زده وې. یو مخ بېلابېلې او یوه تر بلې په زړه پورې. د فتح خان او رابیا او ادم خان او درخانۍ له کیسې رانیولې بیا د کوهْ قاف د ښاپېریو، تورو او سپینو دېوانو، او اووه سرې ښامارانو تر کیسو پورې، چې له خولو یې اورونه بادېدل او غرونه او ځنګلونه یې په مازې ساه پې ورکښلو ایرې کول. د خردجال او جوج ماجوج له کیسو رانیولې بیا د مځکې او بنیادمو د جوړښت او د اسمان د بېلابېلو تبخو (طبقو) او د هغوی په ورونو کې د ولاړو ملایکو تر کیسو پورې، چې شیطان لعین اسمان ته ورختو ته نه پرېږدي او هر وار چې هغه لعین دا هڅه وکړي،

دوی یې د ستورو په کاڼو وولي او بېرته یې لاندې ترې راواچوي. ان د محشر او قیامت د ورځې او جنت او دوزخ کیسې لا ورمالومې وې. او دا، همداسې ښه وه، ځکه د هغې له رویه اوس زه هم په ښایسته ډېرو شیانو پوهېدم. مثلاً زه پوهېدم چې دا څلور کونجه دنیا ټوله د یوه لوی غوایي پر ښکر ولاړه ده؛ دا ښکر بیا پر یوې لویې ګارې ایښې او دا لویه ګاره هم د یوه غټ کب پر ملا پرته ده، چې هغه بیا خپله د زښته ډېرو اوبو په منځ کې لامبي. زه پوهېدم چې مثلاً زلزله ولې کېږي، ته وایه څنګه؟ ډېر ساده:

کله چې د دې غویي یو ښکر، چې دا ټوله دنیا وربانديې ولاړه ده، ستړی شي، نو بیا څه شی کوي؟ دا هم ډېر ساده: دا څلور کونجه دنیا خپل ابل ښکر ته ورغورځوي او د دې کار په کولو سره خو نو مالومداره خبره ده چې دا ټوله دنیا هم ولړزېږي او زلزله وشي. ښکاره ده چې د دې لړزېدو له امله به دا ټوله دنیا د وخته لا نړېدلې وای. خو له ښه مرغه خدای پاك د غرونو لوی مېخونه ورکې ټك وهلي او همدا د غرونو لوی مېخونه دي، چې مځکه یې ټینګه رانیولې او نړېدو ته یې نه ورپرېږدي. ماته اوس ان دا هم رامالومه وه، چې موږ ټول بنیادمان له خاورو جوړ یو. دا خبر خو مې یوه ورځ خپله لا حیران راباندې راټولو همزولو ته ثابته کړه. بې له دې چې نیا مې راښودلې وي. اوه چې څومره په ځان وویاړېدم. کاشکې تاسې هم راسره وای، چې د دوی هك پك مخونه مو لیدلي وای! ټول مې خړ پړ په ځای کښېنول! ښه مې په یاد دي، د خوړ څنګ ته پر لویه پرښه سره ناست وو. ما د بنیادمو د جوړښت کیسه ورته کوله، چې ورته ومې ویل چې موږ ټول له خاورو جوړ یو. شکمن یې یو بل ته سره وکتل، ماناداره غوندې یې سره وموسل. زموږ د ډم زوی، جلاتي خو راپورې ولا خندل. لکه خوشې دروغ چې ورته وایم. دې کار یې وینې راکې په غورځنګ کړې. زما دنیا په خبر کې شك؟ هغه هم د دې تیزن جلاتي له خوا؟... نه!... په هر ډول چې وي، باید چاره مې یې کړې وای. هماغه وو چې قارجن مې د دوی جینګې خولې له نظره تېرې کړې، له لږ سوچ وروسته مې وویل:

ــنې (نه یې) منئ؟

دوی وویل:

ــنه!

ما ویل:

ــنې منئ؟

دوی ویل:

ــنه!

ما بیا وویل :

ــنې منئ؟

او چې دوی بیا وویل:

ــنه!

ما هم چټك لستوني بډ واهه، د دوی ټولو په مخ کې مې خپل مړوند څو واره ښه کلك وګراوه. چې لیکې لیکې خاورې پرې راپستې شوې، هماغسې قارجن مې مړوند دوی ته ونیو، پرې وربرچ مې وهل:

ــدا چګي شی دی، ها؟...

دوی چې زما په خاورو خړ مړوند ولید، سره تلولي غوندې شول. خو لکه چې بیا یې هم سمه زړه ته نه وه لوېدلې، ځکه یې ژر ژر خپل مړوندونه هم وګرول او چې د دوی پر هغو زما تر مړوند لا ډېرې خاورې راپستې شوې، نو دوی ته هم بله چاره ورپاتې نه شوه، بې له دې چې دغسې ژېړې سترګې غلي پر ځای کښېني. له دغې ورځې وروسته نو بیا چا زما په خبر شك ونه کړ. ما هم، هره شپه چې مې نیا کومه کیسه راته کړې وه، په دا بله ورځ شا و خوا راباندې راټولو همزولو ته په مزه مزه اوله خاصو ډمامو په ډك انداز اوروله. یو څه مالګه مې له خپله ځانه هم پرې دوړوله. خو اوس چې مې دوی ته بنیادم د جوړښت غوندې ګرانه خبر ثابته کړې وه، نو کومه و هغه د نر زوی، چې څه په کې وواېي!. بس ټول به راته غوږ غوږ وو او له ستاینو په ډك نظر به یې راکتل، چې تر دوی ټولو په ډېرو شیانو پوهېدم. ما هم خدای شته من من غوښې پرې اخیستې. هم پر دوی باندې د بروالي او هم پر دوی د خپل دومره لوی تاثیر له امله. په تېره بیا چې د محشر د ورځې او جنت او دوزخ کیسې به مې ورته کولې. دې کیسو نه یوازې پر دوی، بلکې پر موږ ټولو خپل خاص اغېز لاره. کله چې به مې د جنت د ښکلو باغونو او چمنونو، په کې ناستو راز راز مرغانو او تر شاتو لا د خوږو مېوو او له شیدو او شاتو څخه د ډکو ویالو کیسې ورته راواخیستې، نو زما غوندې به د دوی زړونه هم ورته مښې مښې شول او خولو به مو اوبه ورته وکړې. او د دوزخ کیسو خو به ځای پرځای غوني راوتښتول.

د هغه د غټو او ژورو تنورونو، په کې د بلو اورونو کیسو چې لمبو یې کاڼي ویلي کول، او د دومره ډېرو مارانو او لړمانو د چیچلو او د سره اور په ګرزونو باندې د وهلو ــ ډبولو کیسو به داسې له ډاره ولړزولو، چې بې اختاره به مو په خاورو سپېرې کړې ګوتې د پزو پر سرونو راوکښلې او په توبو توبو به مو له خدایه وغوښتل چې ترې ومو ساتي.

ښکاره ده چې په دې دومره پوهې ویاړېدم. او د دې خبرې کولو ته خو نو حاجت هم نه شته، چې دا ټولې کیسې به نه وای رامالومې، که مې نیا نه وای راته کړې .

دغه شپه هم، چې د ماښام له ډوډۍ وروسته بام ته راووتو او هر څوك په خپل ځای کې پرېووت، زه د نیا ځای ته ورغلم، سر مې د هغې پر مړوند کښېښود. څو شېبې مې دغسې پاس اسمان ته وروکتل، چې نن یې د ستورو ځلا د

بشپړي راختلې سپوږمۍ رڼا یو څه ورتته کړې غونډې وه. وروسته له هغه مې بېرته نیا ته مخ ورواړاوه، یوه کیسه مې ترې وغوښته. چې دې وپوښتل :

د څه شي کیسه؟

ما هم ورغبرګه کړه:

ـــد کیامت کیسه.

د قیامت د نامه اورېدلو خدازده ولې خواشینې کړه، ګرومجن یې وویل:

ـــهی، هی... پوښتنه یې مه کوه زویه چې ډېر تریخ ساهت (ساعت) یې دی.

او دیوه ساړه اسوېلي له کښلو سره ژورو اندېښنو یووړه. بیا یې لکه له ځان سره چې ږغېږي، هماغسې اندېښمن پسې وویل:

ـــروزي ماشر کې جان ګودا...ا..ز بو وَد. اولین پورسیش از نه... ما... ا... ز بو وَد.

)روز محشر که جانګداز بود اولین پرسش از نماز بود(

زه مې دنیا په پارسي چندان پوه نه شوم، خو څه مې ونه ویل. ما ویل مه یې کوه په خپله خوښه وړاندې لاړه شي. له ښه مرغه دې هم ډېر ونه ځنډولم. په داسې حال کې ګچې ګوتې یې زما په وېښتو کې ښخې کړې وې او نرم نرم یې زما سر پرې ګراوه، وړاندې پسې لاړه:

ـــوایي په دغه ورځ به لمر مازې یوه نیزه پر سر جګ ولاړ وي، زویه.... خلك به تر زنې په خپلو خولو کې ډوب وي. او د سر ماغزه به یې د اوبو غونډې په کوپړیو کې خوټېږي. مځکه به هم سره تبې وي... موږ به ټول د خدای پاك په اوزور (حضور) کې ولاړ یو، د هر چا املنامې (عملنامې) به یې مخې ته ورته ایښی وي. که چا په دې دونیاښه کړې وي که بد، ټول به په کې لیکلي وي، زویه...

ما چې دا ټول شیان د خپل ذهن په سترګو لیدل، ناڅاپه مې ورغوځه کړه:

ـــنو دا ټول شیان څوك په کې لیکي، انې؟

ـــملایکې یې لیکي، زویه، ملایکې.!

او چې ما حیران وویل:

ـــملایکې؟

نرم یې وخندل، وې ویل:

ــهو زویه... وایي د هر بنیادم پر اوږو دوه ملایکې ناستې دي، یوه پر ښۍ اوږه، بله پر کینه اوږه. د ښۍ اوږې واله یې د سږي ښه کارونه لیکي، د کینې واله یې بد کارونه.

ما بې اختیاره لاس اوږې ته ورووړ، خو نیا مې په خندا وویل:

ــنه زویه، ملایکې څوك په لاس نه شي رانیولای، هغوی له نوره جوړې دي، موږ بنیادم یې نه لیدلی شو، نه نیولی.

زه له خپل کاره لږ خړ غوندې شوم. شرمندوکی مې لاس له اوږې ایسته کړ او د نیا خبرو ته غوږ شوم، چې پسې زیاته یې کړه:

ــخو له دې ټولو خبرو مخکې باید اخر زمان راشي زویه. او اخر زمان هم تر هغو نه راځي، چې څو یې اول الایم (علایم) نه وي راغلي...

له دې سره یې بیا لږ خواشیني په رغ ورګډه شوه، اندېښمن یې پسې وویل:

خدای مې دې غاړې نه بندوي، ځینې الایم خو یې دغه اوس لا راغلي... زه چې دې خلکو ته ګورم...

او د یوه ساړه اسوېلي په کښلو یې خپله خبر نیمګړې پرېښوده. خو ما ډېرې چوپتیا ته پرې نه ښوده، ترې ومې پوښتل:

ــڅه الایم؟

نیا مې لنډ په ځنګ راوکتل، هماغسې اندېښمنه وړاندې لاړه:

ــهو زویه! نو وایي چې په اخر زمان کې به خلك ډېر بې لمازه شوي وي. بې لمازه څه چې په دین به شرمېږي لا!، توبه خدایه، توبه... وایي د مال او دولت مینه به زښته په کې ډېره شوې وي. دومره ډېره، چې له دین او ایمانه به پرې تېر وي... شرم او حیا به یو مخ له خلکو کوچېدلی وي. ښځې به له مېړونو حیا نه کوي او کشران له مشرانو... وایي په اخر زمان کې به ښځې د نرو ډول کوي، نر د ښځو. خدای مو دې ترې وساتي زویه. په ښار کې خو همدا اوس لا دغه حال دی. د ښځو وېښته تر څټه رالنډ دي او نر بیا درګرده لګیا دی، خپلې څڼې ورته اوږدوي. څو یې مخې ته ورنه شې له شا به یې نه نر وپېژنې، نه ښځه... وایي په هر کاله کې به سازونه غږېږي، داشی خو یې اوس ان کلو ته لا راغلی، چې هر کاله ته ورشې، همدا رادوګانې (راډیوګانې) دي، چې په کې چالانه دي، همدا د سازونو درنګ و درونګ دی، چې په کې جوړ دی... زه خو چې دې ټولو الایمو ته ګورم زویه، اخر زمان تیار راغلی بوله، بس مازې د خر جدال او جوج و ماجوج راتله لا پاتې دي....

او د خردجال او جوج و ماجوح کیسه خو یې نو ما ته هم رامالومه وه، چې دومره غټ خر یې دی، چې له غرونو او سیندونو څخه په مازې پښه اړولو تېرېږي او د وېښتو هر تار یې اویا زره سازونه ږغوي؛ هغه هم داسې خوندور چې په مازې اورېدو یې خلك بېسده کېږي. خرشنه یې هم د سرو زرو غوندې برېښي، چې ترې راولوېږي، هرڅوك د سرو زرو په تمه ورمنډې کړي، خو چې راوایې خلې نو سره زر نه، بلکې مازې خرشنه یې رااخیستي وي. خو په دې کار یې ایمان هم له سره الوتی وي او کاپر له دنیا تېر شي. زه پوهېدم چې خردجال همدا اوس- اوس د کوهْ قاف په یوه غار کې د خپل خره د ځل په ګنډلو لګیا دی. کرۍ ورځ یې په همدې کار تېره شي، ماښام چې ستړی ستومانه د ځل له ګنډلو راخلاص شي، نو خوشاله ووایي چې: "سبا به له خپل خره سره پې وروزم". خو چې "خیر!" یې نه وي ویلی، نو سهار چې ګورې د خره ځل یې ټول بېرته جړانګې بړانګې شوی وی. هماغه دي چې دی هم بېرته د ځل په ګنډلو لګیا او خلك ترې خلاص شي. دا کار ان د قیامت تر شپې پورې همداسې روان وي، خو د قیامت په شپه دی هم ووایي چې سبا به "له خیره!" پې وروزم. له همدې کبله یې په دا بل سهار، د "خیر" ویلو له برکته، د خره ځل نه وي ټوټې- ټوټې شوی او دی هم په خپل خره سپور له غاره پسې راووزي .

او بل یې دا جوج ماجوج دی، چې په "چین ماچین" کې د یوه لوی او پرېړ اوسپنیز دېوال شاته بند پاتې دی. دا بلا یې بیا دومره واړه دي، چې ان د یوې وړې ترخې سیوري ته یې لا په زرګونو تنه پراته وي او خپل ټوپکونه یې بېغمه د ترخې پر څانګو ورته ځړولي وي. خو له دې ټول ووروالي سره یې شمېر بیا دومره د خره له مرګه ډېر دی، چې همدا پنډ اوسپنیز دېوال، چې دوی یې شاته بند دي، بس په مازې یوه ورځ کې په څټلو څټلو د یوې پاڼې غوندې نری کړي. دومره نری، چې ماښام ان د دېوال ابله خوا ترې ښکاري، خو ددوی خوله هم خدای شکر د "خیر" په ویلو ماته کړې، ځکه نو دوی هم، ماښام چې له خپله کاره راخلاص شي، مازې ووایي چې: "سبا به دا پاتې برخه هم وڅټو او بیا به نو پر خلکو ورخوشې کېږو". خو سهار چې ګورې نو دېوال د خدای په حکم بېرته هغومره پنډ شوی وي، لکه پرون چې و. په دې ډول دا کار هم د قیامت تر شپې پورې همداسې روان وي، خو د قیامت په شپه اخر دوی هم "خیر" ووایي. هماغه دی، چې دېوال په دا بله ورځ بېرته پنډ نه شي او دوی یې د پاتې برخې له څټلو وروسته په خلکو راخوشې شي او ټول کلي او ښارونه رېز مرېز کړي...

زه لا په همدې چورتونو کې ډوب وم، چې نابېره مې له شا و خوا بامونو څخه ګونګوسی تر غوږ شو. حیران مې غوړونه څك کړل او چې نیا مې وویل: "سپوږمۍ یې نیولې" او په توبو او زاریو سر شوه، ما هم چټك پاس وکتل. عجیبه وه، سپوږمۍ رښتیا هم بل ډول مالومېده. تك سپین مخ یې اوس ژېړېخونه سره لمبه کوله. لکه چا چې رنګ ورشیندلی وي. وارخطا مې نیا وپوښتله، خو هغې د ځواب پرځای ژر ژر کلمه درسته کړه، تلولی یې وویل :

_هله زویه! کلیمه درسته که چې خدای پاك راباندې ورحمېږي... ګوندې ستا له رویه راتېر شي.

ما هم کلمه درسته کړه، ژر ژر مې څو توبې وویستې، خو بیا مې هم طاقت ونه شو. بیا مې نیا وپوښتله، هماغسې تلولی یې راغبرګه کړه:

ـ کله چې د خلکو ګوناوې له حده واوړي زویه، نو خدای ورته په قار شي. وایي خپل اسمان پې نړوم. خو سپوږمۍ ورته ژاړي او زارۍ ورته کوي، چې پې ورحمېږي، ځکه یې سترګه له ژړا تکه سره واوړي .

او بېرته په توبو او زاریو سر شوه. دې ځواب مې یې هډونه راولړزول.

اسمان راباندې رانړوي؟!... پر موږ ټولو باندې؟!... بیا خو نو ترې لاندې کېږو کنه؟!.. زبون وهلی مې بیا سپوږمۍ ته وروکتل. سور رنګ یې نور هم سور شوی و. تیار لکه د یوې ژړېدلې سترګې غوندې، چې ښه ډېر یې ژړلي وي. شېبه پس خو یې بېخي زما د نیا د پرتاګه رنګ واخیست. "توبه خدایه، توبه..." بېرته په توبو سر شوم .

د خلکو ګونګسي لا زور پسې واخیست. اوس مې یې له ورایه توبې او زارۍ سهي کولای شوې. زما مور و پلار هم راویښ شوي وو، هغو هم خپلې توبې له دې نورو سره ګډې کړې. زموږ د ګاونډ، تورا باز اکا، ښځه، بیا ورانه شوې وه، ان زموږ تر بامه یې ږغ راته، چې درګرده یې همدا "عف...فګ...فګ...! عف....فګ....فګ!...عف...فګ.... ف...ف..." کول. خواښې او مېړه یې په زاریو له پېریانو څخه غوښتل چې بېرته یې خوشې کړي، خو هغوی نه خوشې کوله.

په همدې تر څ کې د ملا صېب ږغ له مسجده اوچت شو. خو اوس یې اذان نه کاوه، څه نور څه یې ویل چې زه نه پرې پوهېدم. مازې به یې هرڅو شېبې پس په کې وویل: "صلوات!... صلوات!.." او چې بیا به یې په کې ورچیغې کړې: "استغفار!!... استغفار!..." نو دلته به ټول کلی هم په کریغو پسې وویل: "استغفار!... استغفار!..." او لا په ځوږ به یې توبو ته زور ورکړ .

دا ټولې ډاروونکې پېښې داسې لنډ و ګنډې، داسې پر له پسې وشوې، چې یو مخ یې وانې راوتښتولې. یو مخ یې لار او ګودر رانه ورك کړل. دغسې وچ حلق او ټول پرکېدونکی مې بیا سپوږمۍ ته وروکتل او له دې سره مې یو نیږدې پرتوګ لوند کړی و. نه، خبر تمامه وه، د سپوږمۍ یوه څنډه اوس کنډو شوې لا وه!. بې اختیاره پړنګ په ژړا شوم، په چونګن ږغ مې خدای ته زارۍ پیل کړې. په همدې شېبه کې مې د نیا راته پام شو. هغې چې ولیدل چې زه لا تر اوسه دغسې لوڅ مخ په ځای کې پروت یم، نیږدې یې چیغه له خولې وتلې وه. راټوپ یې کړل، له تعجبه په ډکو سترګو یې بړستن راباندې کش کړه، وې ویل :

ـویده شه زویه! هله، مخ پټ که چې ونه ډار شې ...!

او خپل لاس یې پر بړستن سربېره زما پر رېږدېدونکې اوږه کښېښود. ما هم بړستن ټینګه پر سر راوکښه.

او خپلې توبې او عذرونه مې هماغسې جاري وساتل. شپبه پس لکه چې د دوی چیغې هم لږ کرارې غوندې شوې. خو ما مخ بېرته رالوڅ نه کړ، هماغسې ډارن او خولی جن تر برېستن لاندې پټ پاتې شوم. خدازده څه وخت و، چې خوب یووړم .

سهار چې له خوبه راویښ شوم او لمر مې د مخامخ کورونو پر سر هسك ولاړ ولید، ډېر خوشاله شوم. بې اختیاره مې خوله ویره شوه، څو شکرونه مې وکښل. خدای پاك مو توبه منلې وه او خپل اسمان یې نه و رابانديې رانړولی.

1999/4/5

لندن انگلستان

"الوتل ورزده کوو"

دا هغه څه دي، چې ما په خپلو سترګو لیدلي. لیدلي یې څه چې خپله مې برخه په کې اخیستې ده. که بل چا راته ویلي وای لا به مې چندان نه وای ورسره منلی. خو اوس چې مې خپله دا کار کړی، نو څنګه به شك پرې وکړم، هن؟

ښه مې ټول په یاد دي. د انقلاب د پیل میاشتې وې. هرڅه انقلابي وو، هره ورځ په ملك کې ژور بدلونونه. هره ورځ د خلکو په ژوند کې انقلابي تحولات. او د انقلاب ستر لارښود هم په خپل هر فرمان دی. انقلابي بهیر ته لار زور پسې ورکاوه.

ښکاره ده چې اخوا د انقلاب ضد عناصر هم غلي نه وو راته ناست نه. د ارتجاع او فیوډالیزم استازي داسې په اسانه له خپلو طبقاتي ګټو څخه تېرېدونکي نه وو. هره ورځ نوې توطیې او دسیسې، هره ورځ د انقلاب مخې ته نوي خنډونه او لانجې. تر دې حده، چې اوس یې ورو ورو خبر وسلوال پاڅون ته رسېده. هره ورځ د اشرارو د نویو ډلو د سر پورته کولو رپوټونه رارسېدل. نن دلته، سبا هلته. او زه چې اوس اګسا (د انقلاب د ګټو ساتندویه اداره. یا د نور محمد تره کي استخبارات) ته راتبدیل شوی وم، یقیناً تر نورو ډېرو ملګرو د ملك له پېښو او حالاتو زیات خبرېدم. دلته زه هغه د چا خبره د پېښو په مرکز کې ورته ناست وم او دا همداسې ښه وه، ځکه دلته مې په خپلو سترګو لیدل، چې څنګه طبقاتي مبارزه وار په وار زور پسې اخلي. خو تر اوسه لا موږ برلاسي وو. تر اوسه د اشرارو ډېر کارونه احساساتي او بې له کوم خاص ډسپلینه وو. له همدې کبله یې ټکول هم دومره ګران نه وو. موږ هم پسې رااخیستې وه، هرځای چې به ګوتو ته راغلل، داسې انقلابي چلند به مو ورسره وکړ، چې نورو ته لا پند شي. موږ غوښتل چې د هوا تر سرېدو مخکې لا دا هر لور خورېدونکي اشرار وځپو. هغه هم داسې مزغن، چې د بیا سر پورته کولو خیال ورنه شي. له همدې امله مو شپه ورځ په ځان یوه کړې وه او په نه ستړیا مو د انقلاب د ګټو ساتلو ته زیار یوست.

دغه ورځ مې هم تر تیاره ماښامه په کار تېره کړه، هغه هم په خوشې اداري کارونو، چې هېڅ مې ښه نه اېسېدل. خو چاره څه؟ دا کارونه هم باید شوي وای. سره له دې چې دا ټوله ورځ پرې اخته وم. بیا هم یو خروار کاغذونه پرمېز راته پنډ وو. خو نور نو په ما کې د کار حوصله نه وه پاتې. ټول شیان مې دغسې پر خپل حال پرېښودل. ډېر سر مې پستې څوکۍ ته تکیه وکړه، څټ ته د دواړو لاسونو له ځولۍ کولو سره مې سترې سترګې سره ورورې، چې لږ دمه شي. په همدې ترڅ کې د ټلیفون زنګ وړغېده، بېرته راسم شوم، بې له کوم خاص شوقه مې غوږۍ راپورته کړه، زهیر په کې وچونګېدم:

_هه... لووو؟

امر مي و، وي ویل:

ــملګری ولسیار؟

ــصېب!

ــکه لږ زما کوټې ته راشې.. په کار مې وې .

ومې ویل:

ــپه سترګو صېب.

او غوږۍ مې بېرته کښېښوده. بیا مې یو دوه غزونې وکړې، د لنډ اروږمی له کښلو سره پاڅېدم، دغسې چورتي یې کوټې ته ورغلم. امر مې بیا په ټلیفون کې له چا سره لګیا و. زما په لیدو یې نرم راته وموسل، د سر په اشاره یې پرمخامخ څوکۍ د کښېناستلو بلنه راکړه، غلی په راښودلی ځای کښېناستم. چې راخلاص شو، وار له واره یې وپوښتل:

ــخیر خو دی ملګری ولسیاره سترګې دې ډېرې سرې دي... بې خوبه خو نه یې؟

ــنه صېب! هسې سترې شوم... بې خوبه نه یم .

په خواخوږۍ یې سر راته وخوځاوه تسل یې راکړ:

ــځه خیر دی ملګریه، د انقلاب په خدمت کې سترې یې، نه د کوم ارتجاعي نظام په چوپړ کې.

د سر په ورته خوځولو مې یې خبر تصدیق کړه، ومې موسل. ده غوښتل نور څه هم ووایي، چې بیا ټلیفون وکړنګېده. بې حوصلې یې غوږۍ راجګړه کړه. په څو لنډو جملو یې د ټلیفون کوونکي خبر ورخلاصه کړه. لالهانده یې ما ته راوکتل:

ــدغه مې حال دی... تیار ټلیفونچي راڅخه جوړ شوی، درسته ورځ همدغه درنګه درنګه او درنګه درنګه ټلیفونونه دي چې راکېږي .

ما هم په خواخوږۍ سر ورته وخوځاوه او له ده سره یو ځای لنډه شېبه چوپ شوم. وروسته له هغه یې بېرته د خبرو لړۍ پسې راټینګه کړه:

ــهورښیبا؛ همدا اوس به هوايي ډګر ته لاړ شې، ملګری غورځنګ هلته درته سترګې په لار دی... چې ورورسېدئ، خپله به ټولې خبرې درته وکي، تاسې بس د هغه په لارښوونو امل (عمل) وکئ. مقصد مې ته او ملګری بشردوست یې... هغه هم درسره بوزه.

مالا خوله خبرې ته راسموله، چې بیا د ټلیفون ږغ اوچت شو. امر مې غوږۍ پورته کړه، په کې وې ویل:

_هلو؟

اوما ته يې د تلو اشاره وکړه. چاره نه وه، پاڅېدم، دغسې ناارامه يې له کوټې ووتم. چې خپلې کوټې ته ورغلم، خدای شته پوره ناراضه او په قار وم؛ او ټول د همدې لعنتي بشردوست له امله. له دې سړي څخه مې يوه ذره ښه هم ولاکه راتلل. لومړی خو پرچمی و او د ټولو پرچميانو غوندې دی هم دې خپلو څو لوستلي کتابګوټو ته ډېر په هوا کې و، چې مازې به دې خبر ورسره دېخوا اې خوا کړه، نو له مارکس او انګلز نه رانيولې، بيا تر ملګري لينن او سټالينه به يې د ټولو مقولې درته کتار کړې. هغه هم په داسې انداز، لکه له دې ټولو سره چې يې په يوه سماوار کې چاينکې خوړلې وي. او دويم يې دغه بې شخصيته شخصيت و، چې په هرځل ليدو يې يومخ کانګې راوستې. دومره غوړه مال، دومره ښوی او بې خاصيته او دومره په هېڅ نه ويشتلی چې هك حيران به ورته پاتې شوې. بس د دنيا هره سپکه يې په ورين تندي زغلمه، خو په دې شرط چې دا ميرات مړې څوکۍ يې پرې وساتله شي. کاشکې يې داسې يوه څوکۍ خو لا وای. او اوس چې يې رهبران هم له ګوند او دولته شړل شوي وو، اوس خو نو بيا هغه سرکوزی ترې جوړ شوی و، چې راشه که يې ګورې. خو بلا پې پسې. هرڅه چې وو، مهمه خبر دا وه چې له بده مرغه مې امر د هغه د راسره بېولو راته وويل او ما هم د دې کار له کولو پرته بله چاره نه درلوده. هماغه وو چې لومړی مې خپل کور ته ټليفون وکړ، ښځې ته مې وويل چې نن شپه ښايي بيا ناوخته کاله تا راشم او بيا مې بشردوست ته زنګ ورووهه، ترې ومې غوښتل چې هوايي ډګر ته راسره تلو ته ځان تيار کړي. شېبه پس دواړه هوايي ډګر ته د تلو په نيت په موټر کې ناست وو. موټر وخوځېد، چټك يې د هوايي ډګر لار په مخ کې واچوله او زه خدای شته دا ټوله موده په همدې چورت کې ډوب وم، چې دا څنګه مهم کار دی، چې امر مې يې هېڅ په باب راته ونه ويل. دی هم لکه چې همدې پوښتنې په کراره نه پرېښود، څو ګامه وړاندې يې بيا وپوښتل:

_نور يې هېڅ توضيحات درنه کړه؟

هاغسې لنډ مې وويل:

_نه!

او ځان مې د موټر له کړکۍ څخه دباندې کتلو ته ترې مشغول کړ، چې پر له پسې يې کورونه او واټونه ترشا کول. شپه اوس ښايسته تياره شوې وه. په شا و خوا کورونو کې څراغونه لګېدلي وو، د شپې ګرځ بنديز ته لا وخت پاتې و، خو ښار له خلکو تش مالومېده. د هغوی پرځای اوس هر څو ګامه پس د ګزمې موټر سړي ته په مخه ورتلل، چې ګړندي دېخوا اې خوا ګرځېدل .

ډېر وخت نه و تېر، چې له ښاره ووتو. هر څومره چې هوايي ډګر ته ورنيږدې کېدو، هغومره د نظامي موټرو تګ راتګ ډېرېده، هغومره د ګزمو پوستې ډېرېدې. سره له دې چې زموږ موټر هم روسي جيپ و، خو هوايي ډګر ته له ورننوتو مخکې بيا هم څو ځايه موظفو پيره دارانو ودرولو، موږ هم هرځل د خپلو کارډونو په ورښوولو او د ملګري

غورځنګ د نامه په وراخیستلو خپله لار ترې خلاصه کړه او وروسته له هغه هماغسې په بیړه وړاندې ترې لاړو. تر ځو چې هوایي ډګر ته ورسېدو. هلته ملګری غورځنګ تیار د خپلې ودانۍ په مخ کې راته ولاړ و. د بشردوست په لیدو ویړه خوله له ورسره ولاړو کسانو رابېل شو، څو ګامه زموږ پر خوا راغی. چې وورسېدو، غېږ یې پرانیسته، ښه تود روغبړ یې راسره وکړ. وروسته له هغه یې، په داسې حال کې چې زه له لاسه نیولی وم او دغسې کرار کرار یې د خپلې کوټې پر لوري له ځان سره بېولم. وویل:

ـښه شو چې په خیر راغلئ.. . ما ویلې هسې نه چې په لار کې له کوم تکلیف سره مخاخ شوي یاست.

په دواړو مو ورغبرګه کړه:

ـنه صېب، ښېخي اسوده راغلو.

ده مازې سر راته وخوځاوه څه یې ونه ویل. خو بشردوست پسې وپوښتل:

ـلکه چې ډېر وځنډېدو صېب؟

ملګري غورځنګ هماغسې په دالیزګ کې روان وویل:

ـنه ملګري بشردوست. دومره ونه ځنډېدئ... زه هم همدا اوس درپسې راووتم .

او څو ګامه وړاندې له موږ سره یوځای یوې غټې کوټې ته ورننووت. هلته یې پر ښایسته کوچونو د کښېناستو بلنه راکړه. زه او بشردوست له یو بل څخه لږ لیرې سره کښېناستو. ملګري غورځنګ لومړی د خپل کار مېز ته ورغی. هلته یې په ټلیفون کې چا ته زموږ د رارسېدو خبر ورکړ، ترې وې غوښتل چې د هر شي له تیارېدو سره ده ته احوال ورکړي. وروسته له هغه موږ ته مخامخ پر کوچ کښېګښناست وې ویل:

ـاوس دستي به ټول شیان په خیر تیار شي .

موږ سرونه ورته خوځول، لا مو څه نه وو ویلي چې پسې وې پوښتل:

ـڅنګه، وږي شوي خو به نه یاست؟ لږه ډوډۍ موډۍ به راوغواړو.

په دواړو مو وویل:

ـنه صېب، تکلیف ته حاجت نه شته.

ـڅه تکلیف؟... هېڅ تکلیف ولا که وي. که وږي یاست، څه شی به راوغواړو، په یوه دقیقه کې یې له کانتینه راوړي.

او چې موږ بیا په منني سره ورته "نه" کړه. ده هم نور ټینګار ونه کړ، پاڅېد، په چایبر کې له تیار جوړ کړي چایو څخه یې موږ ته هم دوې پیالې راډکې کړې. په داسې حال کې چې له خوږو سره یې زموږ مخې ته پر مېز ایښودلې وې، وې ویل:

ـځه ملګرو، تر هغو به دا چای سره وڅښو.

او په دې ډول یې له موږ سره خپله مرکه جاري وساتله. زما خدای شته له هاغه لومړي سره ښه ترې راغلل. مینه ناك او انډیوال سړی و، څوکۍ او منصب نه و په هوا کړی. سره له دې چې د لومړي ځل لپاره مې ورسره لیدل، بیا یې هم داسې له ملګرتوبه ډك چلند راسره کاوه، لکه له عمرونو چې سره پېژنو. موږ دغسې د چایو له څښلو سره د خپلو اداري کارونو او هېواد پر حالاتو سره ږغېدو، لا مو د چایو دویمې پیالې نه وې تشې کړې، چې ټلیفون وږغېده. ملګري غورځنګ د "وبخښئ" له ویلو سره پاڅېد. د کار پر مېز د پراته ټلیفون غوږی یې راپورته کړه، په کې وې ویل:

ـهلو؟

وروسته له هغه یې څو شېبې په ځیر ټلیفون کوونکي ته غوږ ونیو، په پای کې یې مازې وویل:

ـسمه ده.

او د ټلیفون غوږی یې بېرته کښېښوده. بیا یې له هماغه ځایه موږ ته کړه:

ـځو له خیره.

او نېغ د کوټې پر وره وررهي شو. موږ هم پسې وخوځېدو، بې له دې چې تر دغه اوسه لا رامالومه وي، چې چېرته او په څه خاطر؟. له کوټې ووتو. د ده غوندې په غټو ګامونو مو ځان د هوایي ډګر انګړ ته ورساوه. هلته ملګري غورځنګ یو ناڅاپه ودرېد. له لنډ فکر کولو وروسته یې غاړه تازه کړه. په داسې حال کې چې سیخ یې موږ ته راکتل، په جدي لهجه یې وویل:

ـله همدې ځایه زموږ او ستاسو وظیفه پیلېږي. له همدې شېبې راوروسته چې هرڅه پېښېږي باید زموږ ترمځ پاتې شي!... پوه شوئ؟

او چې موږ حیران غوندې ورته "ښه" کړه. دی هم هماغسې په چټکو ګامونو بېرته رهي شو. موږ هم چوپه خوله پسې وخوځېدو. ما په شا و خوا کتلو ځان مشغول کړ. په هوایي ډګر کې رڼه رڼا جوړه وه، هر لوري د نظامي الوتکو، شوبلو او موټرو شور او ځوږ خپور و. هرځای همدا نظامیان وو چې دورې هورې کېدل. هر یو په خپل- خپل کار لګیا، دلته د ژوند داسې ګڼه ګوڼه جوړه وه، لکه هېڅ شپه چې نه وي.ما دې ګڼ شمېر ولاړو بېلابېلو الوتکو ته کتل او فکر مې

پر له پسې د ملګري غورځنګ پر وروستۍ خبرې راڅرخېده. خدازده ولې مې زړه یو ډول درزا غونډې سر کړې وه. له ښایسته ډېرو الوتکو تېر شوو. څو ګامه وړاندې ملګري غورځنګ یوې نظامي چورلکې ته لاس ونیو:

ـــهغې هلیکوپترې ته ورځو.

له تلوسې په ډك زړه مې وروکتل. غټه چورلکه وه، څو وسلوال سرتېري هم "تیارسی" ورته ولاړ وو. لا دغسې پرې وتلو چې پسې زیاته یې کړه:

ـــاشرار په کې دي... ډېر خطرناکه اشرار!. باید ډېر پام ورسره وکړو.

موږ مازې سرونه ورته وخوځول او نور هم وړاندې ورغلو. چې دننه ورننوتو، له ډېرې حیرانتیا مې خوله وازه پاتې شوه. چورلکه زیچه له اشرارو ډکه وه.

ټول یو بل ته جوخت د چورلکې پرمځکه ناست وو. د ټولو لاسونه له شا ورتړل شوي وو. څو ټیټ پوړي نظامیان هم کلاشینکوف په لاس چمتو ورته ولاړ وو، چې کوم بېځایه حرکت ترې ونه شي. اشرار د هرې ژبې او هر عمر خلك مالومېدل. د ډېرو پرمخ او ځانونو د ورسره شویو تحقیقاتو نښې نښانې له ورایه ښکارېدې. د چا و چا خو لا د تن جامې ورباندې ریتاړې ریتاړې شوې وې. ټول دغسې غلي او اندېښمن پر خپلو ځایونو ناست وو. لکه ورباندې مېخ کړي چې دې وي. ما چې د دوی دې سر او تنو ته وکتل، خدای شته یو مخ مې اختیار ترې تېر شو. له ملنډو په ډکه لهجه مې له ځان سره وویل: "... ډېر خطرناکه اشرار!... دغه خواره بشکي بلا؟... خطرناکه؟!..." او د ملګري غورځنګ پر خبره خندا راغله. په همدې ترڅ کې ملګري غورځنګ بېرته د پیلوټ له کوډلې څخه راووت. لومړی یې په لوړ ږغ د چورلکې د الوتلو خبر راکړ. بیا یې ما او بشردوست ته زموږ ځایونه راوښودل او راڅخه ویې غوښتل چې پر خپلو راښودلو ځایونو کښېنو. خپله هماغلته مخامخ راته کښېناست. له دې سره د چورلکې غرهار هم اوچت شو. چورلکه لومړی نېغه هوا ته وخته. چې ښه لوړه شوه، نو خدازده په کوم لوري وخوځېده، ډېر وخت لا نه و تېر چې بیا مو د ښار کورونه او په کې لګېدلي څراغونه شا ته کړي وو. چورلکه دغسې په غرهار وړاندې تله. زه په فکرونو کې ډوب غلی پر خپل ځای ناست وم. شا و خوا مې د دې "خطرناکو!" اشرارو سرګردانه څېرو ته کتل او ځان مې په دې خبره قانع کړی و، چې ښایي کوم بل ښار یا زندان ته به یې بیایو. نه پوهېږم څومره وخت همداسې تېر شو، چې ملګري غورځنګ مې خوا ته راغی .

موسکی شونډې مې څنګ ته کښېناست، وې ویل:

ـــپه څه چورت کې تللی یې، ملګری ولسیار؟

اندېښمن مې وویل:

ـــهېڅ، دغسې"

لا مې نور څه نه وو یلي چې پسې زیاته یې کړه.

ــنن به له خیره یو بل غټ گام هم د انقلاب په ملاتړ کې اوچت کړي.

ما چې تر دا اوسه لا سم په کیسه نه وم خبر، خپلې پوښتنې ته وار راغلی ولید .

شا و خوا ناستو اشرارو ته مې اشاره وکړه، ومې ویل:

ــچېرته یې بیایو؟

په خندا یې وویل:

ــهېچېرته.

او چې ما په تعجب تکرار کړه:

ــهېچېرته؟

شونډې یې نورې هم سره بېرته شوې. څه یې ونه ویل. مازې یې د سر په راته خوځولو خبر راتصدیق کړه. خو زه نور چوپ پاتې نه شوم. ومې پوښتل:

ــنو څه شی پې کوو؟

دا ځل دی هم چوپ نه شو، ویره خوله یې مخامخ راوکتل، وې ویل:

ــالوتل ورزده کوو.

بې اختیاره مې له خولې ووتل:

ــالوتل ورزده کوو؟

او له پوښتنو ډکې سترگې مې لا حیرانۍ ده ته ونیولې. د دې حالت لیدو مې لکه چې خوند ورکړ. لنډ یې نور هم پسې وخندل. بیا یې په داسې حال کې چې نرم پر اوږه کښېکښودلم، وویل:

ــډېر بې حوصله توب مه کوه ملگریه! یو ساعت پس به هرڅه په خپلو سترگو ووینې.

او هماغسې په خندا کې بېرته راڅخه لاړ. زه دغسې هلك حیران پر خپل ځای ناست وم، سرگردانه او په چورتونو کې ډوب مې ملگري غورځنگ ته ورکتل چې په پام د الوتکې په منځ کې د ناستو خلکو له منځه تېر شو او یوځل بیا د پیلوټ کوډلې ته ورننووت. چې بېرته راووت نو یو مخ بل سړی و. له هغه پخواني انډیوال ملگري غورځنگ سره یې اوس هېڅ شی هم نه و جوړ، چې هره خبره به یې له ټوکې او خندا سره غبرگېده. نه، اوس هغه یوسل په سلو کې

نظامي منصبدار و، چې خپلو ترلاس لاندې کسانو ته رغبده، رغبده نه، قومانده یې ورکوله. جدي څېره،تېره کاته، له تحکم او هیبته ډك حرکات. له هماغه ځایه یې په بشپړ امرانه انداز د چمتو کېدو قومانده راکړه. پاڅېدم، د ملګري غورځنګ له دستور سره سم مې د چورلکې ترلې وره ته ځان ورورساوه. ښي اړخ ته یې ودرېدم. بشردوست هم په بیړه ځان راورساوه. ابل اړخ ته یې مخامخ راته ودرېد. نور ټیټ پوړي نظامیان هم د ستور ته چمتو هر یو پر خپل ورښودلی ځای ودرېدل. دا وخت چورلکه هم سره ورو شانته شوه. په ښکاره درزن زړه مې غلی له کړکۍ څخه دباندې وکتل. تپه تیاره وه. هېڅ شی نه مالومېدل. خلق مې نور هم راته تنګ شو. بېرته مې په چورلکه کې اشرارو ته مخ ترې راواړاوه، چې سره بوږنېدلي غوندې وو. حیران او ناباوره یې کله موږ ته، کله په خپل منځ کې سره کتل. چورلکه، نوره او نوره هم ورو شوه، چې یومخ ودرېده، ملګري غورځنګ وویل: __اوس.

او په بیړه یې د چورلکې ور پرانیست. بیا یې موږ ته دستور راکړ چې وره ته تر ټولو نیږدې ناست ځوانکی راونیسو. موږ هم سر تر پایه پرکېدونکی ځوان ټینګ له متو راونیو. ځوان لږ مقاومت وکړ، خو موږ پرې پیاوړي وو، راپور ته مو کړ. ملګری غورځنګ راوړاندې شو. په داسې حال کې چې دې نورو نظامیانو خپل کلاشینکوفونه په ګواښ پاتې اشرارو ته نښه کړي وو. د ځوانکي لاسونه یې ورخلاص کړل. وروسته له هغه یې ز موږ په مرسته او له موږ سره یوځای د چورلکې د پرانیستې وره خولې ته راکش او د سترګو په رپ کې یې لاندې ترې خطا کړ. ځوان یوه سوې کریغه وویسته، په تپه تیاره کې ورك شو .

دې کار د دې نورو سترګې غټې راوویستې. د ډېریو رنګونه تك ژېړ اوښتي وو. خو موږ نور ماتل نه شوو. د هغوی په زاریو جګیو، د هغوی په چیغو او غلبلو او د چاو چا په مقاومت او ښکنځلو کې مو یو یو د چورلکې وره ته راکش کړ، د لاسونو له ورخلاصولو وروسته مو تر وروستي تنه پورې ټول لاندې ترې راوغورځول. چې راخلاص شوو ټول له لاس او پښو لوېدلي او په خولو لانده خیشته وو. شپه له نیمایي ښایسته ډېره تېره وه، چې کاله ته راغلم. په کور کې کراره کراري وه. ښځه او ماشومان مې د وخته لا ویده شوي وو. غلی مې جرابې او بوټونه له پښو وویستل. له پخلنځي څخه د پخو وریجو او غوښو خوندور بوی راباندې ولګېد. ګېډه مې له لوږې راته وسوځېده، خو څه ی مې ونه خوړل. دغسې منګ او چورتي خپلې کوټې ته ورغلم، ستړی هلاك په ځای کې ولوېدم. خوب نه راته. ننیو پېښو په کراره نه پرېښودم. هرڅه مې د یوه نه منونکي بدخوب په څېر سترګو ته نېغ نېغ کېدل. څو شېبې لا نور هم دغسې نا ارامه په ځای کې لټ په لټ شوم. خو اخر مې ځان ته وویل: "کرار شه سړیه، دا انقلاب دی انقلاب!.. څه ټوکې خو نه دي، چې د چا پزه هم په کې وینې نه شي"...

او بړستن مې ټینګه پر سر راکش کړه.

1999/7/15م کال

لفبړا- انګلستان

شعارونه، تاثيرونه

غونډه ورځ مې د "پاسترناك" د "ډاکټر شيواګو" په لوستلو تېره کړه. زياتي مې نو سر ډډ راته ولاړ و، په سترګو کې مې د يوې ليکې لوستلو شيمه هم نه وه پاتې. کتاب مې دغسې خلاص پر خپل ځای کښېښود، پاځېدم. کورتۍ مې واغوسته، په شمېرلو ګامونو له کوټې څخه دباندې راووتم. ځان ته مې وويل راځه سړيه لومړی څه تفريح او هواخوري وکړه، بيا به په تازه ساه د ناول پاتې برخه هم پسې ولولې.

دباندې مې پر لوی سړك له پښې ايښودلو سر جوخت سوړ نمجن شمال پر مخ ولګېد. دې کار مې يې ځای پرځای زړه راتازه کړ. په شوق مې اوږده ساه وکښه، سږي مې د پسرلي له پاکې هوا ډك کړل. بيا مې ورو شا و خوا له نظره تېر کړل. دغسې مخامخ په راته نااشنا ښار کې رهي شوم، بې له دې چې کوم ټاکلي ځای ته د رسېدو نيت دې ولرم. ما ته تر اوسه لا د دې وړوکي ښار ډېر څه نوي وو. تر اوسه مې يې لا ډېري لارې کوڅې نه پېژندلې. خو هوا يې نن ډېره په زړه پورې وه. څو شېبې مخکې اورېدلی باران د سړك غاړو ته ولاړې ونې پاکې پرېولې وې او د سړك په کنډو کپرو کې يې دلته هلته واړه واړه ډنډونه جوړ کړي وو .

د وربځو لويې اووړې ټوټې اوس هم د مالوچو د خوځنده درمندونو په شان د اسمان پر پراخه لمن دېخوا اې خوا کېدلې. له ځمکې څخه د لندو خاورو زړه راکښونکی بوی راته، چې زما هر وخت ډېر خوښېده. او د سړك پر غاړه د وياله په اوبو کې ټنډو چونګښو ټوپونه وهل او سندري يې ويلې. ما له دې ټولو څخه خوند اخيست. دغسې چورتي کرار کرار وړاندې تلم. د ښار پر دې برخه زړه وړونکی سکوت خپور و. سړك د خلکو او موټرو له ګڼه ګوڼې خلاص و، مازې وخت ناوخته به څوك پرې راښکاره چې هغه به هم شېبه پس بېرته له سترګو نيهام شو. نور نو زه تقريباً يوازې رهي وم او دا همداسې ښه وه. ځکه پدې ډول زه همدا اوس هم د "ډاکټر شيواګو" پېښو په ځان مشغول ساتلی وم. اوس مې هم د نوموړي پنډ ناول حوادث د ذهن په سترګو ليدل. زما د شا وخوا محيط سکوت او چوپتيا، په دې پاسته مازيګر کې زما دې په فکرونو کې ډوب حالت ته يو داسې زړه وړونکی قوت ورباخښه چې له زوره يې نور هرڅه رانه هېرول .

خدازده څومره او څه موده همداسې ځوړند سر او په چورتونو کې لاهو وړاندې لاړم. خو چې يو وخت مې سر راپورته کړ، پوه شوم چې ښايسته ډېره لار مې وهلې وه. دا و له ښاره يومخ ګوښې لويې او پراخې څلورلارې ته رارسېدلی وم. څلورلارې مې وپېژانده. يوځل مخکې هم له همدې څلورلاري تېر شوی وم. د ښي لاس واټ يې زما کوټې ته لار ايسته او مخامخ پراخ سړك يې له ښاره سيخ دباندې ووت. ما يې يوازې د کيڼ لاس سړك وهلی و، چې ښه ډېر مزل وروسته يې سړی اخر بازار ته رساوه. ابل وار مې دومره په ځير نه وو ورته کتلي، مازې په بېړه مې د خپلې کوټې لوري ته لار په مخ کې ترې اچلې وه، خو دا ځل مې سترګې څو شېبې پرې مشغولې کړې. هرڅه عادي وو. لويه او پراخه څلورلارې ، د هر ورته راخلاص سړك په خوله کې د ولاړو ترافيکي اشارو خادې، دلته هلته يوه تنها ولاړه ونه

او د بلې هرې څلورې لارې په شان دلته هم گردچاپېر د سرو سرو انقلابي شعارونو لوحې. د شعارونو په لوستلو مې پيل وکړ. مخامخ پر يوه لوحه په پرېړ سره رنگ ليکلي دا شعار ليدل کېده: "په وړاندې له فرد څخه د فرد په لاس له استثماره د خلاصې ټولنې پر لورحه". پر بلې لوحې "ژوندۍ دې وي سوله، ډموکراسي او ټولنيز عدالت" ليکل شوي و. څنگ ته يې د "ژوندی دې وي کارگري انټرناسيوناليزم" لوحه ولاړه وه. پر يوه بله لوحه يې په پاړسي ژبه ليکلي وو: "نان به گرسنه، لباس به برهنه، کار به کارگر، زمين به بزرگر، اين است شعار ما" د هغې څنگ ته بيا په پاړسي ژبه د "زنده باد احترام به مقام والای انسان" شعار ليکل شوی وی، تر هغه ور اخوا: "په وړاندې له هر ډول تبعيض، ستم او محروميت څخه د خلاصې ټولنې پر لور" او بيا پر يوه بله لوحه د يوه هوسا، بسيا او سرلوړي افغانستان د جوړېدو غوښتنه شوې وه. په يوه بل شعار کې خو يې بيا د افغانستان محروم او مظلوم ولس نه يوازې د هېواد د ټولو مادي او معنوي شتمنيو خاوند گڼلی و، بلکې خلقي دولت او خلقي انقلاب يې هم د دوی لپاره او د دوی په خدمت کې باله.

بس همدا پر له پسې شعارونه او په هر يوه کې د يوه نېکمرغه ژوند د جوړولو او له هر ډول محروميت او ستم څخه د هېوادوالو د خلاصون او ژغورون ژمنې او وعدې. ما دا ټول شعارونه پېژندل او خدای شته هر يو مې يې بې شمېره ځله نور هم په هر ځای کې لوستی و. خو سره له دې مې اوس بيا هم يو په بل پسې لوستل او هر يوه ته ځو شېبې ځير کېدم .

همداسې مې د شعارونو د لوستلو په موخه سترگې له يوې لوحې څخه بلې لوحې ته وراړولې، چې هلته لږ ليرې يو جگ نری ځوان تر سترگو شو. ځوان له ختيځ لوري څلورلارې ته راروان و. تور کميس او خړ پتلون يې اغوستی و. ځوړند سر چورتي غوندې ورو ورو وړاندې راته. ځوان نور او نور هم وړاندې راغی، چې څلورلارې ته راورسېد، اوږد اسوېلی يې وکيښ، سر يې راپورته کړ. زه يې وليدلم. خو ما ځان ناگومانه واچاوه. دغسې مې تر سترگو لاندې د هغه څارل جاري وساتل. له دې سره مې زړه هم خدای شته لږ راته په درزا شو. خو ژر مې ځان بېرته راټينگ کړ، هماغسې مې په پټه د ځوان څارلو ته دوام ورکړ. ځوان څو شېبې چوپ او کرار پر خپل ځای ودرېد، بيا يې سترگې له ما څخه د شعارونو لوحو ته ورواړولې. هرې يوې ته به لنډه شېبه ځير شو. لکه له ځان سره چې يې لولي، شونډې به يې ورو ورو پرې وخوځولې. چې د يوې لوحې له لوستلو او فکر پرې کولو به راخلاص شو نو ابلې لوحې ته به يې سترگې ترې ورواړولې. خو په يوه شعار کې يې سترگې دغسې ښخې پاتې شوې. ما هم غلي لوحې ته سترگې ورواړولې. پرې ليکلي وو: "په وړاندې له هر ډول تبعيض، ستم او محروميت څخه د خلاصې ټولنې پر لور" ځوان څو شېبې تېره تېره شعار ته وکتل، له دې سره د قار ځپه پرې ورغله، سترگې يې غټې غټې راووتلې. زما د زړه درزا لا زور واخيست .

لا مې دغسې په چورتونو کې ډوب ورکتل، چې ځوان يو دم وخوځېد، په بيړه پر شعار وررهي شو. چې وررورسېد، مخامخ يې شعار ته لاړې ورتو کړې، په لوړ ږغ يې ښکنځل ورته وکړل. زه د ځوان دی کار هك پك کړم. له حيرته په

وازه خوله مې ځوان ته ورکتل، چې هماغسې مخامخ شعار ته ولاړ و او يو عالم کرکو يې په سترګو کې ځپې وهلې. لا مې څه نه وو ويلي چې قارجنې سترګې يې ما ته راواړولې، له هماغه ځايه يې راته وويل:

_احمقان... فکر کوي چې يوازې په شعارونو خبر خلاصېږي.

او په داسې حال کې چې هماغسې قارجن يې راکتل، راباندې رارهي شو. زه تلولي غونډې شوم، خو د څه کولو توان نه و راکې پاتې. دغسې له حيرته پر خپل ځای مېخ ولاړ وم، سرګردانه مې ځوان ته ورکتل، چې په غټو ګامونو زما پر لوري رادرومي. چې راورسېد، بې له دې چې زما له خوا کوم غبرګون يا څه ويلو ته ماتل شي، په خپله يې شعراونو ته لاس ونيو، پسې زياته يې کړه:

_ته دا د خنزيز زمن ګوره... ټول ملك يې په دې ښايسته شعارونو ډك کړي ...هرځای همدا د ستم او له ظلمه د خلاصون خوبونه...هر ځای همدا د نېکمرغۍ او سوکالۍ غوړې وعدې.. رذيلانو، له کوم ظلم او ستمه خلك خلاصوئ؟ تر ټولو ډېر ظلم او ستم خو تاسې پر خلکو کوئ... کومه نېکمرغي او سوکالي خلکو ته وربښئ؟ تر ټولو ډېره بدمرغي او بدحالي خو تاسې پر خلکو راوستلې ...

ځوان دا وخت لنډه ساه ونيوه، دغسې نېغې يې سترګې زما سترګو ته ونيولې، لکه د خپلو خبرو اثر چې په کې لټوي. بيا يې په داسې حال کې چې يوه يوه شعار ته لاس نيوه، وړاندې پسې لاړ.

_ګوره... دلته خلکو ته د ازادۍ او مصئونيت وعده ورکوي، خو هلته يې ټول وطن پر خلکو سور تنور ګرځولی، هر لور ترور او اختناق، هر لور د بېګناه خلکو نيول، کشول او تر شکنجو لاندې وژل... دلته خلکو ته د کور، کالي او ډوډۍ شعارونه ورکوي او هلته درګرده لګيا دي د خلکو هستي او زندګي ترې لوټوي... کوم کور؟ کوم کالي؟ کومه ډوډۍ؟... دلته د انسان لوړ مقام ته د احترام خبرې کوي او هلته د ټول ولس په ترټلو او سپکولو اخته دي... هر لور ظلم، هر لور ستم، هر لور د بېګناه خلکو نيول او وژل او لوټل... او له دې ټولو سره بيا هم خلکو ته د خدمت ټټر وهل، خلکو ته د ازادۍ، نېکمرغۍ او سوکالۍ او له هر ډول تېري او ستمه د خلاصون خوبونه ورليدل...

ځوان دا وخت بيا لنډ تم شو، خو ما لا څه نه وو ويلي چې بېرته يې پسې زياته کړه:

_نه پوهېږم چې د ا سرکوزي په کومه نېشه کې ډوب دي، چې داسې يې سترګې دې رااالوتونکي توپان ته وررړندې کړي... فکر کوي چې خلك هم د دوی په شان احقمان دي؟... فکر کوي چې د دې خلکو نو نه سترګې شته، چې د دوی جنايتونه پرې ووينې، نه ماغزه چې د دوی د دې غوړو شعارونو او کرغېړنو کړنو ترمنځ فرق وکړي؟... فکر کوي چې يوازې د ډوډۍ د شعار په ورکولو به نو د خلکو ګېډې هم مړې شي؟ ها؟... فکر کوي چې په مازې تشو شعارونو به نو ټول کارونه هم سره سم شي؟. ها؟....

او چې ما بيا هم څه ونه ويل، ځوان نېغ زما سترګو ته سترګې ونيولې، په حيرانوونکې ډاډ او غوڅه لهجه يې وويل:

ــوروره! زه تا نه پېژنم، چې څوك يې او د کم ځای يې. خو هر څوك چې يې دا يوه خبر مې ښه په ټېنګه واوره... دا ځای يې نښه... که دا وضعيت همداسې روان و، لکه دا اوس چې دی، نو ډېر ژر به دا خلك د خپلو دې غوړو شعارونو تاثيرونه هم په خپله ووينې .

ځوان چې دا خبره وکړه، زياتي ماتل نه شو. زه يې دغسې هك حيران پر خپل ځای پرېښودم، خپله په کلکو ګامونو لويديځ په لور رهي شو. ما په بېشمېره فکرونو کې ډوب ښايسته ډېر ګړی تر شا ورپسې وکتل. وروسته له هغه مې سر راپورته کړ، پاس اسمان ته مې وکتل او په مخامخ سره شفق کې مې سترګې ښخې پاتې شوې.

د مرغومي اتمه/1357ل کال

کابل- افغانستان

چرگ

عجیبه وه. سهار وختي په خپله راویښ شوم. لکه چا چې په قصده ورته راویښ کړی یم. څو شېبې لا په ځای کې دغسې پروت پاتې شوم، خو اخر مې طاقت ونه شو، پاڅېدم. غلی مې په نیمه تیاره کوټه کې سترګې وغړولې. ټول ویده وو. زه هم نور ماتل نه شوم، د ګوتو په سر له کوټې ووتم او په بیړه د سرای هغه ګوټ ته ورغلم چې چرګ په کې تړلی و. چرګ ویښ و. زما په لیدو یې "قررر..." وهل، لږ په شا شو. زه ځای پر ځای ودرېدم. څو شېبې مو دغسې رډ رډ یو بل ته سره وکتل. چې ډار یې بېرته کښېناست، غلی مې په پخلنځي کې له ولاړ جواله یو موټی غنم راوایستل، په داسې حال کې چې له غنمو ډك ورغوی مې ده ته نیولی و او ورو ورو مې ویل: "بِه... بِه...بِه". کرار کرار پرې وررهي شوم. دا ځل ده هم جنجال راسره ونه کړ. غلی پر خپل ځای ولاړ یې دغسې په تمه ژېړې ګردې سترګې زما ورغوي ته نیولې وې، چې ورو ورو له غنمو سره ورنیږدې کېده. چې وروړسېدم، وار د واره یې زما په ورغوي ټونګې پیل کړې. خوشال مې وموسل. کرار یې په دوو ګوتو څنګ ته کښېناستم. په احتیاط مې دا بل لاس د ده پر پاسته څټ او ملا راکش کړ. چې ده بیا هم څه ونه ویل. زما زړه هم له خوښیه په ټوپکو شو. چرګ رام و!... بېغمه یې په تېره مښوکه زما له ورغوي څخه غنم ټولول. ما یې هم موسکی شونډې پر څټ، پر وزرونو، پر ملا او پر ګګنه توره لکۍ لاس راکښود او من من غوښې مې پرې اخیستې.

پرون مازیګر مې سترګو ته ودرېد: پلار مې چرګ په تخرګ له دفتره کور ته راغی. موږ ماشومان د چرګ په لیدو لومړی یوڅه حیران غونډې شوو، بیا مو په ګډه ورمنډې کړې، خوشاله ترې راتاو شوو. پلار مې هم خوشاله و، ویړه خوله یې څو ګړندي ګامونه د سرای منځته ورواخیستل. هلته یې د چرګ ورتړلې پښې بېرته خلاصې کړې، کرار یې مخې ته ګوزار غونډې کړ او چې چرګ پر دواړو پښو دنګ پر مځکه ودرېد، نو موږ غونډې یې دی هم په مینه وړو سترګو په نظاره شو. شېبه پس یې په ویاړلې لهجه وویل:

ــتك سور... کولنګې چرګ.

په همدې ترڅ کې مې مور هم راورسېده. سر تر پایه یې چرګ ته د خریدار په نظر وکتل. له دې سره یې تندی هم تروه شوه. ناراضه یې وویل:

ــډنګر دی!

دا خبر یې زموږ پر پلار هېڅ ښه ونه لګېده، پرې ورېرچ یې وهل:

ــدی چې شی (د څه شي) ډنګر دی؟ تې (ته یې) آ ورنونو ته وګوره.

بیا یې په لږ نرمه لهجه د هغې د قانع کوولو هڅه وکړه:

ــاختر ته لا ډېرې ورځې پاتې دي... دانه به ورکو، نور به هم چاغ سي.

او ما خدای شته هماغه شپګبه لا په زړه کې وویل: "تر اختره لا ښه ډېر وخت سره لرو..." او ټول په شوق کې ډوب شوم .د ورغوي خوړېدلو ببرته اوس وخت ته راستون کړم. تش تور و. چرګ یې ټول غنم خوړلي وو. اوس یې پر مځکه ترې رالوېدلې دانې ټولولې. پاڅېدم. دا ځل مې دواړه موټې له غنمو راډك کړل، ټول مې د چرګ مخې ته کوټۍ کړه. چې دی یې بیا په خوړلو سر شو، ما هم بیا لاس پرې راکښودل پیل کړه. دا وار مې یې ان پنډې تېرې مښوکې، پیت تاج (خول) او پستې غاړې ته لا لاس وروړ. بیا مې یې پیاوړې ښنګرې د ګوتې په څوکه کښېکښودل. د مامور فتاح د چرګ تر هغه ډېر تېره وو. خوشاله مې له ځان سره وویل: "ماموره... دا دی اوس زه هم تا غوندې چرګ لرم..." او یو ډول خوړ خوندور غرور مې په رګونو کې وځغلېد. تېر وختونه رایاد شول، چې څنګه به مامور فتاح خپل برګ "جتېه یې" چرګ په غېږ کې نیولی و. په ویاړلي انداز به یې پرېړ غوښن لاس پرې راکښود او موږ هلکان به شا و خوا پرې راټول وو. ژېړ ژېړ به مو ورکتل او زړونه به مو له رخې راته ویلي ویلي کېدل. له دې سره مې خدازده ولې، د پلار رغ په غوږونو کې انګازې وکړې: "نه شرمېږې... مامور سړی، د لوچکانو غوندې جنګي چرګان ساتي!..." د هغه مامور فتاح هېڅ ښه نه اېسېده. مدام به یې له سپکاوي په ډکه لهجه همدا پسې ویل. د نورو غټانو هم دومره ښه نه ترې راتلل. خو موږ په دې کیسو کې نه وو. خپله مامور فتاح هم په چا کې ری نه واهه. بېغمه یې خپل چرګ ورته ساته او چې وخت ناوخته به یې له کوم بل چرګ سره وجنګاوه، په تېره بیا که به چېرې د ده چرګ دا جنګ ګټلی هم و، دغه ورځ خو به نو موږ ټولو غوندې دی هم له ډېرې خوښۍ په اووم اسمان کې ګرځېده. داسې مهربانه به یې زخمونه په واسلینو ورغوړول، په دومره مینه به یې په وینو سره مښوکه په خپل ورېښمین دسمال ورپاکوله، چې ان زموږ زړونو به لا هوس ورته وکړ.

دا وخت یو ناڅاپه پاڅېدم. لکه څوك چې مې په زوره ورکشکاږي، بې اختیاره له کاله ووتم. ځای پر ځای یو عجیب فکر سر ته راغلی و. هم یې ډارولم، هم یې پسخولم. خو یوه شېبه یې په کراره نه پرېښودم. دغسې ناارامه دباندې ودرېدم. په داسې حال کې چې زړه مې په ځیګر کې "ډپ... ډپ... ډپ..." راته درزېده، په شا وخوا کتلو سر شوم. دباندې کرار کراري وه. ورځ که څه هم ښایسته ډېره رڼه شوې وه، خو د جمعې په دې وختي سهار کې هېڅوك هم دباندې نه مالومېدل. لټونکې سترګې مې لږ نورې هم دېخوا اې خوا وغړولې. ډېر وخت لا نه و تېر. چې د زړه درزا مې لا پسې پیاوړې شوه. ومې لید. هلته لیرې مې د مامور فتاح چرګ ولید، چې د خندق په خوا کې خرامانه ګرځېده. دوې سپینې چرګې هم په نخرو نخرو پسې رهي وې. زه هم نور ونه ځنډېدم. ژر مې ځان ته "هو" کړه، په تراټ ببرته کاله ته ننوتم. له هغې خوا له خپل چرګ سره راووتم. لومړی مې لا وغوښتل چې مخامخ پرې وررهي شم، خو د وره په خوله کې ببرته ودرېدم. یوځل بیا مې شا و خوا له نظره تېر کړل او چې بیا مې هم څوك ونه لیدل، نو له ډاډه په ډکو سترګو مې خپل چرګ ته وروکتل. ژر ژر مې یې پر سر لاس راوکیښ او په کلکو ګامونو د مامور فتاح پر چرګ وررهي شوم. چې هر ګام مې اخیست، هغومره مې د زړه درزا پسې چټکېده. هغومره

د مامور فتاح چرګ ته د وررسېدو تنده راکې ډېرېده. خدازده ولې يو ډول ډار، وحشت او سرګردانۍ اخيستی وم. خو له دې ټولو خبرو سره- سره بېرته راستون نه شوم. نه، راکې وينبه شوې تلوسه مې تر دې ټولو پياوړې وه. دغسې مخامخ نور او نور هم وړاندې ورغلم. څو ګامه پس د مامور فتاح د چرګ هم راته پام شو. چټك يې سر راجګ کړ، قارجن له ځان سره څه وترسېده. چرګې هم سره وارخطا غوندې شوې او دغسې حيران حيران يې موږ ته راکتل، چې وار په وار ورنيږدې کېدو. چې ورووړسېدم، څو شېبې هماغسې هك حيران مخامخ سره ودرېدو. وروسته له هغه مې په رېږدېدونکو لاسونو خپل چرګ لومړی د مامور فتاح چرګ ته لږ ور اوږد کړ، څو ځله مې پورته کښته ورته وخوځاوه او په دې پسې مې يو دم مخې ته ورخطا کړ. پر مځکه زما د چرګ له درېدلو سره سم دواړه د ځټ بڼکې نېغې ودرولې. بد بد يې سره وکتل. بيا يې په ګوانښ سرونه يو بل ته وځنډل، څو خوشې ټونګې يې په مځکه ووهلې او چې بېرته يې سرونه راجګ کړل، نو په خپل ټول زور يې پر يو بل باندې ورودانګل. جګړه پيل شوه! خو لومړی برید زما د چرګ په ګټه نه و. د مامور فتاح چرګ داسې کاپره لغته ورکړه، چې هلته يې راته وغورځاوه. دويم او درېيم برید يې هم مازې خواشيني راډېره کړه. هر وار چې يې د مامور فتاح پر چرګ برید وروړ، په هماغه هوا کې به يې داسې لغته ورکړه، چې خوارکی به يې دوه درې ګامه ايسته راته وغورځاوه. خو زما چرګ هم څه داسې بې غېږ ته مرغه نه و!. بېرته به راپاڅېد، بيا به يې ځان برید ته تيار کړ او بيا به يې په لاډېر تاو پرې ورټوپ کړل. مګر دا د کاپر مال دومره زورور و، چې هېڅ والله که ورسره کېدل. هرځل به يې داسې ګوزار ورکړ، چې دلته به زه لا له قاره ورته سور او شين شوم. يوځل، دوه ځله، ان څو ځله مې يې لا دا چلند وزغامه، خو اخر نو زما حوصله هم راته تمامه شوه. نه، دا وضعيت تر پايه د زغملو نه و. بايد يو څه مې کړي وای. بايد زه خپله په دې تريخ ساعت کې د خپل چرګ خوا کې درېدلی وای. او همداسې مې هم وکړل. وروړاندې شوم، سيخ مې د مامور فتاح د چرګ شا ته ځان ورورساوه، چې دا و بل برید ته يې تابيا کوله. سرکوزی داسې په جګړه سور و، چې هېڅ يې زما په ورنيږدې کېدو کې چورت هم ونه واهه. دغسې تېره تېره يې زما چرګ ته کتل او پر له پسې يې سر په ګوانښ ورته ځانډه. زما چرګ هم ځان برید ته چمتو کړ، خو لا يې پر يو بل باندې نه وو وردانګلي، چې د مامور فتاح چرګ مې د نېغ درولو بڼکو په بېخ کې ټېنګ له ځټه راونيو. دې کار مې زما چرګ هم حيران کړ. ټپ ودرېد. لنډه شېبْ خو داسې لار او ګودر تړې ورك شول، چې نيږدې يې جګړه پرې ايښې وه. خو چې ما د مامور فتاح له ځټه نيولی چرګ ور وړاندې کړ او سر مې يې په ګوانښ ورته وځانډه، نو دی هم بېرې پرې راستون شو، په کړس کړس بريدونه يې پرې پيل کړه. د مامور فتاح چرګ مې همداسې سرګردانه په موټ کې شېنکې وهلې او چغېده، که ګوندې ځان راخخه خلاص کړي. خو ما موټ نور او نور هم پرې ورټينګ کړ. هماغسې تر ځټ نيولی مې يې سر درګرده خپل چرګ ته ښوراوه، چې ښه مزغن مزغن يې پر دا ککره ککره راته ووهي او ښه سم زړه پرې سوړ کړي. خدازده څومره وخت دغسې تېر شو، چې يو وخت مې چرګ نابېره په موټ کې درونډ غوندې شو، نور چغ و چوغ يې هم نه کاوه. حيران مې بېرته خوشې کړ او چې دی پړمخی پر مځکه راته ولوېد، نو زما وانې هم وتښتېدې. چرګ مړ و. د مامور فتاح چرګ مې لکه چې په خپه وروژلی و. دې فکر مې غړې راوړېږدول. وارخطا مې شا و خوا وکتل. د باندې شکر اوس هم څوك نه

مالومېدل. وروړاندې شوم، ژر مې خپل چرگ راونيو، بې اختياره مې د کاله پر لوري منډه کړه. خو څو گامه لا نه وم تللی، چې بېرته ودرېدم، د برېښنا په چټکۍ مې دا فکر له مغزه تېر شو: "د مامور فتاح چرگ؟... همداسې مړ؟... همداسې پر سپېره ميدان پروت.؟.... نه!...". بېرته راوگرځېدم، هماغسې وارخطا د مامور فتاح چرگ ته ورغلم، چې وازې سترگې پړمخی پر مځکه پروت و. چرگ مې له وزره راونيو، ايسته مې څنگ ته خندق ته وروغورځاوه او وروسته له هغه مې په تراټ د خپل کاله لار په مخ کې واچوله. تازه د وره خولې ته رسېدلی وم، چې له ليرې مې د چا ټوخی واورېد، خو ما تر شا ورونه کتل، په ټوپ کاله ته ترې ننوتم. په سرای کې مې چرگ بېرته پر خپل ځای وتاړه. بيا مې سر تر پايه له نظره تېر کړ. نور سم و، مازې ټونگه يې په وينو يو څه سره وه. شا و خوا مې وکتل، په سرای کې هېڅوك نه و. په بيړه مې د چرگ ټونگه پاکه کړه، په منډه خپلې کوټې ته لاړم. چې بېرته په بړستن ننوتم ايله مې زړه يو څه سره ولگېد. هرڅه په خير تېر شوي وو. تر اوسه شکر د هېچا نه و راته پام شوی.

په ځای کې مې ژر ژر لېونی کرم (په لښکرگاه کې يو مشهور زيارت دی) او پيران پير صېب وننگول، چې د نېکۍ مدد يې راورسېږي. بيا مې الحمد لله او قل هو الله هم پر ځان چوف کړل، چې د هرې بلا مخه ونيسي. وروسته له هغه مې نو ځان دغسې په خوب ورته واچاوه. خو ډېر وخت لا نه تېر، چې "ټك، ټك، ټك.." د سرای ور وټکول شو. له دې سره مې زړه "شرق!" راته ولوېد، غوږي مي بيا په رېږدېدلو شول. لالهانده مې له ځان سره وويل: "وه خدايه!..." او ستونی مې راته ډك ډك شو. په همدې ترڅ کې مې د پلار ښکالو په دالېز کې واورېده، چې سرای ته وررهي و او خوبولی له ځان سره ډونگېده. ما دعاوو ته لا زور ورکړ، لا همداسې خدای او پيرانو ته په زاريو لگيا وم، چې پلار مې له سرايه راږغ کړل: دې کار يې نو يو مخ زاره راوچوده. پلار مې ما ورغواړي؟.. سرای ته؟... هغه هم وروسته له دې چې چا ور وټکاوه؟... نه. اوس نو خبر تمامه وه. زياتي نو هرڅه رسوا وو. نور يې نو د پټېدو چاره نه کېده. خواشينی او ډار اخيستی له ځان سره وچونگېدم. راباندې راتلونکی قيامت مې د سر په سترگو وليد. خو له دې ټولو خبرو سره مې ځان بيا هم په خوب ورته واچاوه. پلار مې لا بيا نه وو راږغ کړي، چې مور مې کوټې ته راننوته. په داسې حال کې چې پرله پسې يې اوږه راخنډله راته سره شوه:

ـــهله زويه پاڅه!.. پاڅه چې پلار دې نارې دروهي، هله....

او په دې ډول يې "راويښ" کړم. ما ته هم بله چاره راپاتې نه شوه. پاڅېدم. همداسې وچ حلق، وارخطا او زړه نازړه د سرای ورته وروخوځېدم. او چې د وره شا ته مې خپل همزولی، ننگيالیْ وليد، نو داسې ټکان مې وخوړ، چې نيږدې مې له خولې چيغه وتلې وه. هك حيران مې په زړه کې وويل: "ننگيالی؟!.." او دغسې ناباوره مې د هغه تور لمر وهلي مخ ته وروکتل، چې زما په ليدو يې يوه نرۍ موسکا پر شونډو وغوړېده.

لا همداسې پکر پر خپل ولاړ وم چې پلار مې وويل :

ـــمېلې ته ځې؟

دا خبر نه وه، تيار سوك و. چې پر دا سر يې راكړ، يو مخ سربدﻩاله شوم. بې اختياره مې له خولې ووتل:

_مېګ....لې... ته؟!

راجوخته يې کړه:

_هو زويه،... مېلې ته... ننګيالى دوى نن خپل باغ ته په مېله وزي، غواړي تا هم ورسره بوزي... څنګه زويه؟ ورسره ځې؟

او چې ما هماغسې هېښ پېښ ورته "هو" کړه، د ننګيالي سترګې هم له خوښيه وځلېدې. پلار مې هم لنډ وموسل، وړاندې لاړ:

_سمه ده، ځه زويه کور ته، پاك كالي دې واغونده... چې دغسې چپړيسن لاړ نه سې، ښه؟

او بېرته كاله ته ستون شو. زه چې اوس ايله لږ راپه حال شوى غوندې وم، نور ونه ځنډېدم. په منډه مې ځان تلو ته تيار کړ، پوره خوشاله له ننګيالي سره وخوځېدم. خو دا دى تر دغه اوسه لا نه يم خبر چې د مامور فتاح د چرګ کيسه څنګه شوه.

لفبرا- انګلستان

1999/4/26م کال

سکینه

د سکینې پلار له ډېره شېبه نه و پر کور، چې بیا یې د لور چغې بغې ورپوته کړې:

ـــوه! اباجانه توبه... اخ... اخ.. وی... وی... وه خدایه مړه شوم. وه خدایه توبه.... وه اباجانه.. اخ...اخ...

سکینې همداسې په چیغو چیغو کې دېخوا اې خوا لاسونه اچول، که ګوندې ځان د پلار له ګوزارونو بچ کړي. خو پلار یې له خپله کاره لاس نه اخیست. په قار پرې وروغورېد:

ـــخرېمې!.. پلیتې (پلیدې)!... اوس خدای درپه یاد شو؟.. اوس توبې باسې؟....

او بېرته یې د خپل پلنډي توب پرې "شړق!... شړق!... شړق!..." د هغې تاندو ډډو ته تمبه کړ. سکینه تر ګوزارونو لاندې لټ پر لټ اوښته، درګرده یې د ځان د خلاصون هڅه کوله او پر له پسې یې همدا چیغې وهلې:

ـــوه لاجانه! توبه... وه خدایه.. اخ... اخ.. وه اباجانه، کوربان دې شم... وه خدایه توبه.

د سکینې مور نن هم له کوټې د باندې لومړی پر خپلې لور دا راغلی محشر وزغامه، خو چې نور طاقت یې ونه شو، پاڅېده، ویرژلې کوټې ته ورننوته، په ژړغوني ږغ یې مېړه ته ووېل:

ـــتر دغه خو یې سمه مړه که، چې یودم له اذابْ خلاصه شي... او پړنګ په ژړا یې د خپلې لور د ترې خلاصولو هڅې پیل کړې. مېړه یې په تاو خپله ښځه له ځانه پورې وهله، قارجن یې په دې هم ورېرچ وهل:

ـــویم پرته شه له مخې مې!... پرته شه چې اوس به تا هم تر دې بتره کم!... دا ټول پساتونه د تا (ستا) له لاسه راوشوه...

او بیا بېرته د لور په ټکولو لګیا شو. تر هغو یې د نجلۍ له وهلو لاس وانه خیست، څو یې ځان پرې ستړی نه کړ. چې راخلاص شو، دغسې له قاره پشېدونکی یې پړی ایسته وغورځاوه، له کوټې ووت، چې ځان یې د لور او ښځې له سترګو نهام موند، بې اختیاره یې د اوښکو څو غټ څاڅکي پر رنګړۍ ږیره راوڅڅېدل. هلته لږ لیرې په یوه ګوښه ګوټ کې کښېناست، مخ او سترګې یې په خپرو وپوښلې، له دې سره یې زهیرې اوږې هم په رېږدېدو شوې. سکینې د پلار له وتلو وروسته لیرې ترې لوېدلې ټیکر ته لاس کړ. ټیکری یې په رېږدېدونکو لاسونو راواخیست. بېرته یې په سر او اوږو راوکیښ او هماغسې غونجه منجه په خپل ګوټ کې کښېناسته. بیا یې په داسې حال کې چې لاس ورو ورو پر خپلو خوږو ډډو راتېراوه، له اوښکو ډکې سترګې مور ته ورواړولې. په داسې زړه دردوونکي انداز یې مور ته وروکتل، چې د غمونو سره لوخړه یې ورپورې کړه، د مور شونډې بې اختیار مرۍ مرۍ شوې، ډکې سترګې ورواړاندې شوه. په خواخوږۍ یې غملړلې لور په غېږ کې راونیوله. څو شېبې دواړو ترخه یو بل ته سره وژړل. وروسته له هغه

يې مور لږه کراره غوندې شوه. خو سکينې يې اوس هم پر سر ځيګر ايښی و او غلي غلي يې ژړل. مور يې د دلاسا کولو هڅه وکړه:

ـبس ده لورې.. بس ده... زياتې مه ژاړه.

او د هغې پر سر او ملا يې د خپل ډنګر لاس راکښل پيل کړل. بيا يې سر راپورته کړ، په مخامخ دېوال کې يې سترګې ښخې کړې او له دې سره دغسې ورو ورو په ډېرو ليرې ليرې چورتونو کې ډوبه شوه.

د دغو کلونو قحطي او وچکالي په ټول وطن کې مشهوره وه. څو کاله پرله پسې يو ځاڅکی باران ونه شو. پرونۍ شنې کروندې په وچو دښتو واوښتې. مځکې وچې شوې، پسلونه تباه شول، د خلکو مالونه او رمې لوږې ورووژل. پر ټول هېواد د لوږې او خوارۍ تور ځادر وغوړېد. دې بدمرغۍ هېڅوك او هېڅ ځای په کراره پرې نه ښود. په تېره بيا په کليو او له ښاره ليرې پرتو سيمو ته خو يې بيا ټېخي مخه وکړه. دلته هسې هم خلکو د خپل ژوند روزګار تېرولو ته له کرنې او مالدارۍ پرته بله اسره نه لرله، چې هغه هم وچکالۍ ترې واخيستل. بيا خو نو د دې خلکو وزله مګر خدای په خپله کړې وای. د سکينې دوی کلی هم له دې برخليکه خلاص نه شو. د دوی کلی خدايي په دومره ښو مځکو اباد نه و او اوس چې دا لږې مځکې هم شاړې شوې وې، نو کليوالو وربانديې راتلونکې دربدري په رڼو سترګو ليده. دوی ليدل چې څنګه يې کندوان تشېږي، څنګه يې د هرې ورځې په تېرېدو سره مالونه پسې ډنګرېږي. خو څه يې له لاسه هم نه وو پوره. لوږې ورځ په ورځ زور پسې اخيست او وږې ګېډې دې نو بيا په دې کې ری نه وهي، چې قحطي ده، که وچکالي. هغه بس څه د خوړو لپاره درځخه غواړي او د خوړو څه په دغو شپو ورځو کې د کيميا بوټي ګرځېدلي وو. هېڅ ځای يې د موندلو څرك نه لګېده. هماغه وو چې خلکو ورو ورو د خپلو مالونو او شتو په خرڅولو لاس پورې کړ. هر چا چې له هر شي څخه زړه ښېلولای شو، خرڅلا وته يې راويوست او په پرې اخيستو پيسو يې د ځانونو او بچيو د ګېډو د ورمړولو هڅې پيل کړې. د سکينې پلار هم همداسې وکړل، لومړی يې د کور څه شيان وپلورل، چې هغه پيسې خلاصې شوې، بيا يې خپله له پښو لوېدلې غوا او دوې ډنګرې وزې وپلورلې. وروسته له هغه يې خپل وړوکی پټی هم لومړی ګرو او بيا د هغه يوه برخه ترې خرڅه کړه او چې دا پيسې يې هم تس نس کړې، بيا نو دوی هم د نورو کليوالو غوندې په ځان پورې پکو شول. زياتي نو په کلي کې د پاتې کېدو کومه اسره نه وه پاتې. کليوالو ښارونو ته مخه کړه. هره ورځ،نن دلته، سبا هلته. يوه يوه کورنۍ له کلي وته.

د سيکنې پلار هم له خپلې ښځې سره سلا مشورې پيل کړې. د سکينې مور په اول سر کې دې کار ته نه وه خوشاله:

..."ته سکه وايې چې هلته نو پخې ډوډۍ له ونو راځړېږي؟..." خو د سکينې پلار يې هم د قانع کولو هڅه پرې نه ښوده: "...وه ښځې!.. دغه خوشي چټيات ولې راته وايې... ښار، ښار دی او کلی کلی... ښار چې هرڅنګه وي، تر

دې سپېره کلي ښه دی. هلته کارونه شته. خوارۍ او غریبۍ شته... ناحقه خو دا دومره خلك په ښار کې نه اوسي... موږ به هم څه خواري غریبي وکو... دلته خو دا دی له لوږې ورته مرو"...

اخر هغه هم راضي شوه. هماغه وو چې يو وختي سهار سکينې دوی هم له اته نهو نورو کورنيو سره کور او پټي په کلي کې پرېښود، د ښار لوري ته وخوځېدل. څه مزل وروسته د سکينې مور شا و خوا ورانو کنډوالو ته وکتل. وړوکی کاروان و. ټول لوږې اخيستي. هر چا ورپاتي ګزړې جمبرې ورسره رااخيستې وې. هر چا يو ووړ پېټی په شا، داسې په بيړه له کلي وتلي وو، لکه ترې تښتي چې. لکه هلته په ښار کې چې چا د پرېمانه خوړو وعدې ورکړې وي. پر زړه يې غمونو ورودانګل. خواشيني يې يوځل بيا کلي ته تر شا وروکتل. شونډې يې مرۍ مرۍ شوې. د سوړمو څوکې يې ورپېدې. خو ځان يې ژړا ته پرې نه ښود. ډکې سترګې يې مېړه ته وروا ړولې. څو ګامه وړاندې له نارينه وو سره رهي و. ځوړند سر او چوپه خوله. خدازده په څه اندېښنو کې به ورك و. د دوی شپږ کلن زوی "غلامی" يې اوس پر پېټي سربېره په اوږو کښېنولی و. څنګ ته يې هم سکينه ورسره تله. د سکينې ليدو يې زړه لړ ورارام غوندې کړ، لور يې اوس ښايسته پېغله وه. ان د دې قحطۍ او وچکالۍ يې هم پر ښکلا زور نه و ورسېدلی. هماغه تك تور وېښته، هماغه غټې د ځوانۍ له طراوته ډکې سترګې، هماغه د مخ ښکلې کاسه او د بدن سپين پوټکی. پرې وويا ړېده. سکينه پر دوی ټولو ګرانه وه او د پلار خو يې بيا زړه پسې خوت. هر وخت يې په جار هر چا ته ويل:"... خدای دې ناراضه نه شي، دا دی شکر زوی هم لرم، خو د سکينې ځای به هېڅوك ونه نيسي... سکينه مې د زړه ټوټه ده، د زړه ټوټه"...

دې فکرونو خوند ورکړ. په چابکو ګامونو پر دوی دررروانه شوه. چې وروړسېده، د سکينې څنګ ته ورسره رهي شوه. بيا يې نو تر شا کې ته ور ونه کتل .

کاروان پوره دوې شپې او دوې ورځې مزل وکړ. د دريمې ورځې ځاښت مهال و، چې د ښار څنډې له ليرې راښکاره شوې. د ښار ليدو لکه نوې ساه چې په کې چلولې وي، ګامونه يې لا پسې چټك کړل. چې وروړسېدل، د ښار له کورونو لږ ګوښه يې پېټي پر مځکه واچول، يو ساعت دغسې ستړي هلاك پر خپلو ځايونو ناست پاتې شول. وروسته له هغه ورو ورو د خپلو غوټو په راسپړلو لګيا شول. دغه شپه يې هم د ها نورو غوندې پر سپېره ډاګ تېره کړه.

په دا بله ورځ سهار وختي د سکينې پلار د کاروان له نورو نارينه وو سره پر ښار ورشيوه شو. هلته په ښار کې يې لارې سره بېلې شوې، هر څوك په خپل تقدير پسې رهي شو.

روڼ ماښام چې بيرته خپلو کډو ته راستانه شول، نو د هر چا پر خوله بېلې کيسې جاري وې. چا لږ، چا ډېر څه موندلي وو او چا و چا خو هېڅ کار هم نه و موندلی. د سکينې پلار به ورسره وړې پړي د يو څو تنو پېټي ورسره وړي وو، خو دومره پيسې يې نه وې پرې ګټلې، چې خپله کورنۍ سمه پرې مړه کړي. سره له دې راضي مالومېده. په يو ډول غرور يې ښځې ته کړه:

ـــويني؟... دا دی په دا اوله ورځ لا يو څه خواړه لرو. په کلي کې خو دغومره څه هم نه وو.

ښځې یې څه ونه ویل. چوپه خوله یې راوړي خواړه په پام پر دوی ووېشل، تر ټولو وړه برخه یې ځان ته ورکړه.

دري ورځې همداسې تېرې شوې، په څلورمه ورځ چې د شپې دوی په ځایونو کې وغځېدل، د سکینې مور غلې مېړه ته وروځکېده، اندېښمن یې ورته وویل :

_د سکینې پلاره!

_ها؟

_څه پکر (فکر) که یې (کوې)..؟ تر څه وخته به داسې په سپېره ډاګ ورته څملو؟

د سکینې پلار په ځنګ ښځې ته وروکتل، خو لا یې څه نه وو ویلي چې ښځه وړاندې لاړه:

_ګوره، دا نن څلور ورځې وشوې، چې موږ دغسې په بټ بیابان ورته پراته یو. نه په سرچت لرو، نه رانه راتاو در و دېوال، چې ستر مو پرې خوندي شي...داسې خو نو تر پایه هم نه شي کېدای. باید د یوې سرپناه غم وخورو...

او له لنډې ساه نیولو وروسته یې خواشنې ورزیاته کړه:

_خو ځنګه؟ ... په دې روپیو خو دې د خوړو ګوزاره لا نه کېږي، د سرپناه چاره به ځنګه کوو؟

د سکینې پلار پوه شو، چې ښځه یې رښتیا وایي. خو خبره یې بیا هم دومره ښه پرې ونه لګېده. داسې ورته واېسېده، لکه پېغور چې یې ورکړی وي. ناارامه ورته راپه اړخ شو، د ځان سپیناوی یې ګوکړ:

_پوېږم، چې دومره روپۍ نه ګټم. خو زه څه وکم، ها؟ ته سکه وایې چې زه نو په ډېر کار پسې نه ګرځم؟... ته سکه وایې چې زه نو لټي کوم...

ښځه یې ګړندۍ په خبرو کې ورولوېده:

_وه سړیه! دا په قارېږې ولې... ما هم نه دي ویلي چې لټي که یې (کوې). خو په دې روپیو دا دې ته هم ورته ګورې چې ډېر څه نه کېږي. که ځنګه؟

او بیا یې د هغه د قانع کولو په نیت پسې وویل:

_زما مسخد (مقصد) له دې خبرو څخه دا دی، چې دا ښار دی ښار... دلته که کارونه د ښار دي، نو نرخونه هم د ښار دي. دلته په لږو روپیو د چا ګوزاره نه کېږي.

د سکینې پلار سرګردانه وچونګېد:

_ښه نو ته څه وایې چې، چګي شی (څه شی) باید وکو؟

ښځې يې په سړه سنه ځواب ورکړ:

ـــ هېڅ؛ ما ويل زه به هم څه خواري غريبي وکم.

دې خبرې يې مېړه حيران کړ، په تعجب سره يې وويل:

ـــ څه خواري، غريبي، ها؟.. څه خواري غريبي به وکې؟

ښځې يې هماغسې په سړه سينه ورجوخته کړه:

ـــ زه څه خبره يم... ما ويل که د چا د کور مزدوري وي.. که د چا د کاليو او لوښو مينځل وي. دومره لوی ښار دی، يو نه يو کار خو به په کې وي .

او چې مېړه يې وپوښتل:

ـــ دا واړه چاته پرېږدې؟

دا هم هك حيرانه شوه. مازې تر شونډو لاندې وګونېده:

ـــ نه پوېږم.

او ښايسته ډېر ګړی دواړه دغسې چوپه خوله پاتې شول. وروسته له هغه د سکينې پلار مهربانه د خپلې ښځې اوږه کښېکښوده، په ارامه لهجه يې د هغې ډاډګيرنه وکړه:

ـــ دومره وارخطا کېږه مه.. خدای مهربان دی. تر اوسه خو هم هوا توده ده. هم موږ مازې دا څو ورځې کېږي، چې ښار ته راغلي يو....توکل پر خدای، د هوا تر سړېدو پورې به ډېر کارونه خدای سم کړي.. او بيا که چېرې يو سم کار درپيدا شو، بيا خو نو زما هم درسره خوښه ده.

په دې ډاډګيرنې پسې نو د سکينې مور هم خبره ډېره ورسره ونه شنله، دواړه کرار ويده شول.

يوه اوونۍ همداسې تېره شوه، په دې موده کې د دوی په وړوکي کاروان کې ښايسته ډېر بدلون راغی. اکثره کورنۍ د ښار هغو برخوته کډه شوې، چې د نارينه وو کارځايونو ته نيږدې وو. په دوی کې چا و چا خو ان سرپناه لا موندلې وه. دلته اوس د سکينې دوی له کورنۍ سره مازې درې نورې کورنۍ پاتې وې. هغو هم بس په همدې هيله شپې سبا کولې، چې که يې بخت وچونېږي او د ښار په يوه نه يوه ګوټ کې يې خدای وزله وکي. د سيکنې پلار اوس هم هره ورځ کار ته ته. خو د کار يې اوس هم دومره خونده نه وه. هماغه د پخوا غوندې يې اوس هم ايله دومره پيسې ګټلای شوې، چې په نيم نس د خپلې کورنۍ ګوزاره پرې وچلوي. خو د دويمې اوونۍ په وروستۍ نيمايي کې دی هم يو ماښام تر بلې هرې ورځې خوشاله کور ته راغی. کور ته له رارسېدو سره سم يې ښځې ته وويل:

ـلکه چې خدای مو ناره واورېده.

او چې د سکينې مور يې د علت پوښتنه ترې وکړه، ده هم د دوی د ويړو خولو په مخ کې په خورا ډمامو ټوله کيسه ورته تېره کړه. په ښار کې د يوه ماړه سړي مزدوره په کار وه. ده ته يې ويلي وو چې که د سکينې مور د دوی د کور کار په غاړه واخلي، په بدل کې به يې دی په خپل خالي ګاراج کې دوی ته د اوسېدو اجازه ورکړي. دغسې وړيا، بې له دې چې يوه پيسه کرايه ترې وغواړي. ده خپله ګاراج ليدلی و، ښايستوکی لوی ګاراج و. ان برېښنا يې لا لرله...

او چې سکينې ترې وپوښتل:

ـڅه وخت؟

موسکۍ شونډې يې ورجوختې کړې:

ـهمدا سبا سهار که خدای کول.

دغه شپه دوی ټولو ډېره خوشاله تېره کړه، په دا بل سهار يې وختي خپل پنډکي وتړل، د کاروان له پاتې کورنيو سره يې خدای پاماني وکړه، په ګډه ښار ته وخوځېدل. د سکينې پلار مخکې روان و. پاتې کورنۍ يې له خوښيو په ډک زړه تر شا ورپسې رهي وه. مازې د سکينې مور به وخت ناوخته خدازده څه چورتونو واخيسته، اندېښمنه غونډې به شوه. خير بېرته به يې ځان راټګينګ کړ. ګامونه به يې په دوی پسې ورچابك کړل. له ډېرو کورونو او واټونو تېر شول. ډېرې کوڅې او دکانونه يې شاته پرېښوول. لمر ښه هسك راختلی و، چې د سکينې پلار اخر د يوه کور وره ته ودرېد. سکينې د کور تك سپين دېوال ته وکتل، وې پوښتل:

ـهمدا کور دی؟

پلار يې وويل:

ـهو لورې.

او ور يې وټکاوه. شېبه پس يو په غوښو او ښکلو جامو پټ لس يوولس کلن هلك راښکاره شو. د سکينې پلار غړه تازه کړه، مهربانه يې وپوښتل:

ـپلار دې په کور کې دی؟

ـهو!

ـورشه زويه ورته ووايه چې هاغه پرونی سړی له خپلې کډې سره راغلی دی .

هلکي ته لکه چې د "زویه" لوز خوند ورنه کړ. ترو يې دوی ته وکتل، دغسې پټه خوله بېرته کور ته ننووت. د هغه له تلو سره سکینې دوی د کور په ځیر کتل او پرې رېغېدل پیل کړل. ښه غټ کور و، د دوی ټولو خوښ شو. سره له دې چې له دننې يې نه و لیدلی، خو د هغه له دې تك سپین تازه رنګ شوي دېواله يې د هغه د دننه کوټو ښکلا اټکولای شوه او دې فکر چې وروسته له دې به په همدې کور کې اوسېږي، د ټولو زړونو ته خوښي وربخښله. دوی لا په همدې چورتونو کې وو، چې د سرای ور یو ځل بیا خلاص شو، دا ځل هلك یوازې نه و. یو همدا د ځو پنځوسو کالو په منګ جګ نری سړی هم ورسره و. د سکینې پلار د سړي له لیدو سره سلام ورواچاوه. سړي موسکۍ شونډې د سلام ځواب ورکړ، له مهربانۍ په ډکو سترګو يې دوی تر نظر تېر کړل:

ــراغلئ په خیر؟

ــهو صېب!

سړی دغسې مهربانه دوی ته ورکتونکی له ځان سره وګونېد:

ــډېر ښه، ډېر ښه.

بیا يې هلکي ته مخ ورواړاوه:

ــحمیدالله!

ــها!

ــورشه زویه د ګراج "ګاراج" کیلي راوړه.

هلکي ورته "ښه" کړه، په تراټ له سترګو نیهام شو. چې بېرته راغی، یوه وړه کیلي يې هم په لاس کې وه. سړي کیلي له حمیدالله څخه واخیسته. وې ویل:

ــراځئ!

دوی بې له ځنډه پسې وخوځېدل. سړی د دېوال څنګ ته ښي لاس ته رهي شو. چې د دېوال پای ته ورسېدل، بیا کیڼ لاس ته تاو شو. دی هم ګڼي لاس ته ورپسې تاو شول، له دې سره يې څو ګامه وړاندې یوه لویه شنه دروازه تر سترګو شوه. دروازه کولپ وه، سړی په ورسره رااېستلې کیلۍ کولپ خلاص کړ، دوی سره یوځای ګاراج ته ورننووت. هلته يې موسکۍ شونډې دوبته مخ واړاوه:

ــدلته به له خیره سره اوسئ. څنګه، خوښ مو دی؟

د سکینې پلار په احسان منه لهجه ووېل:

ــ ښېخي مو خوښ دی صېب! خدای دې جنت نصیب که.

او له دوی سره یوځای په شا خوا کتلو سر شو. ښایسته غټ ګاراج و. دېوالونه یې د سرای د دېوال غوندې سپین رنګ شوي وو. مازې دلته هلته یې د تورو تېلو غوړ خاپونه لرل، چې دومره بد نه مالومېدل. دې غټ وره ته مخامخ یې ابل سر ته یو بل ور هم لاره. دا ور دومره غټ نه و او د کور سرای ته ورخلاصېده. د هغه پر سر یوه وړوکې کړکۍ وه، چې د ورځې رڼا یې د ننه راپرېښوده. کانکرېټي مځکه یې هم لړه غوړیچنه مالومېده. خو نور ښه و. دوی لا هماغسې په شا و خوا کتلو اخته وو، چې سړي وویل:

ــ زه اوس درځخه ځم، تاسې به ګاراج لږ له خاورو خځلو درته پاك کړئ، زیاتي نو ښېغمه په کې واړوئ.

بیا یې د سکینې مور ته کړه:

ــ نن به تاسې ټول دمه ورته کوئ. حمیدالله به څه خواړه هم درته راوړي، سبا به له خیره کار پیل کړئ.

او وروسته له هغه بې له دې چې د دوی ځواب ته ماتل شي، ګړندی له ګاراجه ووت. د هغه له وتلو سره دوی هم د ګاراج په پاکولو او د خپلو ګودړو په پکې سمولو لګیا شول .

نوي "کور" ته له راتلو سره د سکینې دوی ژوند خوشاله پیل شو. او اوس یې له نېکه مرغه بیا پر سر چت درلود. پس له ډېره وخته بیا په مړه ګېډه ډوډۍ وررسېده او تر ټولو غټه خبره یې دا چې اوس یې ان برېښنا لا لرله. دا هغه څه وو چې دوی په خپل ټول ژوند کې نه وو لرلي .

د همدې ورځې په سبا د سکینې مور د "غیاثي صېب" دوی کره کار پیل کړ. دا د دوی د نوي کور د خاوند نوم و. هغه اصلاً فیض الله خان نومېده. خو دلته ټولو غیاثي صېب باله. د هغه مېرمنې روح افزا ته هم هر چا د هغې د اصلي نامه پر ځای "مېرمن غیاثي" ویل. دا شی دوی ته نوی و. په اولو سرو کې یې سر نه پرې خلاصېده. خو وروسته ورمالومه شوه، چې دلته په ښار کې د ا دستور دی، چې که د چا درناوی کوي، نو په اصلي نامه به یې نه بولې. همدا د غیاثي میاثي صېب په نومونو به یې بولې. چې دوی خپله خدازده ولې ځان ته خوښ کړی دی .

غیاثي صېب یوه لور او یو زوی درلود. مشره یې لور وه، چې اوس واده او د خپل مېړه کره اوسېده. زوی یې هم ځوان و، خو هغه اوس دلته نه اوسېده، ویل یې چې په کابل کې اوسي. هلته پوهنتون ته تللی او دا هلکوټی حمیدالله؟ دا د دوی د ګومان پر خلاف د دوی ماشوم نه و. دی د مېرمن غیاثي خوریی و، چې دغه ورځ د خپلې تورۍ کره په مېلمستیا راغلی و. غیاثي صېب او مېرمن یې دواړه په دولتي ادارو کې کار کوه. سهار چې به ووتل، ماسپښین قضا مهال به بېرته کاله ته راتلل. یو وخت یې لکه چې ګوزاره تر دې هم ښه وه، ځکه موټر یې لا لاره. خو اوس یې موټر نه درلود. له همدې کبله یې خالي ګاراج دوی ته د استوګنې لپاره ورکړی و .

غياثي صېب نېك او د نرم خوی خاوند و، هر وخت يې له دوی سره له خواخوږۍ او مهربانۍ ډك چلند كاوه. مېرمن يې هم نوره ښه وه. مازې يو څو شيان يې د سيكنې د مور دومره نه خوښېدل. لومړی يې د سر وېښته وو چې ان د دوی د كلي د ملا صېب تر څنو لنډ وو. مدام به لوڅ سر گرځېده. نه يې ټيكری په سر كاوه، نه يې داسې جامې اغوستې چې بدن يې سم پرې پټ شي. هر وخت به يې سپينې پرېږې پونډۍ او متې بړوتې ترې راوتلې وې او بل يې دا په كور كې بشپړه ټولواكي وه. بس د هر شي واك و اختيار د دې په لاس كې و. په هر كار كې د دې خبره منل كېده. هېڅ شی د دې بې اجازې نه شو كېدای. ان غياثي صېب لا چوڼ نه شو ورته وهلای. د سكينې مور به هر وخت له ځان سره ويل: "دومره واك اختيار؟ هغه هم د ښځې په لاس كې؟..." دا شی به هم عجيب ورته ښكاره شو. هم چې به ښه ځان ته ځير شوه، نو خدای شته د زړه په تل كې به يې يو ډول رخه هم پرې وشوه. خو دې ټولو خبرو په دوی پورې اړه نه لرله. مهمه دا وه چې دوی زياتي په بېټ بيابان كې نه ځملاستل. غياثي صېب دوی ته په خپل گاراج كې د اوسېدو سرپناه او په خپل كور كې كار وركړی و. هماغه وو چې د سكينې مور به هم كار ته د غياثي دوی له تللو سره سم خپل كار پيل كړ او چې څو به دوی بېرته راتلل، دې به ټول كارونه خلاص كړي وو .

كوټې او سرای به يې جارو كړی و. د دوی ځايونه به يې بېرته جوړ كړي وو. خواړه به يې پاخه كړي وو او د بېگا شپې غوړ لوښي او خيرنې جامې به يې ورپرېولې وې، هغه هم په داسې اخلاص، چې د سړي زړه به هوس ورته وكړ او دا ټول د مېرمن غياثي د خوښې سوب گرځېدل. هغه تر ډېره حده د دې له كاره راضي وه. له همدې امله يې په خلاص لاس ښه ورسره كول. هر وخت يې د خپلو خوړلو پاتې شوني وركول، چې دوی په مزه مزه ورته خوړل. د غياثي صېب زړې جامې يې وركړې وې، چې د دې مېړه يې واغوندي. دې او غلامي ته يې هم په كباړۍ كې بوټونه او څپلۍ اخيستې وې. څه موده پس خو يې ان د خپلې واده شوې لور زاړه كالي لا سكينې ته وركړل. سكينه په دې جامو كې نوره هم ښايسته مالومېده. هر تېر مازيگر چې به يې پلار كاله ته راغی او خپله نازولې لور به يې په دې ښاري جامو كې وليده، خوله به يې بې اختياره پرې ويړه شوه. په يو ډول وياړلې موسكا به يې سر ترپايه سكينې ته وكتل، وبه يې ويل:

ـلور مې مكتبۍ ده، مكتبۍ...!

دې ستاينې به سكينې ته خوند وركړ. شرمندوكې به يې وخندل، په ښكلو غومبورو كې به يې سورخي وځغلېده. مور به يې هم مينه وړې و لور ته وروكتل، خو دستي به يې ورجوخته كړه:

ـدغه څه وايې سړيه؟ خدای دې يې خوی نه د مكتبيانو كيي... لور مې د انار دانه ده، د انار دانه.

او خدای شته تر ډېره حده يې رښتيا هم ويل. د غياثي صېب دوی د خوړو پاتې شونو په دوی ټولو كې وينه ځغلولې وه. پر سكينې خو يې اثر له واريه مالومېده. هغه كه پرون د گل پيزۍ غوټۍ وه، اوس يې ورو ورو غوړېدل پيل كړي وو. د هرې ورځې په تېرېدو يې ښايست لا نوره ځلا او تازه گي موندله او دا نوښت له سكينې څخه پټ نه و پاتې

شوی. هر وخت چې به يې په هنداره کې ځان ته کتلي وو، خوند يې ترې اخيستی و. هرځل پر خپلې ښکلا خپله وياړېدلې وه او په ناپايه نېکمرغيو کې لاهو شوې وه .

شپې ورځې همداسې په خوښۍ سره تېرېدې، ورځې په اوونيو، اوونۍ په مياشتو واوښتې. دا وو ورو ورو ژمی راپيلېده. د سکينې مور د پخوا په شان د غياثي صېب دوی کره په کار اخته وه. سکينې به دا وخت هم پر خپل وړوکي ورور پام ساته، هم به يې د دوی خپل وړوکی کورګی سره سماوه. پلار يې هم هر سهار وختي د پلنډي توب پړی پر اوږه ښار ته خوځېده او اکثره به مازديګر قضا مهال يا تياره ماښام بېرته راستون شو. د ده د کار اوس دومره خونده نه وه، خو سره له دې يې د خپلې مېرمنې په مرسته دومره پيسې ګټلې وې، چې يو څه يې ترې سپمولې لا وې. دې کار پر دوی ټولو د خوښۍ او نېکمرغۍ زېري کول. د هرې روپۍ سپمېدلو په دوی کې پر راتلونکي باندې ډاډ او اميدونه زېږول. د سکينې پلار خو به يې بيا په داسې خوږو چورتونو کې ډوب کړ، چې يو مخ به يې د ورځې ټولې خوارۍ او ستړياوې ترې هېرې کړې. اکثره به ځانته دغسې ګوښې ناست، د خپلو خوندورو خيالونو په نړۍ ورکښېووت. له دې سره به يې ورو ورو نرۍ موسکا پر شونډو وغوړېده. لوېدلې سترګې به يې په يو نامالوم ټکي کې ښخې شوې. په خيال کې به کلي ته تللی و. د پټي پلورلې برخه به يې بېرته پېرلې وه. نه به قحطي وه، نه وچکالي. کلی به يې بېرته د ونو او کروندو شين کوړم و او دوی ټولو به بېرته په خپل کور او کلي کې هماغسې خوشاله او له نېکمرغه ژوند ورته کاوه.

هغه به ښايسته ډېر ګړی په دې خوږو خوبونو کې ډوب تېر کړ، چې ښه خوند به يې ترې واخيست. له خوښيه ځلنده سترګې به يې دوی ته ورواړولې، له يو عالم هيلو په ډکه لهجه به يې وويل:

ــبس، که خدای کول هرڅه به سم شي... چې مازې دا وچکالي خدای پرته کي، بېرته به له خيره کلي ته ځو.

او دا خبره پر دوی ټولو خوندوره لګېده، دوی به هم دلته په "خپله کوټه" کې ناست په خيال کې بېرته کلي ته ستانه شول.

يوازې سکينه د زړه له کومې دې کار ته دومره نه وه خوشاله. د هغې اوس ورو ورو ښاري ژوند تر کليوالي ژوند ښه ايسېده. سره له دې چې ښاري ژوند يې دومره نه پېژانده، خو هغه يې بيا هم تر کليوالي ژوند ارام، په زړه پورې او اسوده باله.

د لومړنۍ واورې له اورېدو سره دوې پېښې وشوې: له يوې خوا د سکينې مور ناروغه شوه، له بلې خوا د غياثي صېب لور له خپل مېړه سره او بيا يې زوی نصرالله غياثي له کابله په رخصتيو کور ته راغلی. دې پېښې د سکينې د مور کار لا پسې ډېر کړ. هغې لا يو دوې ورځې پر خپلې ناروغۍ سربېره کار ته اوږه ورکړه، خو اخر يې خبره له وسې ووته، سره تبه په ځای کې ورته ولوېده. په دې ډول نو دا ټول بار د سکينې پر اوږو بار شو .

سکینې هم په کلکه لستوڼي کار ته رابډ وهل. سهار وختي چې به راویښه شوه، لومړی به یې دلته د خپلې مور او کور پالنه وکړه، بیا به د غیاثي صاحب کره ورغله، په نه ستړیا به یې تر مازیګره کار ته دوام ورکړ. له ښه مرغه د غیاثي صېب لور مرضیه نېکه ښځه وخته. هر وخت به یې په کار کې لاس ورسره کاوه او په هر کار چې به سکینه نه پوهېده، خپله لارښوونه یې نه ترې سپموله. خو د غیاثي لور او مېره یې ډېره موده پاتې نه شول. څو ورځې وروسته بېرته خپل ښار او کور ته ستانه شول. په دې ډول که له یوې خوا د سکینې کار بېرته لږ کم شو، نو له بلې خوا یو دوه د نارامتیا خبرو ته هم یوازې پاتې شوه. لومړی یې د مور ناروغي وه، چې هېڅ کمښت نه په کې راته، ورځ په ورځ پسې اوږدېده او دویم یې د غیاثي صېب له زوی نصرالله سره په کور کې یوازې پاتې کېدل وو، چې د مور له ناروغۍ څخه یې هم په ډېره اندېښنه کې اچوله. د دې ښایستوکي ځوان هر وخت په یو نه یو ډول له دې سره د خبرو پلمه لټولو هر وخت له دې سره د ټوکو او د دې د خندولو هڅه کول او مدام هوسناکه موسکا پر شونډو له غوښتنو په ډکو سترګو دې ته ورکتل، داسې څه نه وو چې د دې له پامه لوېدلي وای. د سکینې له هاغه لومړۍ ورځې لا ورپام شوي وو، چې نصرالله غیاثي په بل نظر ورګوري، خو تر څو د هغه خور او اوښی په کور کې ورسره وو، دومره ری یې نه و په کې وهلی. چې رښتیا خبره شي، د زړه په تل کې یې یو ډول خوند لا ترې اخیستی و. د داسې چټ ځوان چې هم یې ښکلې ځواني درلوده، هو د ښې کورنۍ او لوړو زده کړو خاوند و، په دومره تمه او مینه ورکتلو مالومداره د ویاړ او خوښۍ خوندور احساس ورکې زېږاوه. خو اوس چې هغوی تللي وواو سکینه د غیاثي صېب دوی تر راتلو پورې په کور کې یوازې ورسره پاتې کېده، اوس د ا د دې په زړه کې راټوکېدلی خوندور احساس له یو ډول وېرې سره مل و.

هر ځل چې به یې د هغه هڅې ولیدې، بې اختیاره به یې زړه ته ورتېره شوه:

…"که یو وار لاس درواچوي؟… که یو وار په زوره بدنامي درواړوي؟…" او دې فکر به یې هډونه ور وریږدول. ځکه خو یې په کلکه همدا هڅه کوله چې سړي ته ډېره مخه ورنه کړي. هر وخت به یې په یو نه یو ډول ځان ترې تېراوه. مدام به یې په ګواښنه لهجه ځان ته ویل: "… نجلۍ! هوښیاره اوسه!… پام چې لاس له پښو خطا نه کې، پام چې ډېره لار سړي ته ورنه کې.. دا خام فکرونه دې له سره وباسه. چېرې ته غریبه نجلۍ او چېرې دا د مړې کورنۍ زوی"…

خو نصرالله غیاثي هم په هګۍ کې چونېدلی مرغه و، هغه په خپل کار ښه پوهېده. هېڅکله یې بېځایه ټوپونه نه وهل. هغه پوهېده چې په دې ډول به د کلي دا سارایي هوسۍ خوشې له ځانه وتوروي. نه، هغه په ډېر پام ورو ورو او پټه په ټپه وړاندې ته. د هرې ورځې په تېرېدو یې د سکینې ډار او شك ورکې لږاوه. د هرې ورځې په تېرېدو یې نوې تندې او تلوسې ورکې زېږولې. د هرې ورځې په تېرېدو یې د هغې زړه ته نور او نوره لار ایستله او چې خپله ورځ یې راغلې ولیده، بیا یې هم سکینې ته نه لاس ورواچاوه، نه یې د کومې بدنامۍ د وراړولو هڅه وکړه. بلکې په ډېره حق په جانبه څېره مخامخ ورته ودرېد، له احساسه په ډکه لهجه یې د خپلې مینې اظهار ورته وکړ. د هغې مینې

چې له هماغه لومړۍ ورځې یې د ده په زړه کې ځاله کړې وه او تر دا اوسه یې خوب او ارام ترې وړی و. دې خبرې سکینه هك حیرانه کړه. له ورایه یې د خپلو لینګیو ورته رېږدېدل حس کړل. له دې سر دومره تودوخې ورکې وځغستل، چې تك سره غومبوري یې بې اختیاره ابلې کوټې ته منډه که، له اوبو ډك منګوټی یې پر سر واړاوه. لکه ورکې بل شوی اور چې پرې وژني، خو دا اور نو لکه چې نور د وژلو نه و .

خدازده څو شپې همداسې تېرې شوې چې نصرالله هم ابلې کوټې ته پسې ورغی. د هغه په لیدو د سکینې د زړه درزا لا پیاوړې شوه. ساه یې ورته بنده بنده کېده. تلولی یې لاړې تېرې کړې، مخ یې بلې خوا ته ترې واړاوه. نصرالله د وره په درشل کې ودرېد. لنډه شېبه یې سر تر پایه پړکېدونکی سکینې ته وکتل. بیا وروړاندې شوه، هغې ته د ورنیږدې کېدو هڅه یې وکړه، خو چې دې ورته "نه" کړه، ده هم له خپله کار لاس واخیست. دغسې ځوړند سر بېرته له کوټې ووت او په ناپایه فکرنو او چورتونو کې ډوبه سکینه یې یوازې پرېښوده. بیا نو دوی دغه ورځ له یو بل سره د مخامخېدو جرئت ونه کړ. دا بله ورځ هم همداسې تېره شوه، بې له دې چې له یو بل سره مخامخ شي، بې له دې چې له یو بل سره یو ټکی وړغېږي، خو د درېیمې ورځې په سهار د نصرالله نور طاقت ونه شو. له سکینې سره له یوازې کېدو سره سم یې هغې ته بیا د خپلې مینې بیان پیل کړ. سکینې چې هرڅه د هغه د قانع کولو هڅه وکړه، چې هرڅه یې ورته وویل چې د دې کار پایله دېته ښه نه ښکاري، چېرې دا د غریب سړي لور او چېرې دی. فایده یې ونه کړه، نصرالله خان په کلکه همدغه د خپلې مینې د صداقت خبرې ورته کولې او پر له پسې یې د وفادارۍ ټېر ورته واهه. او چې په پای کې یې دا هم ورته وویل چې له دې سره د واده کولو او کور جوړلو هوډ لري او ژر به خپله مور د دې مرکې ته ورولېږي، زیاتي نو سکینې ته نه د هغه د مینې په صداقت کې شك پاتې شو، نه د هغه د ورنیږدې کېدو په وړاندې مقاومت. نصرالله هم نور ونه ځنډېد، ور وړاندې شو. په داسې تنده یې شونډې شونډو ته وروړې، چې له سکینې څخه یې نور هرڅه هېر کړل. دغسې بېواکه، بې اختیاره یې په غښتلې غېږ کې وغوړېده...

دوې اوونۍ په ډېره خوښۍ تېرې شوې. دا د سکینې د تنکي ژوند تر ټولو خوږې اوونۍ وې، تر ټولو نېکمرغې شپې ورځې، په دې دوو اوونیو کې څه خواږه خوبونه نه وو چې سکینې ونه لیدل. څه خوږې شېبې نه وې چې سکینې ونه لرلې. دومره خوږې، دومره له نېکمرغیو ډکې چې سکینې یې اصلاً ګومان هم نه شو کولای. هغې ته اوس د ژوند هرڅه خواږه او په زړه پورې وو. ټوله نړۍ ورته ښکلې او له نېکمرغیو ډکه وه. هغې ته اوس نه د غیاثي صېب دوی کور پردی کور و، نه په هغه کې کار د پردي کور مزدوري. دا کور یې اوس د تاندې مینې ځاله وه. په نیږدې راتلونکي کې یې خپل کېدونکی و او دې فکر ناپایه هیلې او خوښۍ په کې زېږولې. په همدې خوږو فکرونو کې درېیمه اوونۍ هم راماته شوه. او د همدې اوونۍ د پیل یو ماښام و چې غیاثي صېب دی یې پلار ځان ته وروغوښت. د سکینې پلار لږ حیران غوندې شو. سره له دې یې په بیړه بوټونه په پښو کړل، له کوټې ووت. د هغه له وتو سره د سکینې زړه هم په تاو درزا پیل کړه. بې اختیاره یې زړه ته ورتېره شوه: "... زما پلار ځانته ورغواړي؟ هلته د دوی کره؟، ولې؟... زما د مرکې لپاره؟..." او یوه تر ټولو خوږه موسکا یې پر شونډو وغوړېده.

خو چې ښه ډېر ګړی وروسته يې پلار ناارامه او خواشينی بېرته راغی، نو د مور غونډې يې دا هم ورته حيرانه شوه، د سکينې د مور ډېر طاقت ونه شو. د وره په خوله کې يې مېړه وپوښت:

ـ څه يې ويل؟

هغه په داسې حال کې چې بوټونه کښل، وويل:

ـ هېڅ.

او دغسې سوړ پوړ د کوټې په ګوټ کې کښېناست. خو د سکينې مور لا نور څه نه وو ويلي، چې پسې زياته يې کړه:

ـ ويلی يې سبا سهار بايد ګاراج خالي کړو.

دې خبرې ټولو ته ټکان ورکړ. مور يې بې اختياره وويل:

ـ ګاراج خالي کړو؟... ولې؟

ـ زه څه خبر يم؟

ـ څنګه څه خبر يې؟... نو تا ورته ونه ويل چې اخر ولې؟

دې اعتراض يې مېړه لا بې حوصلې کړ، هماغسې ناارامه يې ورغبرګه کړه:

ـ ولې مې ورته ونه ويل.. څو واره مې ورته وويل، خو پر ښځې يې تاثير نه کاوه.

او بيا لکه له ځان سره چې بړغېږي، په لږ ټيټ بږغ وړاندې پسې لاړ:

ـ ښځه ډېره په قار وه.. غياثي صېب او زوی ته يې هېڅ د خبرو مجال نه ورکاوه.. درګرده يې همدا ويل چې ګنورو خبرو ته حاجت نه شته. سبا به سهار وختي ګراج خالي کوئ او بس.

د سکينې مور پرېشانه څو شېبې خپلې لور او مېړه ته وکتل، سترګې يې راډکې شوې، ژړغونې وچونګېده:

ـ نو اوس به په دې ساړه ژمي کې چېرې ځو؟

مېړه يې ځواب ورنه کړ، هماغسې سرګردانه يې يو غټ اسوېلی وکيښ. ځوړند سر پر خپل ځای ناست پاتې شو. خو د سکينې له سترګو د اوښکو څو غټ ځاځکي راوڅڅېدل. هغې په خپلو سترګو د خپلو هيلو د مانۍ ورانېدل وليدل .

دغه شپه پر دوی ټولو زښته ترخه تېره شوه. پر سکينې خو ددې اور لمبه تر ټولو پياوړې وه. تر سهار دغسې رډې سترګې په ځای کې پرته وه. ناارامه پرله پسې اړخ په اړخ کېده، هر څو شېبې پسې يې د اوښکو ليکې پرمخ او بالښت رابهېدې، چې له زړه دردوونکو سلګيو سره يې ملې وې .

په دا بل وختي سهار دوی بیا د خپلو جمبرو په سره ټولولو لګیا شول. سکینه په دې ترځ کې څو ځله په دغه او هغه پلمه سرای ته ورووته، که ګوندې نصرالله په کې ووینې، خو د هغه په لیدو بریالۍ نه شوه. دې کار یې هر وار یو ځل بیا زړه ورمات کړ. نصرالله دا و په دې تریخ ساعت کې د اوبو څاڅکی و، چې په مځکه ننوتلی و او دا هغه څه وو چې دې یې په هېڅ ډول تمه نه کوله.

اخر کډه سره وتړل شوه. هر چا د خپل وس په اندازه پېټي پر شا کړهل، ټول په ګډه له ګاراجه ووتل. د سکینې پلار د ګاراج ور کولپ کړ. له دوی څخه یې وغوښتل چې همدلته ورته ودرېږي او خپله غیاثي صېب دوی ته د ګاراج کیلۍ د ورکولو په نیت وخوځېد، چې بېرته راغلی خپل دلته پرې ایښی پېټی یې په شا کړ او د دوی مخکې رهي شو. دوی هم مات زړه ټول پسې وخوځېدل. دا و بیا بې سرپناه شوی و. دا و یوځل بیا ټول کډه په شا په خپل تقدیر پسې رهي وو او دا کار دوی ټولو ته ډېر زړه دردوونکی و. دومره زړه دردوونکی چې ښایسته ډېر ګړي یې له دوی ټولو څخه د څه ویلو شیمه اخیستې وه. دغسې چوپه خوله او خواشیني وړاندې تلل. هرڅوك په خپلو- خپلو اندېښنو کې ډوب. د سکینې پلار مخکې له خپلې ښځې سره او سکینه او ورور یې غلامی څلور پنځه ګامه وروسته ورپسې روان وو. څو کوڅې او واټونه یې شاته کړل، اخر یې مور دا ځوروونکې چوپتیا ماته کړه، شکمن یې مېړه وپوښت:

ــنو ته وایې چې ستا نانوای انډیوال به مو څه غم وخوري؟

د سکینې پلار هماغسې په تلو تلو کې ورلنډه کړه:

ــتوکل پر خدای... ډېره ښه سړی دی .

خو د سکینې مور په دې ځواب نه شوه قانع. بیا یې وپوښتل:

ــته وایې چې سپرپناه به راکړي؟

ــنه پوهېږم .

ــنو بیا څنګه هغه ته ورځې؟

او چې د سکینې پلار خلق تنګه وویل:

ــنو چا ته ورشم. ها؟

ښځې یې هم نوره خبره ورسره ونه شنله، دغسې چوپه خوله یې خپل تګ ته دوام ورکړ. دوی ښایسته ډېر ساعت مزل وکړ. اخر د سکینې پلار په یوه کوڅه کې د یوې نانوایۍ مخې ته ودرېد. ړیرور نانوای د ده په لیدو ورته وموسل:

ــخیر خو دی، څنګه داسې له ټولې کډې سره راماالوم شوي؟

د سکینې پلار په خواشینۍ کیسه ورته پیل کړه. نانوای په پام غوږ ورته نیولی و، چې هرڅومره دی وړاندې ته، هغومره دی هم په اندېښنو کې ډوبېده او چې خلاص شو، د نانوای پر تندي ښایسته ډېرې ګونځې جوړې وې. هغه څو شېبې اندېښمن دوی ته وکتل، وروسته له هغه یې له مهربانۍ په ډکه لهجه د سکینې پلار ته وویل:

ـــدا خو دومره ښه کار نه دی شوی، خو ته چورته مه خرابوه. خدای به ټول کارونه سم کړي.

او له لږ چورت وهلو وروسته یې پسې زیاته کړه:

ـــځه توکل پر خدای، دغه اوس دستي خو به زما د اوړو په تحویلخانه کې ورته واړوئ... وروسته به بیا ګورو له خیره. که خدای کول د کوم سم ځای سرشته به هم وشي .

دې خبرې یې په ټولو کې ساه وچلوله. د سکینې پلار بې اختیاره هغه ته دعا وکړه، بیا یې په ویاړ ښځې ته وروکتل. د هغې پر شونډو هم نرۍ موسکا غوړېدلې وه. نانوای پاځېده دخل او دکان یې خپل شاګرد ته پرېښود، دوی ته یې وویل: ـــراځئ!

دوی هم بې ځنډه وخوځېدل، دومره لار لا نه وو تللي، چې نانوای د یوه ترلي وره خولې ته ودرېد. دوی هم ورپسې ودرېدل، نانوای د خپل واسکټ له بل جېبه یو ووړ بنډل کیلۍ راوویستې، په یوه کیلۍ یې د وره کولپ خلاص کړ، په داسې حال کې چې دننه ورننووت، وې ویل:

ـــراځئ دننه.

دوی هم پسې ننوتل او له دې سره یې سترګې په یوه غټ زېرمتون ولګېدې، چې دا لومړۍ کوټه یې زیچه د اوړو له جوالونو ډکه وه. خو له ښه مرغه یوه داسې کوټه هم په کې شته وه، چې تر نیمایي لا زیاته تشه وه. نانوای په همدې کوټه کې ودرېد، د سکینې پلار ته یې مخ ورواړاوه:

ـــاوس به دلته له خیره ورته واړوئ. ځای لږ تنګ دی، خو چې زړونه تنګ نه وي، د ځای تنګي دومره پروا نه لري، بیا به که خدای کول، د ښه سم ځای چاره هم وکړو .

دا ځل د سکینې مور و پلار دواړو هغه ته دعا وکړه او په دواړو یې ورته وویل چې بس همدا ځای ببخي سم دی. نانوای یوځل بیا د کوم سم ځای د ورته لټولو خبره تکرار کړه او په دې پسې بېرته خپلې نانوایۍ ته ستون شو .

دوی هم د خپلو غوټو په سره سپړلو لګیا شول .

سکینې دوی دلته ډېره موده پاتې نه شول. د پلار نانوای انډیوال یې، چې حاجي محمد نومېده او سکینې او غلامي حاجي کاکا باله، رښتیا هم ډېر ژر په خپلو هڅو کې بریالی شو. د خپلو مشتریانو په ذریعه یې د ښار په ابل سر کې داسې څوك وموند چې د کور مزدوره یې په کار وه. په بدل کې یې نه یوازې څه پیسې، بلکې د خپل سرای په یوه

گوښه گوټ کې یې ان دوې کوټې لا د اوسېدو لپاره ورکولې، سکینې دوی هم ډېر ونه ځنډېدل، د دغې ورځې په سبا یې له حاجي محمد سره خدای پاماني وکړه، د ښار ابل سر ته وخوځېدل. په دې ډول تر دوو اونیو په لږه موده کې د سرپناه له جنجال څخه خلاص شول .

خو کاشکې د دوی یوازې همدا غم وای. له یوې خوا د سکینې مور لا سمه نه وه روغه، په زحمت د نوي کور د کاله له اودې وته، له بلې خوا د سکینې خپل غمونه وو، چې د مني د پاڼو غوندې یې رژوله. اوس دې د خپل ژوند هرڅه وران او برباد لیدل. هغه له نصرالله غیاثي سره د واده او نېکمرغه ژوند خوب دا و، په داسې دردونکي ځوروونکي ترخه واقعیت بدل شوی و، چې دا یې شپه او ورځ په کراره نه پرېښوده. هر وخت یې د غم په سره اور سوځوله او ژړوله او پر دې ټولو سربېره یې لا دا هم چې دغه میاشت سکینې ته بې لمازي هم ورنغله. سکینې په اول سر کې دومره اندېښنه ورته ونه کړه، ځان یې په دې قانع کړ، چې ښایي د بې لمازۍ وخت یې سره تېر و بېر شوی وي. کېدای شي وروسته ورشي، خو چې داسې ونه شول او دویمه میاشت یې هم بې لمازي ورنغله، نو نجلۍ وارخطا شوه. په تېره بیا چې اوس یې گزړه هم ورته بد بد کېده او وخت ناوخته کانگې هم ورتلې. دې نوي بدلون یې نو هډونه له ډاره ورېږدول. دې ته یې مور ډېره موده مخکې لا ویلي وو چې ښځو ته ولې او په کوم حالت کې دا کار ورپېښېدای شي او دې فکر چې ښایي امیندواره شوې وي، په داسې وحشت کې اچوله، چې له زوره به یې یو مخ د ژوند هرڅه او دا ټوله نړۍ سترگو ته تپه تیاره شوه. سره له دې یې چا ته څه نه ویل. دغسې گوښې ځانته سوځېده او خدای خدای یې کول، چې دا ټول گومانونه یې غلط وخېژي. خو چې درېیمه میاشت یې هم د بې لمازۍ درك ونه شو، زیاتي نو خبره د دې له وسه ووته .

نور نو دا خبره د پټولو نه وه، باید دا دردوونکی راز یې له خپلې مور سره شریك کړی وای. هماغه و چې یو مازیگر یې خپل ټول جرئت سره راټول کړ، په ژړا ژړا یې ټوله کیسه مور ته وکړه. د سکینې مور گنس او سربداله غوندې د خپلې لور خبرو ته غوږ نیولی و. چې خلاصه شوه، تندی یې کړس په څپېړه وواهه، وې ویل:

ــځوانیمرگه شې لورې! دا دې څه بدنامي راواړوله.

او له دې سره پړنگ په ژړا شوه. د سکینې گومان نه غلط. سکینه رښتیا هم امېندواره شوې وه .

له دغې ورځې وروسته مور او لور په دواړو د چارې فکرونه پیل کړل. خو څه چاره؟ دلته دوی داسې څوك نه پېژندل، چې مرسته ترې وغواړي او هغه کسان چې یې پېژندل، هغوی ته به یې څنگه او په کوم مخ ویلي وای، چې پېغله لور مې امېندواره ده، اوس یې نو ته له دې بدنامۍ څخه د خلاصي لار و چار راښیه. د سکینې مور ښه ډېر د خپل فکر نیلی دېخوا دې خوا وځغلاوه. خو هېڅ یې له خپله کاره ترلاسه نه کړل. پر هغې چې نوره لاره ورکه شو، یوه ورځ په پټه د غیاثي صېب دوی کره ورغله، هلته یې دوی خپلې لور ته د دی د زوی په وراړولې بدنامۍ خبر کړل. په ژړا او زاریو یې ترې وغوښتل چې زوی یې یاله لور سره واده وکړي، یا یې څه بل غم وخوري. خو هغوی داسې سپکه

سپانده له کوره راوشړله، چې بیا یې د هغوی خوا ته د مخ ورښکاره کولو زړه ونه کړ. ځکه یې بېرته یوازې مات زړه او نهیلې خپلې لور ته د دې ورپېښې بدمرغۍ د چارې کولو هڅې روانې وساتلې، خو بې ګټې. څو میاشتې تېرې شوې، بې له دې چې دوی د خلاصون کومه لاره موندلې وي، اوس نو د سکینې نس ورو ورو په غټېدو و. زیاتي یې نو دا دردوونکی راز د سکینې له پلاره نه شو پټولای. نه دوی ته له دې کاره پرته بله لار نه وه ورپاتې. هماغه وو چې یو مازیګر یې د سکینې پلار هم په کیسه خبر کړ. دا خبر نه و، تیاره اسماني کاڼې و، چې د سکینې د پلار پر سر راولوېد. داسې ټکان یې سړي ته ورکړ، چې یومخ یې ټول بدن په پړکېدو شو. له قاره تك سور مخ یې مخامخ پر لور ورودانګل، په خپل ټول ځواك یې د جوالي توب پړی د هغې ډډو ته تمبه کړ .

بیا نو له هغې ورځې تر دا اوسه د سکینې همدا حال و. هرڅومره وخت چېرې تېرېده، هغومره یې د پلار وارخطایي او وېره ډېرېده. هرڅومره چې یې د لور نس راغټېده، هغومره یې پلار قار، وحشت او لاچارۍ زور پسې اخیست او چې هرځل به پر سړي نوره لار ورکه شوه، نو پر لور به یې راواچول، دومره به یې وډبوله، چې دی به هم له لاس و پښو پرې ولوېد...

د سکینې مور چې د خپلو چورتونو دې ځای ته راورسېده، سوړ اسوېلی یې وکیښ، خواشیني یې په کوټه کې سترګې وغړولې. له دې سره یې لور ته ورپام شو، چې تر اوسه لا دغسې غونجه منجه په خپل ګوټ کې ناسته وه. د هغې په داسې لیدو یې زړه له درده څریکه وکړه، سترګې یې راډکې شوې، وروړاندې شوه، لور یې پر تندي مچ کړه، په خواخوږۍ یې ورته وویل:

ــځه لورې، ځه خپلې کوټې ته لاړه شه، یو ساعت په کې وغځېږه.

سکینې یوه زړه دردوونکې موسکا وکړه، پاڅېده بې له دې چې مور ته څه وواېي، چوپه خوله آبلې کوټې ته لاړه. دغه شپه نو بیا سکینه له خپلې کوټې راونه وته. ان د ماښام ډوډۍ یې لا مور هغې کوټې ته وروړه .

په دا بل سهار چې یې مور د راویښولو په نیت کوټې ته ورغله، کوټې ته له ورننوتلو سره سم یې یوه له وحشته ډکه کریغه له خولې ووته. د سیکنې پلار د کریغې په اورسېدو بې اختیاره ټوپ کړل. په منډه د سکینې کوټې ته ورغی او هلته یې د خپلې لور په لیدو خوله وازه پاتې شوه، لینګي یې هم په تاو، په رېږدېدو شول .

سکینې د ده د جوالي توب په پړي ځان زیندۍ کړی و. تك شین مخ، لړه راوتلې ژبه یې غټې سترګې یې همداسې خلاصې پاتې وې. لکه ده ته چې ورګوري او ښځې یې درګرده همدا ساندې وربانديې وهلې:

... ــوه زما ځوانیمرګې لورې!!... وه زما نامرادې لورې....!

14/8/1357ل کال

کابل- افغانستان

Download from:aghalibrary.com